

Obsodili so ga na 15 let zapora

Str. 11

»Varuh« občine bo postal »varuh« parka

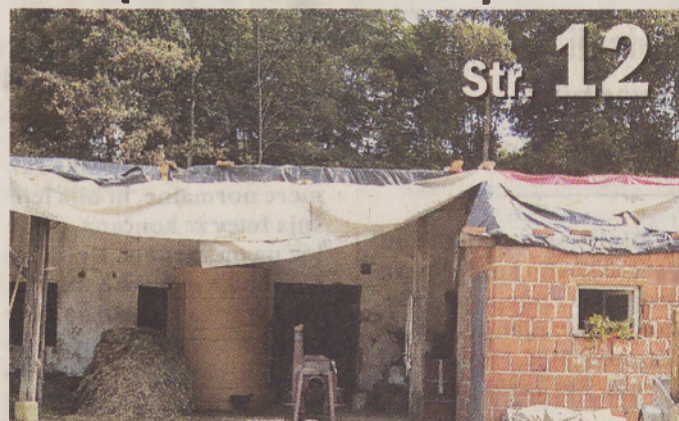

Str. 5

Nepreslišano

**YU-arhivi še
nedostopni,
pen jih je
odprl**

Str. 39

**33. MEDNARODNI FOLKLORNI
FESTIVAL BELTINCI
28.-31. 7. 2005****Požar pri Marti Kolarič iz Sp. Ščavnice**

Str. 12

»Kmetija je naše življenje«

Po prvih ocenah je škode za več kot 20 milijonov

**Tour de
Prlekija**

Str. 35

Dajte svoj glas za naj... domačijo

Str. 13

**Str. 3 – Društvo Mozalk
usposablja in aktivira
invalidne in ljudi iz
sorodnih družbenih
skupin****Nove možnosti
za socialno
ogrožene**Tokrat na delavnicah v Filovcah
pripravljali tradicionalne jedi iz
ekoživil**Str. 5 – Javno
komunalno in gostinsko
podjetje Plinča****Župan - komunal-
ni delavec**Župan je vodja komune, torej
»komunalni delavec«. Gornjepe-
trovski župan je to tudi dobesed-
no; ne le, da opravlja funkcijo v.
d. direktorja podjetja, ampak je z
delavci večkrat tudi na terenu

Str. 3 – Komentar

**Kdaj se bo končal
pokol malih živali
na naših cestah?**

NAROČNIK

Vaš novi naslov za vozila

**Audi
PORSCHE
MARIBOR**

Šentiljska c.128 a, tel.: 02/ 65-40-334, 040/ 950-950

IZNAJNA OB ČETRTRKIN. Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Muz Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovac (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rittler Rodež, Bernarda Balazic-Peček, Joze Graf, majda Horvatic (fotografija), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovac (računalniški prelom). **Naslov uredništva in uprave:** M. Sobota, Ulica arh. Novaka 13. tel.: 538 17 10 (narodna služba), 538 17 11 (fotografija), 538 17 12 (lektorica), 538 17 13 (fotografija), 538 17 14 (lektorica), 538 17 15 (fotografija), 538 17 16 (lektorica), 538 17 17 (fotografija), 538 17 18 (fotografija), 538 17 19 (fotografija), 538 17 20 (fotografija), 538 17 21 (fotografija), 538 17 22 (fotografija), 538 17 23 (fotografija), 538 17 24 (fotografija), 538 17 25 (fotografija), 538 17 26 (fotografija), 538 17 27 (fotografija), 538 17 28 (fotografija), 538 17 29 (fotografija), 538 17 30 (fotografija), 538 17 31 (fotografija), 538 17 32 (fotografija), 538 17 33 (fotografija), 538 17 34 (fotografija), 538 17 35 (fotografija), 538 17 36 (fotografija), 538 17 37 (fotografija), 538 17 38 (fotografija), 538 17 39 (fotografija), 538 17 40 (fotografija), 538 17 41 (fotografija), 538 17 42 (fotografija), 538 17 43 (fotografija), 538 17 44 (fotografija), 538 17 45 (fotografija), 538 17 46 (fotografija), 538 17 47 (fotografija), 538 17 48 (fotografija), 538 17 49 (fotografija), 538 17 50 (fotografija), 538 17 51 (fotografija), 538 17 52 (fotografija), 538 17 53 (fotografija), 538 17 54 (fotografija), 538 17 55 (fotografija), 538 17 56 (fotografija), 538 17 57 (fotografija), 538 17 58 (fotografija), 538 17 59 (fotografija), 538 17 60 (fotografija), 538 17 61 (fotografija), 538 17 62 (fotografija), 538 17 63 (fotografija), 538 17 64 (fotografija), 538 17 65 (fotografija), 538 17 66 (fotografija), 538 17 67 (fotografija), 538 17 68 (fotografija), 538 17 69 (fotografija), 538 17 70 (fotografija), 538 17 71 (fotografija), 538 17 72 (fotografija), 538 17 73 (fotografija), 538 17 74 (fotografija), 538 17 75 (fotografija), 538 17 76 (fotografija), 538 17 77 (fotografija), 538 17 78 (fotografija), 538 17 79 (fotografija), 538 17 80 (fotografija), 538 17 81 (fotografija), 538 17 82 (fotografija), 538 17 83 (fotografija), 538 17 84 (fotografija), 538 17 85 (fotografija), 538 17 86 (fotografija), 538 17 87 (fotografija), 538 17 88 (fotografija), 538 17 89 (fotografija), 538 17 90 (fotografija), 538 17 91 (fotografija), 538 17 92 (fotografija), 538 17 93 (fotografija), 538 17 94 (fotografija), 538 17 95 (fotografija), 538 17 96 (fotografija), 538 17 97 (fotografija), 538 17 98 (fotografija), 538 17 99 (fotografija), 538 17 100 (fotografija).

Društvo Mozaik usposablja in aktivira invalide in ljudi iz sorodnih družbenih skupin

Nove možnosti za socialno ogrožene

Tokrat na delavnicah v Filovcah pripravljali tradicionalne jedi iz ekoživil

Delavnice na temo predelave ekoživil in ekoturizem, ki so prejšnji teden potekale v Filovcah, so le del projekta, imenovanega Nove poti do socialne vključenosti, ki že ves mesec poteka pod okriljem društva Mozaik. V njem namreč že leta prizadevajo vključiti v vsakdanje okolje ljudi iz družbenih skupin, ki jih sicer družba potiska na rob.

Mozaik, društvo za socialno vključenost, obstaja že tri leta in deluje v Murski Soboti v skupnih prostorih z Inštitutom za rehabilitacijo RS. Kot je povedal Alojz Kavaš, predsednik društva, eden od njegovih ciljev je tudi, da bi se delavnice in instituta in drugi delavnice ukvarjajo s socialno, invalidsko in invalidsko. To omogoča, da se lahko na bolj ogrožene skupine, ki so invalidi, osebe z različnimi vrstami invalidnosti, nekdanji odvisniki, osebe brez izobrazbe ipd., usposabljanje za do-

Mentorji in udeleženci delavnic pri pripravi testenin

takrat udeležili tudi invalidi iz Avstrije in Madžarske, saj omenjeni projekt Nove poti do socialne vključenosti poteka ob pomoči sredstev programa Phare za čezmejno sodelovanje.

Gostje iz obeh držav pa so prišli tudi na zadnje delavnice v Filovcah, kjer so predelovali ekoživila. Na njih se je tako zbralo več kot dvajset udeležencev in nekaj mentorjev, ki so jim pomagali pri delu. Kot je povedala mentorica Lea Friškič, so v teh dneh pekli kruh in pecivo ter pripravljali različne druge tradicionalne prekmurske jedi, kot so *dodoli*, *posolanke*, *ocvirke* pogače ipd. Pripravili so tudi testenine in različne jedi iz

njih. Udeleženci so pri tem pomagali pri različnih opravilih in hkrati pridobili tudi nekaj potrebnih izkušenj, kar je tudi namen teh delavnic.

Kot je povedal Tomaž Bojnec, so z mozaikovci začeli sodelovati že maja, ko so jim prišli pomagat pri dokončanju *cimpranih* hiš v t. i. Lončarski vasi, s čimer lončarska družina Bojnec poskuša ohraniti domačo arhitekturo, obrti in kulinariko. V zameno za pomoč so jim odstopili del parcele, kjer si bodo lahko mozaikovci uredili svojo *cimprajo*, ki bo ena od petih in se bo vključevala v turistično ponudbo celotne vasi. Kot dodaja Alojz Kavaš, nameravajo skupaj z Bojnecovi tudi

ustanoviti zavod, kjer bi se lahko vse, kar se pridelava na njihovi ekokmetiji, tukaj predelalo in prodalo, hkrati pa bi s tem zaposlili tudi nekaj invalidov.

C. K., foto: N. J.

Alojz Kavaš: »Projekt ni samo zaradi tega, ker bi radi zgolj porabili evropska sredstva, ampak ustvarjamo nekaj, kar bo tukaj tudi ostalo in kar se lahko nadgradi.«

Cimprana hiša v nastajajoči Lončarski vasi, ki so jo pomagali graditi tudi mozaikovci.

Delovna nesreča med gradnjo greznice v Malih Bakovcih

Preiskava še traja

Kot je znano, se je zgodila prejšnji teden delovna nezgoda med gradnjo greznice na kmetiji Alojza in Danijela Lukača v Malih Bakovcih. Najprej so strojno izkopali jamo ob stari greznici, nato so poskušali ročno zravati dno in pripraviti vse potrebno za betoniranje.

Medtem ko so delali, pa je popustila betonska stena, ki je ločevala staro in novo gnojno jamo. Zato se je gnojnica prelila iz stare jame v novo. Trije delavci so se uspeli rešiti, četrtega, Cirila Győreka iz Bogojne, so našli mrtvega šele, ko so gnojnico izčrpali.

Zaradi nesreče so pristojni organi sprožili preiskavo. Tiskovni predstavnik soboške policije Zoran Kosi nam je na naša vprašanja odpisal, da sektor kriminalistične policije in delovna inšpekcija zbira obvestila, ker ugotavljajo odgovornost nekaterih oseb pri gradnji. Ko bodo končali s preiskovalnimi dejanji, bodo o ugotovitvah obvestili javnost, je še zapisal.

A. B.

Komentar

Na sredini ceste med Mursko Soboto in Črnelavci je ležal mucek. Od daleč se je zdelo, kot da spi. Šele ko so šoferji pripeljali bližje, so videli, da ima en del obraza zbit in ves v krvi. Mali muc je bil namreč mrtev.

Tako kot njemu se zgodi, še zlasti po vsakem koncu tedna, desetina malih živali pri nas. Pa ne samo pri nas. Spomnim se nedavne petkove noči, ko sem se peljal skozi Medžimurje in sem v eni vasi naletel na kar dva mrtva muca na razdalji kakih sto metrov. Na povozene živali kaj hitro naletiš tudi na avstrijski strani. Vendar vseeno ne na toliko kot pri nas.

Muce, ježki, veverice, kune, ptički, miške, polži, žabe – kaže, da

Kdaj se bo končal pokol malih živali na naših cestah?

so male živali na naših cestah dočakale sodni dan. Še posebej to velja za ježke. Koliko teh malih bitij smo ubili v zadnjih letih, ne ve niti najbolj natančni biolog. In sam nisem edini, ki ne verjamem, da so vse te nesrečne živali umrle res samo v »nesrečah«. Na žalost so med nami še vedno tako zli ljudje, da ob pogledu na ježka, ki leze preko ceste, še bolj pritisnejo na plin in nalašč povozijo malega nesrečnika. Ne vedo, da so s tem, ko so povozili enega, mogoče ubili še več teh simpatičnih igličarjev, saj imajo tudi ježki svoje družine in otroke, ki potrebujejo hrano in varnost.

Najlažja rešitev za te male živali je tudi najbolj enostavna. Ker ježki ni srna, ki izza grma ali drevesa nenadoma skoči pred vaš avto, je dovolj le rahel pritisk na zavoro ob normalni vožnji in spat lahko greste z najboljšim občutkom na svetu: danes sem rešil eno življenje.

V Rusiji, na katero še marsikdo od nas gleda zviška, so se domislili dolgoročne rešitve. V mestnem svetu St. Petersburga, v okolici katerega je bilo vedno ogromno povozenih ježkov, so sklenili narediti konec tej moriji. Razpisali so natečaj za najboljšo rešitev tega problema. V komisiji, ki bo eno leto zbiralala ponudbe, so strokovnjaki s področja biologije, naravoslovja, veterine, cestnega prometa, krajinske arhitekture in drugi, tisti, ki bo podal najboljšo rešitev, pa bo bajno nagradjen – z nekaj deset tisoč evri ali sanjskim potovanjem okoli sveta.

Prej ali slej bo vsaj delček te ideje treba prenesti tudi k nam. Mogoče bo kdo zamahnil z roko ali pa bo jutri zvečer spet kakšen bedak nalašč povozil ježka, ampak ne bo več tako smešno, ko izve, da je zato na repu civilizacijske lestvice. V Angliji na primer lahko greš po novem zakonu o zaščiti živali na sodišče že, če na vrtu poškoduješ polža, v Zagrebu je na stotine ljudi protestiralo zaradi nedovoljenih potkusov tamkajšnje Veterinarske fakultete na psih pasme beagle, v Ameriki pa neki strokovnjak že dolgo trdi, da se bomo čez kako desetletje našega zdajšnjega odnosa do živali sramovali tako, kot se danes sramujemo beiske trgovine s sužnji. In takšni ljudje, kot je ta Američan in kot so drugi borci za zaščito živali, bodo na koncu zmagali, o tem ni nobenega dvoma. Kako je rekel že Mahatma Gandhi, ki je bosonog in golorok premagal celo kolonialno silo? Najprej se ne zmenijo zate, nato se ti posmehujejo, nato se borijo s tabo in nato zmagaš.

T. K.

Gasilci iz Gresovščaka bogatejši za novo vozilo

Gasilci iz Gresovščaka so bogatejši za novo orodno vozilo, s katerim bodo lahko učinkoviteje »pokrivali« požarni rajon vasi Siamnjak, Ilovci, Gresovščak, Železne Dveri, Plešivica in del Jeruzalema. Pri nakupu vozila z opremo v vrednosti 12 milijonov tolarjev so denar združili krajan in gasilci s prostovoljnimi prispevki, Gasilska zveza Ljutomer, Občina Ljutomer, Zavarovalnica Triglav ter podjetja Murales, Krka, Segrap in Ljutomerčan. Ta dogodek so povezali tudi s praznovanjem 55-letnice obstoja in delovanja društva. Zbrane je nagovoril v imenu PGD Gresovščak predsednik Bojan Viher. Župan Občine Ljutomer Jože Špindler je predal ključje vozila poveljniku društva in sektorskega poveljniku Ljutomer I Milanu Hunjadiju, ki jih je predal vozniku novega avtomobila Branku Prejaku. Blagoslovitev je opravil lutomerski župnik Jože Vehovar. Ob tej priložnosti so podelili odlikovanja in priznanja, ki so jih prejeli Milica Vrbnjak, Bojan Viher, Srečko Lukovnjak - Kramberger, Jože Vrbnjak, Branko Prejac in Milan Hunjadi. Mladi iz Gresovščaka pa so pripravili pester kulturni program. J. Ž.

TEMPIRANO

Martin Jeršič, svetnik Občine Odranci: »Mislim, da bi bilo zelo kori-

stno, če bi tudi v naši občini izvedli komasacijo zemljišč, saj so parcele preveč razdrobljene in premajhne, kar povečuje stroške obdelave.«

Anton Mlakar, direktor podjetja VAR iz Gornje Radgone: »Če bomo

želeli dolgoročno obstati s to dejavnostjo v tem prostoru, smo prisiljeni ves dobiček, ki ga ustvarimo, vlagati v razvoj, predvsem v kadre. Stroj lahko na hitro kupimo, kadra pa ne moremo hitro vzgojiti, zato se zavedamo, da so naši sodelavci največje bogastvo podjetja, in v prihodnje bomo poskušali več storiti za zadovoljstvo zaposlenih. Zdaj dosegamo letno 22.400 evrov dodane vrednosti na zaposlenega, kar je za Pomurje zelo dobro, to je namreč precej več kot v drugih podjetjih kovinske predelovalne dejavnosti, toda še vedno manj kot v EU.«

Janko Halb, prihodnji direktor KP Goričko: »Ko je bil izbran izvajalec za

uresničitev projekta Krajinski park Goričko, sem bil med največjimi kritiki in skeptiki, saj je ostalo premalo od tistih 1,6 milijona evrov, ki so jih porabili za edukacijo in za stroške teh strokovnjakov. Investirano je bilo veliko, prebivalstvo pa je sedaj na vse to pozabilo. Sedanjí trenutek je precej pasiven, prevelika distanca od konca projekta in do vzpostavitve infrastrukture, pa tudi proračunska sredstva, namenjena parku, so dokaj skromna.«

Upokojeni mesar in direktor Rudi Štelc iz G. Radgoni: »Nikoli nisem po-

mislil, da bi bil mesar. Toda naneslo je, da je bilo v G. Radgoni, v mesariji Martina Ritonje, pristo mesto vajenca. O tem se je z mojstrom in podjetnikom Ritonjo dogovorila mama.«

Marija Glavač – Micka iz Beltincev: »Lahko sem se neovirano spreha-

jala po grajskem parku, ki je bil strogo zavarovan z visoko ograjo in stražarji, imenovanimi »vahterji«. Večkrat sem bila grofičina spremljevalka, ko jo je moj oče Naci peljal v kočiji med širnimi polji žita, skozi vasi ali tudi na hrvaško stran, kjer je bil grofovski vinograd.«

Tomo Koles, novinar Vestnika: »Na žalost so med nami še vedno tako zli

ljudje, da ob pogledu na ježka, ki leze preko ceste, še bolj pritisejo na plin in nalašč povozijo malega nesrečnika. Ne vedoč, da so s tem, ko so povozili enega, mogoče ubili še več teh simpatičnih igličarjev, saj imajo tudi ježki svoje družine in otroke, ki potrebujejo hrano in varnost.«

V občini Beltinci ne držijo križem rok

Mrzlično iščejo najboljšo rešitev za kanalizacijo

Občina Beltinci, ki vključuje naselja Beltinci, Bratonci, Lipovci, Gančani, Lipa, Dokležovje, Izakovci in Melinci, še nima urejene kanalizacije za odvod fekalnih vod, razen v naselju Beltinci, kjer imajo že mešani sistem kanalizacije in čistilno napravo. Fekalne vode so zdaj speljane v individualne greznice, ki pa so večini primerov izdelane nevodotesno oz. imajo iztok iz tretjega prekata v obcestne jarke, kar pa povzroča težave, še posebej v poletnih mesecih (smrad, nevarnost okužb itd.), zato v beltinski občini mrzlično iščejo najboljšo rešitev za odpravo omenjenih težav.

Že pred časom je bila na seji občinskega sveta sprejeta varijanta glede gradnje dveh čistilnih naprav, in sicer za naselja Bratonci, Lipovci, Gančani in

Lipa ena čistilna naprava, druga pa bi postavili za naselja Dokležovje, Izakovci in Melinci. Skupna projektantska predračunska vrednost za tak sistem, ki ga je izdelal Atrij, d. o. o., Odranci in za katerega imajo pridobljena gradbena dovoljenja, bi znašala okrog 2,6 milijarde tolarjev.

Letošnjega maja se je občina Beltinci prijavila na razpis Ministrstva za okolje, prostor in energijo za pridobitev nepovratnih sredstev za gradnjo kanalne infrastrukture za obdobje do leta

2006. Ker jim denarja niso odobrili, so začeli iskati druge možnosti financiranja gradnje kanalizacijskega sistema v občini Beltinci. Predlagana in sprejeta je bila varianta z vlaganjem javnega kapitala v dejavnost oseb za sebnega prava.

Tako so se odločili za javni razpis za zbiranje ponudb zainteresiranih pravnih oseb za vlaganje javnega kapitala, ki bo hkrati izvajal tudi gospodarsko javno službo odvajanja in čiščenja komunalnih odpadkov v občini Beltinci. Razpisno dokumenta-

Upoštevalo dejstvo, da se je poraba vode leta 2004 (320.000 kubičnih metrov) v primerjavi z letom 2003 (406.000 kubičnih metrov) zaradi manjše suše v tem letu in uvedbe republiške takse za obremenjevanje voda bistveno zmanjšala, so dodatno izdelali še peto varianto. Po njej je cena kanalizacije odvisna od količine porabljene vode. O vsem tem bo v beltinski občini še potekala širša javna razprava, ki bo dala dokončen odgovor na številna odprta vprašanja.

cijo so dvignili ponudniki: Erics, d. o. o., trgovsko in storitveno podjetje iz Boštanj, NGR, d. d., iz Hoč, SGP Pomgrad iz Murske Sobote, PORR, podružnica Maribor, in WTE Wassertechnik GmbH, podružnica Kranjska Gora.

Kljub velikemu zanimanju za razpisno dokumentacijo je prišla do predpisanega roka le ena ponudba, in sicer združbe PORR in Aquaplus z Dunaja s predvidenim izvajalcem Pomgradom, d. d., Murska Sobota. Kot so navedli, je osnovni pogoj za izvedbo projekta, da se na zgrajen sistem odvajanja vode priključijo vsa gospodinjstva, kar je približno 1.600 priključkov. V tem primeru bi znašala ponudbena cena za porabljeno in zaračunano odvajanje in čiščenje kubičnega metra 379 tolarjev, kanalizacijski priključek pa 525.000 tolarjev. Pri tem načrtujejo postavitev gravitacijskega kanalizacijskega sistema, za naselja v spodnjem delu občine Beltinci pa bi izvedli odvajanje odpadne vode s pomočjo vakuumske tehnike. V ponudbi so upoštevali financiranje projekta z občinskimi viri v višini 50 milijonov tolarjev letno.

Milan Jerše

Tišinski pločniki ob državni cesti se gradijo že deseto leto

Ob rebalansu požrli obljubo

Večkrat smo že pisali, da si v občini Tišina že deseto leto prizadevajo, da bi se uredilo cestišče in dvostranski pločniki ob državni cesti G1-3. Dela na okrog štiri kilometre dolgem odseku od petanjskega mostu do Tropovec so se zaradi pomanjkanja državnih sredstev končala lansko jesen. Upanje, da bodo letos dela končana, pa je propadlo z letošnjim rebalansom državnega proračuna.

Čeprav so županu občine Tišina Jožefu Poredošu na Direkciji

RS za ceste (DRSC) obljubili, da bo letos za ta odsek namenjenih 80 milijonov tolarjev, preostalo pa v naslednjih letih, so ob rebalansu državnega proračuna sredstva izpadla. To zgodbo je na nedavni koordinaciji pomurskih županov v Moravskih Toplicah ponovil predstavnik DRSC Matej Lapajne. Odločitev je Poredoš sprejel z razočaranjem, saj mu je bilo obljubljeno, da denar bo. Povedal je, da je ta odsek edini na cesti od Maribora do Lendave, ki še nima urejenih pločnikov. Povrh vsega pa se sedaj v vasi Petanji še

dogaja, da voda ob naliivu zaliva cesto, tako da jo morajo gasilci prečrpavati. »Občani so jezni, saj so jim prej hiše uničevali tovornjaki, sedaj pa voda,« pravi Poredoš in še enkrat dodaja, da bodo uporabili vsa sredstva, če se stvari kmalu ne uredijo. Boji se namreč, da odsek ne bo končan vse do leta 2010.

Pred časom se jim je uspelo dogovoriti le to, da naj bi letos država namenila 10 milijonov tolarjev, in sicer za ureditev problemov z vodo na cesti. Izvajalec SGP Pomgrad pa je pri tem pri-

pravljen počakati do naslednjega leta, skupno naj bi namreč stalo odvajanje vode 30 milijonov tolarjev, na preostali dve tretjini sredstev.

Mogoče pa le ne bo treba čakati do leta 2010 in bo tišinske-mu odseku pomagal sklep pomurskih županov na že omenjeni koordinaciji v Moravskih Toplicah, kjer so sklenili, da se v naslednji državni proračun kot prvi uvrstijo tisti odseki na cesti G1-3, ki so ob letošnjem rebalansu izpadli.

C. K.

Bernarda Mataj, lastnica zgradbe, v kateri sta njeno stanovanje in poslovni prostori (cvetličarna), je ogorčena. Zgradbo, ki jo je kupila 1993. leta, v kateri je 1994. leta odprla lokal in kjer ima od 1996. leta stalno prebivališče, načrtujejo porušiti, čeprav je v zadnjih letih v njeno obnovo vložila ogromno sredstev: dvakrat so obnavljali fasado, streho in nazadnje še lani oktobra tlakovali okolico. Za vsa ta dela ji je občina izdala uradna dovoljenja. Največji paradoks pa je, da ji z istim odlokom zazidalnega načrta, s katerim se načrtuje rušenje stavbe, dovoljujejo postavitev nadstrešnice ... Vendar ona lahko postavi nadstrešnico šele septembra, ko bo odlok že sprejet, medtem ko sosednjo zgradbo hotela Zvezda obnavljajo že sedaj, čeprav zazidalni načrt (v katerem je predvidena obnova), še ni sprejet. Ga. Mataj predlaga, naj občina postavi svoj okrasni vodnjak na zelenico za zgradbo – sedaj je to kljub opozorilni tabli odlagalnišče odpadkov in javni WC, kar ji dodatno odganja stranke. Bernarda B. Peček, Foto: osebni arhiv ge. Mataj

Občina Beltinci

Kaj bodo »zgradili« leta 2006?

V beltinski občini so izpohiteli s sprejemom predloga odloka o proračunu za leto 2006. Po njem bi znašali prihodki približno milijardo tolarjev, odhodki pa 1,2 milijardi tolarjev. Razliko 200 milijonov bodo pokrili z najemom kredita.

Zanimivo je, da bodo z investicijske odhodke in transakcije porabili skoraj polovico razpoložljivih proračunskih sredstev. Za naložbe bodo namreč zagotovili daleč 588,8 milijona tolarjev. Od tega bo šlo kar 276 milijonov za občinski kanalizacijski sistem. Za oskrbo z vodo in investicijsko vzdrževanje vodovodov v krajevnih skupnostih bo namenjenih več kot 20 milijonov tolarjev. Točko denarja bo tudi za sanacijo cest, mestov in železniških prehodov, medtem ko bi za investicijsko vzdrževanje cest v krajevnih skupnostih porabili približno 30 milijonov. Še več, in sicer 37 milijonov, pa bo stala gradnja kolesarskih stez v občini. Samo za investicijsko vzdrževanje drugih komunalnih objektov in naprav pa bo na voljo 15,3 milijona tolarjev.

Poleg tega predvidevajo 10 milijonov tolarjev za večnamenske dvorane v Beltincih, za vzgojo in izobraževanje pa je rezerviranih 10 milijonov. Za kulturo in spomenike so odmerili 9 milijonov, kolikor jih bo tudi razvojni projekti, raziskovalne objekte pa 9 milijonov tolarjev. Skoraj toliko (8,4 milijona) bo za nakup stavbe V razvojni sklad na leto 2006 steklo 12 milijonov tolarjev. Čakajo pa jih tudi obveznosti do zbirnega centra odpadkov v Puconcih (9 milijonov), soboske knjižnice (10,5 milijonov), glasbene šole (10,5 milijonov), požarne varnosti in čiščenja (11,3 milijona) ter varnega škega varstva (6,6 milijonov).

Milica Jela

V centru MURSKÉ SOBOTE odpiramo POMARANČA BAR

Smo uveljavljeno podjetje z jasno vizijo v gostinstvu, s prepoznavnimi lokali POMARANČA BAR.

Prisotni smo dvakrat v Ptuj, v Ormožu in Ljutomeru. Lokal v Murski Soboti bo peti POMARANČA BAR. Vabimo vas, da se pridružite uspešnemu in prijetnemu kolektivu, če imate smisel in veselje za delo v gostinstvu, vas veseli delo v urejenem dnevnem gostinskem lokalu, ste komunikativni, urejeni, vestni in poštini.

Pridružite se nam lahko z rednim delovnim razmerjem ali z delom preko študentskega servisa.

Pisne vloge z življenjepisom pošljite na naslov: PETLJA d.o.o., Ob Dravi 3 a, 2260 Ptuj, s pripisom POMARANČA BAR.

Janko Halb pred prevzemom direktorskega mesta

»Varuh« občine bo postal »varuh« parka

Dokler svet zavoda ne potrdi poslovnega poročila javnega zavoda za leto 2003, ne more prevzeti funkcije - Predlagal bo mesečne kolegije županov krajinskega parka

Janko Halb se v mislih si-
ter že pripravlja na spre-
jembo delovnega mesta in
na službovanje, ko bo svo-
jstveno v skromni rogašo-
vski občini kot direktor za-
voda zamenjal za pisarne v
največjem slovenskem gra-
du, ki je tudi sedež Krajinskega
parka Goričko. Trdi,
da se je s prihodnostjo Go-
ričkega in gradu ukvarjal že
vse od prevzema županske
funkcije.

Je bil tebran izvajalec za
izvedbo projekta Krajinski
park Goričko, sem bil med naj-
večkrat kritiki in skeptiki, saj je
premal od tistih 1,6
milijona evrov, ki so jih porabi-
li za stroške teh
delov. Investirano je
prebivalstvo pa je se-
daj to pozabilo. Sedanj
precej pasiven, preve-
č od konca projekta
infrastruktu-
re proračunska sred-
stva namenjena parku, so do-
bri, da je povedal Janko
Halb, da za svet zavoda in
za dolžnost doslej ni bilo nič
polno paro. Zavod je za lani
podal poslovno poročilo
in izkaz, vendar tega
zavoda doslej še ni potrdil,
kar je nujno. Dokler se to ne
zapravi, ne more prevzeti funkcije
direktorja.

Prejemanje, da se ljudje do-
vrednosti krajine

Janko Halb bo lahko po 1. septembru prevzel mesto direktorja Javnega zavoda Krajinski park Goričko, če bo svet zavoda sprejel poročilo o lanskem poslovanju. V tem primeru bo župansko funkcijo do naslednjih volitev opravljal ne-profesionalno.

in je v prihodnje ne bodo uniče-
vali, če so jo ohranili do sedaj;
območja pa so po njegovem v
domeni lokalnih skupnosti, saj
park ne razpolaga z nobenimi
nepremičninami, npr. zemljišči.
Zavod je verjetno nekako v dvoj-
ni vlogi, je iniciator projektov,
zamislil, drugo pa, da je stalni
partner. Dobro bi bilo imeti me-
sečni kolegij županov, pripra-
vljen je tudi akt o ustanovitvi
zveze občin Krajinskega parka
Goričko, tako da bi določene
funkcionalne zadeve lahko op-
ravljala ta zveza. Gorički župani
so prav zaradi ustanavljanja parka
in drugih skupnih projektov
(npr. gradnja železnice) že v
preteklosti veliko sodelovali.

Eno institucionalno organiza-
cijo že imajo, in sicer je to Raz-
vojna agencija Sinergija. Prav bi
bilo, trdi Halb, da bi vse pristoj-
ne službe, ki skrbijo za kmetij-
stvo, gospodarstvo in obrtnike
(zadruga, zbornice), znale izko-
ristiti priložnosti, ki so poveza-
ne s parkom, in ljudem pravilno
svetovati.

Pričakoval je, da se bo soočil s
konkurenčnimi predlogi, ven-
dar po prvem natečaju, kjer je
bilo sicer veliko prijav, zaradi
formalističnih napak sploh ni
prišlo do realizacije, na drugem
pa ni bilo pravega soočenja. Ve-
rjame, da bo tudi sam doživel
veliko kritik, kajti nekateri so
pričakovali na tem mestu orto-

doksnega ekologa, »sofrazvoj-
nika«, akademika ali profesorja.

Grad

Po prepričanju Janka Halba je
Javni zavod krajinski park Go-
ričko edini zmožen upravljati
grad. Prenos upravljanja s kul-
turnega na okoljsko ministrstvo
se je formalno že zgodil, ne pa
tudi v resnici. Ali bodo prenese-
na tudi sredstva za obnovo, se
še ne ve. Prav tako ni povsem
določeno, ali bo grad zgolj se-
dež evropskih institucij tride-
želnega parka - v ta namen bo
treba pospešiti ali zelo skrbiti
območje obnove. Po Halbovem
mnenju bi bilo prav oddati grad
v koriščenje državnemu proto-
kolu za diplomatske in kongre-
sne dejavnosti. Prav tako bi mo-
ral grad postati osrednja prek-
murska točka za sklepanje za-
konskih zvez, kot sta npr. Bo-
gensperk in ljubljanski grad.
Država očitno ima dovolj denar-
ja tudi za take obnove, saj je ge-
neralno obnovila Jable za čas
predsedovanja Slovenije EU.

Glede sodelovanja Term 3000
pa Halb meni, da bi bila tukaj
potrebna kapitalska povezava in
vlaganje zainteresiranih. Bo grad
državni protokolarni objekt ali le
sedež krajinskega parka, bo v
gradu kompletna gostinska po-
nudba ali le omejena ... v priho-
dnjih mesecih bomo verjetno
izvedli še marsikaj zanimivega.

Bernarda B. Peček

Odvoz smeti v poletnih mesecih

Pokličite in smetarji pridejo

»Zaupanje in varnost javnosti je naša najvišja zapoved,« je zapisano v Kodeksu etike podjetja Saubermacher & Komunala iz Murske Sobotne

Ko so temperature nad 30 stopinj, iščemo senco, hladno pijačo in se izogibamo smetnjakom. Ker pač - po navadi - močno zaudarjajo. In za to takoj vsi okrivijo smetarje! Toda ni nujno, da so res oni glavni krivci za smrad iz zabojnikov za smeti.

Število odvozov je določeno vnaprej - kakšno pogodbo sklene obci-
na ali krajevna skupnost s podjetjem, tako pogosto odvažajo smeti. Je
to na dva tedna enkrat, tedensko ali dvakrat tedensko, kot je v mestu,
vse je odvisno od tega, kakšna je osnovna pogodba. Temu primeren je
tudi znesek na položnici. Logično se nam zdi, da je praznjenje v večjih
mestih, mestnih središčih in turističnih krajih (npr. v Moravskih Topli-
cah) pogostejše kot v neki oddaljeni vasi, kjer ljudje večino odpadkov
lahko uničijo na drug, okolju prijazen način (kompost, domače živali).
Vendar so v podjetju Saubermacher & Komunala pripravljeni narediti
tudi izjeme: če se zgodi, da iz takšnega ali drugačnega razloga napolnite
zabojnike hitreje, lahko pokličete telefonsko številko podjetja in vam
jih bodo (izjemoma) odpeljali brezplačno. Izjemoma, je podaril direk-
tor mag. Branko Škafar, da se ne bi na primer kdo spomnil in klical
komunalcev vsak drugi dan. Kajti, če ima nekdo ves čas prepoln zaboj-
nik, potem bo pač moral skleniti drugačno pogodbo in naročiti
večkratno praznjenje zabojnikov. Je pa še poletni problem, ki bi ga mo-
rali skupaj rešiti lastniki hiš, upravljalci stanovanjskih blokov in komu-
nalci: **redno čiščenje zabojnikov!** Glede tega je manj problemov (in
smrada) pri individualnih hišah, kjer lastniki bolj pazijo, kaj vse dajejo
v zabojnike v času hude vročine, in jih tudi čistijo z vodo. Problematič-
ni pa so zabojniki pri stanovanjskih blokih, še posebej, če stanovalci
nimajo dobrih odnosov z upravitelcem ali se ne uspejo dogovoriti, kdo
bo opravljal to neprijetno delo - sami ali bodo plačali čistilce.

Tudi na seji soboškega občinskega sveta se je pojavilo vprašanje,
povezano s podjetjem, odgovornim za odvoz odpadkov: v Rakičanu
menijo, da so posode za odvoz papirja, železa in stekla premajhne
ali pa jih podjetje prerediti odvažajo; menda so že ponudili sedem kva-
dratnih metrov velik prostor za ureditev zbirnega centra. Težko, da bi
lahko imela vsaka vas svoj zbirni center, je pa mogoče ta čas oddati to-
vrstne odpadke v treh zbirnih centrih: za občini Murska Sobotna in Tiš-
na je na voljo zbirni center na dvorišču sedeža podjetja v Kopaljski 2 v
Murski Soboti (od aprila do septembra od 7. do 19. ure med tednom in
ob sobotah od 8. do 12. ure), za občini Puconci in Moravske Toplice
zbirni center v Puconcih (ob deponiji za nenevarne odpadke v Pucon-
cih, odpiralni čas je enak kot v M. Soboti) in zbirni center Grad za obci-
no Grad (v Vidoncih ob centru za tuje, odprt je v sredo od 15. do 19.
ure in v petek od 8. do 12. ure). Oddaja odpadkov je brezplačna, le
pripeljati jih morate do tja.

Bernarda B. Peček

Javno komunalno in gostinsko podjetje Pindža

Župan - komunalni delavec

Župan je vodja komune, torej »komunalni delavec«. Gornjepetrovski župan je to tudi dobesedno; ne le, da opravlja funkcijo v. d. direktorja podjetja, ampak je z delavci večkrat tudi na terenu

Vršilec dolžnosti direktor-
ja občinskega komunalnega
podjetja v majhni gornjepe-
trovski občini je že vse od
stanovitve leta
2001. Trdi, da je razlog za to
tudi eden: privarčevati de-
lar na občino in nadzorovati
tja. To mu je do sedaj tudi
opravilo in ni bilo redko, da
je tudi sam poprijel za lopa-
re, ko so ali samokolnico.

Podjetje so leta 2001 imeno-
vali Pindža, saj je to njihova
tradicionalna turistična toč-
ka. Župan je tudi go-
stinsko dejavnost. Župan
je funkcije ne prejema pla-
čati, ampak prejema 12 redno za-
plačanih. Na občini je zapo-
slavljen pet ljudi, imajo pa tudi
skladnico javnega stanovan-
ja. Župan je komunalno podjetje (ki

ima tudi obrtno dovoljenje) gra-
di težko pričakovani vrtec - us-
peli so pridobiti delo na javnem
natečaju Ministrstva za šolstvo,
vrednost investicije je 140 mi-
lijonov tolarjev, vendar država
po prepričanju župana Franca
Šlihthuberja ne sofinancira pro-
jekta tako kot bi morala po vseh
merilih - torej do 70 %, ampak
le 60 %.

Dela potekajo po načrtih, ta-
ko da bo stavba do letošnje jese-
ni pod streho. Ker so prejeli
aneks k pogodbi in se je mož-
nost koriščenja denarja prene-
sala v leti 2006 in 2007, je to za
njih malce neugodno, vendar
bodo kljub temu nadaljevali z
gradnjo (čeprav bodo ves denar
dobili nakazan šele v letu 2007).

Poleg gradbeništvu lahko po-
djetje opravlja še naslednja dela:
urejanje in vzdrževanje parkov,
vrtov, športnih površin, gradnja
individualnih objektov, splošna
zidarska in gradbena dela, mon-

Gradnja vrtca pri osnovni šoli v Gornjih Petrovcih je prva večja investicija, ki jo je prevzelo občinsko podjetje Pindža. Na sobotni delovni akciji so sodelovali številni domačini, gospodinjje pa so jih pogostile z domačimi dobrotami.

taže, hidroizolacije, nizke in vi-
soke gradnje, asfaltiranje ... Po-
dobni občinski podjetji sta Čista
narava in Püngrad, le da ima
gornjepetrovsko registrirano še
gostinsko dejavnost. Gradnja vr-
tca je prvo večje gradbeno delo,
ki ga opravljajo, kajti njihova
osnovna dejavnost je bila doslej
predvsem urejanje športnih po-
vršin, vseh zelenic, vzdrževanje
cerkvenih objektov in okolice
tovarn - vse to so opravljali
brezplačno, ker so veseli, da
imajo v občini delovna mesta za
svoje ljudi.

Drugim podobnim podjetjem
in zasebnikom, ki se ukvarjajo s
podobnimi dejavnostmi, je to
težko razumljivo - morebiti so
celo malce zamerili, da so jim
odvzeli dober del zaslužka -
ve se namreč, kako drago se za-
računavajo vse te storitve, npr.
urejanje zelenic, sajenje rožic,
košnja trave.

Bernarda B. Peček

Beltinci - Več denarja za Ravensko ulico

Ob urejanju terena je bi-
lo ugotovljeno, da bi bilo
smiselno urediti podlago
na cestišču Ravenske ulice
v Beltincih.

S tem bi zagotovili dodatni
izkop neutrjene podlage pod
cestiščem v globini 40 cm. V
sklopu celovite ureditve Ra-
venske ceste, kjer so položeni
kabeli za CATV, telekomunika-
cijski vodi, električno omrežje
in so opravljeni nujni vodovo-
dni posegi, je po mnenju obča-
nov Beltincev smiselno istoča-
sno urediti tudi vso komunal-
no infrastrukturo (kanalizacijo,
vodovod, CATV). Vključno s
cesto so zgradili pločnik tudi
na nasprotni (desni) strani
proti Melincem. S temi dodat-
nimi deli se je prvotno načrto-
vana vrednost del, ki je znašala
64,9 milijona tolarjev, povzpe-
la na dobrih 89,5 milijona to-
larjev. To pomeni za 38 od-
stotkov več denarja, kot so pre-
dvideli v občinskem proraču-
nu. So pa na ta način celovito
uredili Ravensko ulico, zato so
stroški upravičeni.

M. J.

Drago Sedonja, direktor za nabavo pri Panonskih termah

»Iz slabega mesa ne moreš narediti dobrega šniclna«

Med trgovci je zelo znan, saj je bil kar 20 let zaposlen v trgovini Potrošnik, nato leto leto v Živilih in nekaj časa v Ljubljani. V svoji »trgovski karieri« je spoznal ogromno dobaviteljev, trgovcev in proizvajalcev. Verjetno so bile prav te dvajsetletne izkušnje odločilne, da so se v okviru Panonskih term odločil za zanj. Poznavanje proizvodnje in pogajalska žilica so se tako pomembni sestavni deli skupaj s predstavniki gorenjskega turizma Markom Širnišom in Markom Štebelem, direktorjem strategije nabave Save d.d., usede na to in se pogaja o enotni pogodbi npr. dobave električne energije za potrebe objektov v okviru Panonskih term in Savinih hotelov na Bledu, ki so združeni v turizmu Sava Kranj. Da, prav se mnogim zdi neve-

mo iz velikosti in zato je Sava za nas zelo pomembna. Večji si, ugodnejše so lahko cene. Pa ne, da bi diktirali cene kot veliki trgovci, ki dirigirajo razmere na slovenskem tržišču. Najnižja cena ni najugodnejša cena. Najprej morajo biti primerna živila, primerna čistila, primeren tekstil za postelje ...»

Kako odločujoča pa je tu ekologija, npr. naravni materiali, čistila, hrana ...?

»Tendence so v smeri ekopridelave, naravi prijaznih čistil ...»

Kakšno pa je realno stanje, je že za polovico nabave kriterij »ekološko«?

»Ne bi rekel, da polovico, vendar se čedalje bolj na vseh področjih poudarja naravi prijazno. Pri čistilih je to sedaj najbolj aktualno, čeprav nam to povečuje stroške. Dokaz za to, da nam Sava res ne vsiljuje nikogar, je npr. Teol, ki je Savina družba

Drago Sedonja, direktor za nabavo pri Panonskih termah, se zaveda, da je domača hrana del turistične ponudbe.

šest ljudi.«

Se je s Panonskimi termami spremenilo kaj glede nabave za druga zdravilišča?

»Spremenilo se je le toliko, da oni s temi skupnimi pogodbami dosegajo boljšo ceno kot prej, ko so bili bistveno manjši. Sedaj, ko so del večjega sistema, imajo boljše možnosti.«

So kateri prejšnji dobavitelji odpadli? So bile kakšne reakcije?

»Mi smo kar nekaj dobaviteljev dali v čakalnico. Nabava je nikoli končana zgodba, eni dobavitelji prihajajo, drugi odhajajo ... Ko smo se dogovarjali na ravni Save, smo dali v čakalnico kar nekaj eminentnih dobaviteljev. Moram reči, da nas sedaj dobavitelji sprejemajo kot pomembnega pogajalca. Pa ne rizičnega, kar je dandanes pomemben faktor!«

Pogajanje o ceni elektrike je za nas, državljane, novo?

Kako ste se pogajali?

»Zelo korektno. Tudi na trgu električne energije je prišlo do liberalizacije in distributerji so se začeli temu prilagajati. Preden smo se šli pogajati, smo imeli štiri ponudbe štirih različnih distributerjev. Odločili smo se za najboljšega ponudnika. Veste, elektrika ni meso, tu ni pomembna kakovost, ampak to, da je distributer resen.

pravočasne dobave pa tudi glede cen. Marsikdo je že šel od nas, si doma preračunal in premislil ter nato prišel nazaj ...

Ste tako pomemben kupec, da lahko odločate o usodi Pomurke ali Mira, o usodi regije ...

»No, dejstvo je, da če nas izgubijo, bodo izgubili pomembnega kupca, da pa bi se zaradi tega pri njih kaj zgodilo ... ne, to pa ne. Ko smo malo zmanjšali naročilo, je bila seveda takoj reakcija. Opažamo, da se poraba mesa pri nas na splošno zmanjšuje.«

Bernarda B. Peček

Regionallzem, kot ga vidimo v Pomurju

Oddaljevanje namesto približevanja

Država se v zadnjem času intenzivneje spopada s problemom neenakomerne razvitosti posameznih regij. V ta namen je najprej v začetku prejšnjega desetletja podrobno identificirala problematiko, ki je postala podlaga za sprejem zakona, katerega namen bi bil, postaviti temelje za učinkovito in enakomerno spodbujanje skladnega regionalnega razvoja. Vendar do »skladnega« razvoja nekako ni prišlo.

To smo še najbolj občutili prebivalci Pomurja. Medtem ko v Pomurju dosegamo le 52 odstotkov razvitosti EU-25, naša najbolj razvita osrednjeslovenska regija le-to že krepko presega. Najbolj skrb zbujajoče je dejstvo, da se razmerje med najbolj razvito statistično regijo in najmanj razvito pomursko regijo z leti povečuje.

Pa se vprašajmo, kje so razlogi, da se v 6-letnem obdobju izvajanja Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v Pomurju po raznih kazalcih blagostanja le oddaljujemo, namesto približujemo slovenskemu in evropskemu povprečju? Razloge gre iskati tako na državni kot regionalni ravni. Eno je neustrezno zasnovan zakon, ki je posledično vodil do neusklajenosti razvojnih politik posameznih resorjev.

Tako državna sredstva kot sredstva iz EU, ki jih je Slovenija v okviru programa Phare prejela že od leta 1992, v naši regiji največkrat niso bila uporabljena za projekte, ki ustvarjajo visoko in predvsem dolgoročno dodano vrednost. Razvoj regionalnih institucij je ena od svetlih točk zakona, ki se še ni dokončno razvila. Tako smo z zakonom dobili regionalne razvojne agencije, ki so se organizirale tako ali drugače po posameznih regijah. Vsem pa je skupna šibka kadrovska zasedba, ki si jo recimo v Pomurju nočejo na glas priznati.

Programski dokumenti regionalnega razvoja, kot je recimo Regionalni razvojni program Pomurje 2000+, ki so jih pripravile razvojne institucije, so največkrat nerealni, brez pravih prioriteten vsebin z visoko lokalno noto, ki niso nujno v skladu z regionalnimi cilji. Navsezadnje razvojni programi ne slonijo na realni finančni podlagi. Premajhna vloga gospodarstva pri realizaciji regionalnih programov je nadaljnja slabost, ki jo očitajo regionalnemu razvoju v zadnjih letih. Mednarodne primerjave govorijo v prid gospodarske specializacije posameznih regij o tako imenovanem »lokalizacijskem paradoksu«. Razvoj podjetništva, razvoj človeških virov, tehnološki razvoj in inovacije so elementi uspešne regionalne politike. Pomurje se šteje kot regija neizkoriščenih možnosti. Razvoj turizma in podeželja je dandanes še najbolj verjetno relativno prednostno področje pri nas.

V Državnem zboru je trenutno v zakonski proceduri nov predlog zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Gre za predlog zakona, ki bo glede na vsebinski poseg in strukturo nomotehnično zamenjal starega. Najpomembnejša pridobitev, ki jo vpeljuje, je definiranje pojma kohezijske regije oziroma regije na nivoju NUTS 2. Brez te spremembe se Slovenija ne bi mogla učinkovito vključiti v izvajanje nove finančne perspektive Evropske unije 2007–2013, s katero se bo določila upravičenost regij NUTS 2 do sredstev kohezijske politike v omenjenem obdobju.

V strokovni javnosti se pojavlja vprašanje, koliko kohezijskih regij je treba oblikovati v Sloveniji? V EU vidijo Slovenijo kot eno regijo, sicer pa imamo pri nas kar nekaj značilnosti, ki bistveno vplivajo na sam proces regionalnega razvoja. Država tako po evropskih merilih predstavlja po površini eno samo regijo, medtem ko geografske značilnosti in razvitost posameznih območij narekujejo drugačno

obravnavanje.

Sam predlog zakona predvideva oblikovanje dveh kohezijskih regij. Z vidika Pomurja kot najmanj razvite statistične regije v Sloveniji je oblikovanje treh kohezijskih regij še najbolj-ša rešitev, ki pa s strani EU skoraj gotovo ne bo odobrena. Po opravljeni oceni naj bi strošek države postopoma porasel od sedanjih 250 mio. na 500 mio. sit. Povečanje sredstev bi bilo predvsem namenjeno krepitvi tistih regionalnih institucij, ki so kadrovsko najšibkejši členi v mreži. V prihodnosti torej lahko pričakujemo spremembe pri regionalni politiki v Sloveniji. Pomurju prinaša nov zakon dodatno upanje za preobrat, vendar se moramo zavedati, da še tako pripravljen zakon brez regionalne samoiniciative ne bo prinesel zelenih sprememb. V Pomurju ne smemo opazovati dogajanja v prestolnici in čakati na pomoč iz centralne blagajne. Okrepiti moramo vlogo občin pri regionalnem razvoju in razvojne institucije končno »opremiti« z ustreznimi kadri. Vzpostaviti moramo partnerstvo z razvitejšimi regijami po Sloveniji, v Avstriji in na Madžarskem ter posledično povečati bruto dodano vrednost na zaposlenega nad slovensko povprečje.

Gašper Tompa

Občina Hodoš

Komunalna infrastruktura zgrajena

Hodoška železniška meja postaja za podjetnike ni postala zanimiva, vendar so po njeni zaslugi dobili vodno črpališče in vodno zajetje. Tudi čistilna naprava je začela obratovati že pred leti, kar je za tako majhno občino velik dosežek.

Ivan Horvat, s. p., ki je bil s sodelavcem Milanom Kavčičem za 10 milijonov cenejši od drugega prijavljenega izvajalca, je za 70 milijonov lani septembra začel z delom, julija letos pa so občani iz 40 gospodinjstev že pili vodo iz novega vodovoda. Toda le tisti, ki so v celoti poravnali račune (lahko pa plačujejo tudi v obrokih). Če so podpisali pogodbo o sofinanciranju do konca oktobra 2004, je bil znesek 150 tisoč tolarjev. Vodovodno omrežje hodoške občine je dolgo 12,5 kilometra; k temu so prišteli tudi hišni priključki, ventili in števeci. Kdor se bo želel

priključiti na vodovod v prihodnje, bo imel več stroškov – sam bo moral plačati priključke, to pa bo priključitev podražilo za okrog 100 tisoč tolarjev. Skoraj vsi občani so se priključili na vodovod takoj v prvi fazi, saj je bila voda iz starega vodovoda iz 1977. leta podobne barve kot pivo. In ta rumena voda jim je tudi pomagala, da so dobili nepovratna državna sredstva, 10 milijonov je posojil, nekaj pa je prispevala občina.

Občina Hodoš je opravila spremembe prostorskih planov

že 1997. leta, ko so se pripravljali na gradnjo železnice. Nezazidanih stavbni zemljišč imajo precej, saj je gradnja namenjena območje na obeh straneh glavne ceste. Primerno bodo morali urediti le zemljišča na predvideni obrtni coni ob železniški postaji in privabiti vlagatelje – do sedaj večjega interesa še ni bilo. Kakšna bo reakcija ljudi, pa bodo videli čez čas, saj bodo prve odločbe o plačilu nadomestila ljudje začeli dobivati šele v prihodnjih mesecih.

Bernarda B. Peček

Župan Ludvik Orban zelo dobro pozna območje zahodne Madžarske in ve, da v bližini meje s Slovenijo ni nobene betonarne in ne izdelovalcev betonske galanterije. Pri nas je cement cenejši kot na Madžarskem. Čeprav je nekaterim pomurskim podjetnikom že predlagal, naj na Hodošu zgradijo vsaj skladišče, če ne že proizvodnjo, večjega interesa do sedaj ni bilo.

ni dobavitelji za Panonske terme (zdravilišča Moravice, Lendava, Radenci, Banovci, Ptuj) in družbo Bled so; za sveže meso ABC Pomurka in Mir, za mesne izdelke, imajo tudi nekaj domačih dobaviteljev – za prekmursko šunko Mesarstvo Kodla in Hanžekovič, Fekonja (naravno meso), pekarnice jim peče Mlinopek iz Murske Sobote, Pomurje in Ljubljanske mlekarne dobavljajo mlečne izdelke. Intersad in Mercator sadje in zelenjavo, sokove kupujejo tudi pri Gjergjeku, Oljarna Kolarič jim dobavlja olje in solatno olje, domači vinarji pa vina (80 % vseh kupijo od domačih proizvajalcev).

pa je res: tudi o ceni dobave električne energije se lahko pogajajo, ker so dobiček velik kupec.

Sava Kranj je večinski lastnik Panonskih term, ali se pomeni, da vam določa ceno, ko goje glede nabave?

»Moram reči, da imam popolnoma neodvisne roke. Res je, da se nabava združuje na nivoju Save, tako da smo lansko leto sklenili 12 takih skupnih pogodb. Letos pa naj bi bilo že 15 do 60 skupnih pogodb. S skupnimi velikimi količinami lahko potem dobro izhodišče ugotovimo.«

Kakšni so kriteriji, po katerih se odločate za dobavitelja? Je najpomembnejša cena?

»Cena ni osnovni pogoj za izbor blaga. Mi imamo turistično dejavnost. Mi ne moremo imeti slabega blaga in iz tega izteka dober produkt. Na primer, ni se moremo iz slabega blaga narediti dobrega šniclna, kar je vsakakor pogoj. Dejstvo je, da mora imeti ta kakovost primerno ceno. Če stroje, ki so potrebni za proizvodnjo, lahko vplivajo na ceno npr. polnega penzioniranja.«

»Če so cene pri proizvajalcih in pridelovalcih. Mi izhaja

Imate vsi enake dobavitelje, vsa zdravilišča in hoteli, ali so možni tudi manjši lokalni dobavitelji?

»Tako kot se nam ne diktira velikih dobaviteljev, mi ne diktiramo majhnih dobaviteljev. Vsa ima proste roke in si v svojem lastnem okolju izbira tiste dobavitelje, ki so zanj značilni. Mi ne moremo Ptujčanom ali Lendavanom vsiljevati vina z Vanečel.«

Pravzaprav bi lahko zdaj nabavljali kjerkoli na evropskem trgu?

»To je res, problem pa je logistika. Glede na to, da mi nimamo svojih skladiščnih prostorov, je za nas zelo pomembna sposobnost servisiranja. Nekdo iz Gradca, ki ima svoje distribucijske centre, ni sposoben sproti voziti blaga.«

Sistem nabave in dostave blaga v turističnih središčih mora upoštevati, da so gostje tukaj zato, da si odpočijejo! Kako vam to uspeva?

»Pri nas morajo blago pripeljati od pol šeste do osme ure. Tukaj mimo moje pisarne. Jaz pridem v službo okrog 6.30. Zaposlenih v nabavi pa je malo, le

Subvencije 2005

Kmetovanje v neugodnih razmerah

Začel je teči rok za oddajo zahtevkov za kmetijska gospodarstva, ki kmetujejo na površinah z neugodnimi naravnimi razmerami

Vlada je sprejela uredbo o plačilih za kmetijska gospodarstva zaradi neugodnih razmer za leto 2005 (Uradni list RS št. 67/05). Namen ukrepa je, podpora kmetijskim gospodarstvom, ki kmetujejo na površinah z neugodnimi naravnimi razmerami, v primerih ko kmetijska gospodarstva niso več upravičena do »izravnalnih plačil za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost« iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slo-

venijo 2004–2006 (Uradni list RS, št. 116/04).

Plačila za leto 2005 lahko pridobijo upravičenci za kmetijska zemljišča v uporabi, razen vinogradov in hidromelioriranih zemljišč, iz katastrskih občin ali delov katastrskih občin, ki so na seznamu iz priloge 1 sprejete uredbe. V to so vključene vse katastrske občine oz. parcele, ki so bile v letu 2003 upravičene do izplačil območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in so v letu 2004 izpadle s tega seznama.

Natančnejši seznam upravičenih parcel bo objavljen na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano (MKGP) <http://www.mkgp.gov.si>.

Zahtevek lahko na posebnih obrazcih vložijo upravičenci, ki so v letu 2005 oddali zbirno vlogo v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike za leto 2005. Rok za oddajo zahtevkov je od 22. julija do 22. avgusta 2005. Plačila za KMG se določijo glede na površino prijavljenih kmetijskih

zemljišč v uporabi v zbirni vlogi za leto 2005.

Višina plačila za kmetijska gospodarstva se določi glede na podatke iz elaborata »Območja z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo v Republiki Sloveniji«, tako da višina plačila na hektar kmetijskih zemljišč v uporabi znaša za gorsko višinsko 19.000 SIT/ha, za strma 18.500 SIT/ha, za gričevnato hribovita 13.500 SIT/ha, za kraška 15.500 SIT/ha in za druga 12.500 SIT/ha. Za KMG, ki niso vključena v elaborat, njihova

zemljišča pa so na seznamu iz priloge 1 te uredbe, znaša višina plačila 6.000 SIT/ha.

Na Kmetijsko svetovalni službi priporočamo, da kmetje z območij, ki so v letu 2004 glede na leto 2003 izpadla s seznama območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, na spletnih straneh MKGP ali pri kmetijskih svetovalcih preverijo, ali so njihova zemljišča upravičena do teh sredstev, in pravočasno vložijo svoje zahteve.

Metka Barbarič
KGZS, zavod MS

Ozelenitev njivskih površin

Za ukrep ozelenitve njivskih površin upravičenci uveljavljajo plačila na obrazcu E, ki ga morajo posredovati agenciji najkasneje do 16. avgusta 2005. Pogoji za pridobitev sredstev so:

- setev prezimnih poljščin je treba opraviti takoj po spravi glavnega posevka, in to v obdobju od 1. 7. 2005 do 25. 10. 2005,
- zelena odeja mora prekrivati njivsko površino od 15. 11. 2005 do 15. 2. 2006,
- obdelava ozelenjenih njivskih površin je možna od 15. 2. 2006 dalje,
- gnojenje na podlagi gnojilnega načrta,
- uporaba blata in kompostov iz čistilnih naprav ni dovoljena,
- pridelava brez uporabe regulatorjev rasti pri pšenici, rži, ječmeneu, ovsu in tritikali,
- uporaba fitofarmacevtskih sredstev na osnovi prognoze.

Vrste oziroma mešanice za ozelenitev njivskih površin

Ogrščica in repica sta rumeno cvetoči rastlini, ki sta si po videzu precej podobni. Za rast in razvoj potrebujeta veliko vode, čeprav najbolje uspevata na zračnih in odcednih tleh. Ogrščico sejemo proti koncu avgusta ali v začetku septembra, repico pa kakšen teden kasneje. V kolobarju ju prištevamo med ugodilke, vendar se moramo izogibati neposrednemu vrstenju z drugimi križnicami, prav tako jih ne sejemo na tistih površinah, kjer občasno sejemo sladkorno peso.

Količina semena na hektar je pri ogrščici 12 do 18 kg in pri repici 10 do 15 kg.

Lištnati krmni ohrov je med ohrovti dokaj dobro znan. Je prezimna vrsta, ki lahko da v jesenskem obdobju obilen pridelek zelnja, ki je bogat z beljakovinami. Je dober vir krme za prežvekovalce. Ne prenaša sušnih in težkih vlažnih tal. Sejemo ga v drugi polovici avgusta do začetka septembra v količini 5 do 6 kg/ha.

Grašica spada med metuljnice in zraste do višine 1 m. Zelo ji škodijo golomrazice, zato lahko hitro propade, če je temperatura zraka več dni pod minus 15 st. Celzija. Najbolje uspeva na srednje težkih do težkih tleh, ki so slabo kisle reakcije. V samostojni setvi jo redko sejemo, velikokrat pa jo sejemo v mešanici z mnogocvetno ljuljko v razmerju 30 kg/ha grašice + 20 kg/ha mnogocvetne ljuljke ali jo najdemo v mešanici s komercialnima imenoma **landsberška mešanica** in **grašljinka**, ki imata vključeno tudi inkarnatko. Slednji mešanici se prav tako dobro vključujeta v ozelenitev njivskih površin in jo sejemo na do 50 kg/ha.

Različne vrste trav, ki jih pridelujemo v samostojnih setvah ali v travnih mešanicah, lahko vključimo v ukrep ozelenitve njivskih površin. V praksi na območju Pomurja največ pridelujemo mnogocvetne in trpežne ljuljke ali pasje trave v samostojnih setvah.

Travno-deteljne in deteljno-travne mešanice lahko kmetje poljubno mešajo, če je na voljo dovolj komponent. Vendar je pri sestavi mešanice treba upoštevati dolžino rasti zaradi pravočasne setve naslednjega glavnega posevka, odpornost proti mrazu in suši, potrebo, da spomladi čim prej pridelamo zeleno krmo in da zeleno krmljenje lahko podaljšamo pozno v jeseni, in način rabe. V praksi se kmetje največkrat poslužujejo naslednjih deteljno-travnih mešanic: lucerne 15 do 20 kg/ha + 10 kg/ha pasje trave; črne detelje 15 do 20 kg/ha + 15 do 20 kg/ha mnogocvetne ljuljke; inkarnatke 20 kg/ha + 15 kg/ha mnogocvetne ljuljke. Od travno-deteljnih mešanic pa največkrat sejemo že pripravljene mešanice goričanka in ravenka, travnik, turbo tetra itd. Razlika med travno-deteljnimi in deteljno-travnimi mešanicami je, da prve vsebujejo v mešanici več kot 50 odstotkov trav in druge več kot 50 odstotkov detelj.

Črna in belo ali plazečo deteljo lahko pridelujemo v samostojnih setvah ali v mešanicah s travami. V samostojni setvi sejemo črno deteljo med 25 in 30 kg/ha in belo deteljo 30 kg/ha. Belo ali plazečo deteljo največkrat sejemo v mešanici s trpežno ljuljko. Črna detelja da najboljše pridelovalne rezultate na srednje težkih in težkih tleh, medtem ko beli detelji najbolj prija lahka do srednje težka rastišča.

Lucerna zelo dobro uspeva na tleh z urejenim vodno-zračnim režimom in na tleh z zmerno kisloto reakcijo. Lahko jo sejemo v samostojni setvi 30 kg/ha ali v mešanici s travami.

Vsi prezimni posevki **trav in detelj**, ki jih sejemo v Pomurju, spadajo v ukrep ozelenitve njivskih površin.

Dr. Stanko Kapun

Kmetijsko-gozdarski zavod Murska Sobota

Pomoč ob naravnih nesrečah in izjemnih pojavih
Nepovratna sredstva in posojilo

Agencija za kmetijske trge ter Javni sklad za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja sta v 69. številki Uradnega lista (22. julija) objavila javni razpis za dodeljevanje sredstev kot pomoč za nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni pojavi. Za ta namen je razpisanih 173,1 milijona tolarjev, rok

za oddajo vlog pa poteče 31. avgusta 2005.

Upravičenci lahko dobijo nepovratna in posojilna sredstva za reševanje težkega socialnega položaja kmetij v primeru nastanka škode na kmetiji, ki je nastala zaradi naravne nesreče ali izjemnega pojava in v primeru smrti, invalidnosti ali več kot 6-mesečne nesposobnosti nosilca ali člana

kmetijskega gospodarstva. Razpis se nanaša na škodne dogodke, ki so nastali v obdobju od 1. januarja 2004 dalje. Javni razpis, razpisna dokumentacija in navodilo za izdelavo sanacijskega načrta so vlagateljem na voljo na spletni strani agencije www.arsktrp.gov.si in spletni strani JSRSS www.rdfsklad.si.

L. Kovač

Pomurski sejem

Ocenjevanje vin

Priznani slovenski enologi in gostujoči enologi iz sosednje Hrvaške in Avstrije so včeraj v G. Radgoni končali z ocenjevanjem približno 500 vinskih vzorcev, ki jih je na ocenjevanje poslalo več kot 200 vinogradnikov in vinskih kleti iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije ter SČG. Po besedah Janeza Erjavca, direktorja Pomurskega sejma, ki je organizator ocenjevanja, je to po-

novno privabilo veliko priznanih pridelovalcev, ki so poslali v oceno svoja najbolj zlahtna vina. Novost letošnjega ocenjevanja je izbor prvakov vinskih turističnih cest, s čimer Pomurski sejem pomembno prispeva k širjenju pomena vinskega turizma. Vinske vzorce so letos ocenjevale tri strokovne komisije, rezultate pa bodo sporočili v prihodnjih dneh. L. K.

Žetev in skladiščenje pšenice

Zagotoviti dobre razmere za skladiščenje

Žetev in skladiščenje (hranjenje) semena sta najbolj kritični obdobji pri ohranitvi življenjske sposobnosti semena. Čas in način žetve se morata določiti tako, da bo imelo seme največjo kalivost. Preprečiti je treba mešanje drugega semena (plevelnega) in omogočiti dobre razmere za skladiščenje semena. Določiti je treba tudi pravi čas žetve. Če požanjejo prezgodaj, je zrnje nezrelo, premokro in pride do zmanjšanja kalivosti v skladiščih. Če žanjemo prepozno, se nekatere sorte osipljejo na njivi, zrnje je presušeno, zelo hitro pride do poškodb semena. In spet je zmanjšana kalivost.

Ker imamo na izbiro zelo veliko število sort žit, predvsem pšenice, je pomembno, da poznamo karakteristike posamezne sorte. Nekatere so rane sorte in zahtevajo rano žetev (pinka, marija, renan ...), druge spet pozno žetev (profit). Ker je veliko odvisno od časa žetve, je treba to upoštevati. Največjo napako na-

redimo, ko žanjemo ob nepravem času – prezgodaj ali prepozno. Rastlina namreč bolj uboga vsoto temperatur kot datum na koledarju. Dogaja se, da so določene sorte ranih pšenic, kot so Pinka, Demetra, Žitarka, Superžitarka, Ana, Marija, Soissons in druge, prej primerne za žetev. Zato verjetno ne bo odveč opozorilo vsem tistim kmetovalcem, ki imate posejane rane sorte, da nekoliko bolj pregledate zrelost pšenic, še posebej na lahkih tleh, in se odločite za žetev kakšen dan prej. Iz izkušenj prejšnjih let že vemo, da so rane sorte izredno občutljive za število padavin, še posebej, če pride do padavin v času, ko je pšenica dozorela in ni pospravljena. Seveda velja to v glavnem za pšenice na lažjih in srednje težkih tleh. Vendar je lahko problem še ta, da pšenice prisilno dozorevajo in je stanje na terenu zelo različno.

Na kaj je treba paziti?

Nekaj dni po oploditvi se začne zrnje povečevati in polniti, pravimo, da nateka. Trajanje te-

ga obdobja, ki ga omejujeta cvetenje in zrelost, se spreminja glede na lego kraja. Podaljšuje se v območju vlažnega in hladnega obmorskega podnebja zmerne pasu in se krajša v smeri suhega celinskega in submediteranskega podnebja.

Pri dozorevanju žita ločimo tri zrelosti, ki se med seboj razlikujejo. V začetku nastopi mlečna zrelost. Spoznamo jo po tem, da je zrnje še zeleno, mehko, asimilacija je na vrhuncu. Tej fazi sledi voščena zrelost, to vidimo po spremembi barve iz zelene v rumenkasto in na koncu v rumeno. V tem obdobju ni več močne asimilacije in proti koncu voščene zrelosti se popolnoma prekine. Zrnje ima okrog 20–22 odstotkov vlažnosti in še ni primerno za žetev. Nato pa nastopi še polna zrelost. Zrnje je popolnoma rumeno in trdo, tudi zeleni del rastline, bilka, spremeni barvo iz zelene v rumeno in rjavkasto, vlage je le še okrog 14 odstotkov. In to je pravi čas, da se lotimo žetve pšenice. Pravimo tudi, da je zrnje trdo oz. zrelo takrat, ko ga z noh-

Cene strniščnih
dosevkov in
mineralnih gnojil

KG Rakičan, Lgovina Zrno-vit Upovadi

Vrsta strniščnega dosevka	Pakiranje	MPK	1000
mnogocvetna ljuljka - davis	10/1	580,00	
mnogocvetna ljuljka - davis	1/1	580,00	
landsberška zmes	15/1	680,00	
landsberška zmes	10/1	500,00	
facelija - balo	1/1	1060,00	
črna detelja	25/1	1120,00	
črna detelja	1/1	580,00	
oljna redkev - rawia	1/1	790,00	
inkarnatka - kardinal	10/1	700,00	
inkarnatka - kardinal	1/1	580,00	
facelija - balo	1/1	580,00	
sudanska trava su su	10/1	580,00	
sudanska trava su su	0,20	580,00	
strnišča repa	0,10	400,00	
strnišča repa	10/1	580,00	
oljna redkev apoli	1/1	580,00	
oljna redkev apoli	1/1	580,00	
bela gorjušica achilles	1/1	580,00	
bela gorjušica zlata	1/1	490,00	
bela gorjušica	0,20	450,00	
bela detelja	1/1	780,00	
travnik 1	1/1	570,00	
travnik 3	10/1	580,00	
travnik 2	10/1	580,00	
Mineralna gnojila	Pakiranje	MPK	1000
NPK 7-20-30	50/1	52,00	
NPK 15-15-15	50/1	48,00	
KAN 27% N	50/1	52,00	
UREA 46% N	50/1	58,00	
NPK 0-12-20	50/1	52,00	
apnenec	50/1	11,00	

Trgovina Ljutančič, Kolodvorska ul., Ljutančič

Vrsta strniščnega dosevka

Pakiranje

MPK

1000

mnogocvetna ljuljka - lipo

25/1

470,00

mnogocvetna ljuljka - davis

10/1

580,00

landsberška zmes

10/1

580,00

facelija - balo

1/1

570,00

črna detelja

1/1

580,00

oljna redkev - apoli

10/1

580,00

oljna redkev - apoli

1/1

580,00

inkarnatka - contea

10/1

580,00

facelija - balo

10/1

580,00

sudanska trava su su

10/1

580,00

krmina ogrščica akela

10/1

580,00

bela gorjušica zlata

1/1

580,00

lucerna

0,20

580,00

bela detelja

1/1

580,00

travnik 1

10/1

580,00

SKOP 1

10/1

580,00

SKOP 2

1/1

580,00

inkarnatka - inkara

10/1

580,00

inkarnatka - inkara

10/1

580,00

Mineralna gnojila

Pakiranje

MPK

1000

NPK 7-20-30

50/1

52,00

NPK 6-12-24

50/1

52,00

apnenec

50/1

11,00

Metka Barbarič
KGZS, zavod MS

Po naših znanih poteh

Turistične prireditve

Beltinci – V četrtek, 28. julija, ob 19.30 bo v beltinskem gradu v okviru 45. mednarodnega folklornega festivala poklon mladim ustanoviteljem festivala ljudskega izročila z naslovom Zrejšlo je žito ... s priložnostno razstavo fotografij in spominkov z območja Markovske. V petek, 29. julija, ob 19. uri bo v beltinskem parku otvoritev razstave sekcije cvetličarjev in vrtnarjev ter sekcije domače in umetno obrti, ob 20. uri pa bo nastopila Folklorna skupina KUD Drvar. V soboto, 30. julija, ob 15.30 bo v beltinskem parku predstavitev ljudskih običajev KS občine Beltinci s predstavitvijo domače in umetne obrti, ob 20. uri bo etnovečer z nastopi Tamburašev KUD Beltinci, Male bande in KUD Drvar. V nedeljo, 31. julija, ob 16. uri pa se bo začelo v beltinskem parku državno srečanje odraslih folklornih skupin. Plesat me pelji, na katerem bo nastopilo deset folklornih skupin. Pripravili bodo tudi glasbeno delavnico.

Velika Polana – V okviru Pomurskega poletnega festivala, ki bo v Veliki Polani, bo v okviru turistično-rekreativnih aktivnosti med drugimi v nedeljo, 31. 7., ob 16. uri kolesarjenje po deželi štokelj. Ob 17.30 bo nogometna tekma, v kateri bodo igrali duhovniki proti Pomurcem. V ponedeljek ob 16. uri bo Off Road balinanje Štrk open, v torek ob 16. uri se bo začela odbojka na mivki, v sredo, 3. 8., ob 17. uri pa bo predstavitev nordijske hoje. Ves čas prireditve pa bo v TTC razstava domače obrti in izdelkov.

Hotiški ribiški dnevi

Pravijo, da pripravili ta konec tedna tradicionalno prireditev Hotiški ribiški dnevi, ki se kažejo v krajinah spominjajo na povezanost z reko Muro tega obmurskega kraja, ki se kaže tudi v tradiciji ribištva in priprave rib. Stoletna tradicija hotiškega ribištva je tudi geslom, ki so ga uporabljali že pred stoletjem: Na ribištvo so vedno dobre ribe na mizi. V kraju je bila namreč od leta 1903 vsako leto naokrog po dobrih ribjih jedeh znana gostilna Pri Lizi, v kateri so gostili utrujeni popotniki, da so se najedli rib iz bližnje reke Mure. Hotiški dnevi so začeli že v četrtek z otvoritvijo likovne razstave v dvorani vaškega likovnega društva Mavrica z naslovom Življenje ob reki Muri. Sledil je prireditveni prostor, ki ga imenujejo Nogača. Nastopili so pevski in plesni skupine s Hotize, Pristavske ščuke, trio Šerke iz Čemelaveca, ljudski godci iz Čemelaveca, ljudski godci kulturnega društva Črenčevski in humorist Marko Kočar. V petek in soboto so potekale zabavne prireditve, na katerih so bile ves čas na voljo ribe, pripravljene na različne načine, in druge tradicionalne jedi. Organizirali so tudi prikaz skokov pačur in kočijo od Nogače mimo mlina, v katerem je izletniška kmečkova hiša. J. Ga.

Mlinarski dnevi ob Muri na Bistrici

Na prostem pri prostoru pri mostu ob reki Muri na Srednji Bistrici so pripravili prireditev, ki se kaže v krajinah spominjajo na povezanost z reko Muro tega obmurskega kraja, ki se kaže tudi v tradiciji mlinarstva in priprave rib. Stoletna tradicija mlinarstva je tudi geslom, ki so ga uporabljali že pred stoletjem: Na mlinarstvo so vedno dobre ribe na mizi. V kraju je bila namreč od leta 1903 vsako leto naokrog po dobrih ribjih jedeh znana gostilna Pri Lizi, v kateri so gostili utrujeni popotniki, da so se najedli rib iz bližnje reke Mure. Hotiški dnevi so začeli že v četrtek z otvoritvijo likovne razstave v dvorani vaškega likovnega društva Mavrica z naslovom Življenje ob reki Muri. Sledil je prireditveni prostor, ki ga imenujejo Nogača. Nastopili so pevski in plesni skupine s Hotize, Pristavske ščuke, trio Šerke iz Čemelaveca, ljudski godci iz Čemelaveca, ljudski godci kulturnega društva Črenčevski in humorist Marko Kočar. V petek in soboto so potekale zabavne prireditve, na katerih so bile ves čas na voljo ribe, pripravljene na različne načine, in druge tradicionalne jedi. Organizirali so tudi prikaz skokov pačur in kočijo od Nogače mimo mlina, v katerem je izletniška kmečkova hiša. J. Ga.

Večeslavci-Sv. Jurij-Sotinski breg

Potopis Boštjana Rousa

Tokrat smo sklenili slediti poti radijskega novinarja Boštjana Rousa, ki si za svojo poletno sredino oddajo Mate pet minut časa? vedno v zadnjem hipu izbere skrivnostni cilj, do katerega pride po zavitih poteh. Tema oddaje je seveda turizem in je kot nalašč za tole našo rubriko.

Boštjan si je izbral za svoj tokratni končni cilj občino Rogašovci oziroma razgledni stolp na Sotinskem bregu oz. Kugli. Zadnji del poti ga je tako vodil po trasi Večeslavci-Sv. Jurij-Rogašovci-Nusko-Serdica-Sotinski breg-Kugla. Bili smo torej v zahodnem delu Goričkega, kamor pripelje res dobra cesta, občina Rogašovci pa se ponša z marsikatero turistično zanimivostjo, in to tudi takšno, ki vas bo zares presenetila. Če na primer zavijete z glavne ceste v Večeslavcih na levo in se popeljete po stranskih vzporednih cestah, boste našli na turški spomenik, ki datira v 17. stoletje. Tudi naravna okolica, ki jo zaznamujejo vrbe in topoli, izžareva nekaj drugačnega, bolj mističnega, kar na koncu trase poudarijo

Boštjan dirja s svojim mopedom mimo cerkve sv. Jurija, ki naj bi nastala na začetku 13. stoletja. Prva pozidava je bila leta 1743, od katere sta ostala baročni oltar s kristlinim kamnom in prenovljen zvonik. Cerkev, znana po freskah, je dobila na temeljih stare gotske cerkve današnjo obliko leta 1929. Prafara pa se omenja že v 6. stoletju, tako da je to ena od najstarejših prafer v tem delu Prekmurja in Avstrije.

še visoki bregovi. Ta del Goričkega lahko obiščete z avtomobilom, s kolesom, peš ali z mopedom tako kot Boštjan. V okolici potekajo mednarodna kolesarska pot, vino-gradniška cesta in kolesarske poti ob avstrijski meji. »Prizadevamo si, da bi odprli nove turistične kmetije, nekaj zanesenjakov pa se je preko turističnega društva začelo ukvarjati z medičarstvom, izdelavo marmelad in raznih sokov,« pravi tajnik turističnega društva Rogašovci Milan Gaber. V bližnji prihodnosti društvo namerava izdati svojo zloženko (ena, ki jo je izdala občina, že obstaja, op. p.) z vsemi turističnimi znamenitostmi, ki jih je iz dneva v dan več, in tudi drugimi turističnimi destinacijami.

Turški spomenik v Večeslavcih, zgrajen okoli leta 1664, obnovljen leta 1999.

In ne pozabite: ko pridete na razgledni stolp na sotinski Kugli, je treba pozvoniti, da se vam bo izpolnila skrita želja. Bodite kot tukajšnje štoklje, ki se vedno vračajo v isto gnezdo. Ko pridete enkrat, se vrnete večkrat.

T. K., foto: T. K.

Tajnik turističnega društva Rogašovci Milan Gaber in Boštjan Rous pred razglednim stolpom na sotinski Kugli na 418 metrih nadmorske višine, s stolpom vred na 425 metrih, kar pomeni, da gre za najvišjo točko Pomurja. Odtod se vidi ne samo v Avstrijo, ampak tudi na Madžarsko in Hrvaško.

Tradicionalna LENDAVSKA NOČ v Termah Lendava
SOBOTA, 30. 7. 2005, ob 20.00
na športnem centru poleg hotela Lipa
Humorist Geza Farkaš
NOVA LEGIJA s pevko ANDREJO
Glavni gost večera Jasmin Stavros
VAŠ KRAJ VODNIH DOŽIVETIJ

Terme Lendava nagradujejo Vestnikove naročnike
Nagrada: dnevna vstopnica s kosilom. Nagrajenka: Marija Koren, Podlogom 43, 9224 Turnišče. Nagrajenec dobi potrdilo o nagradi po pošti.

Razstava starih predmetov v Genterovcih

V Genterovcih so to soboto prvič pripravili prireditev Vaški praznik v Genterovcih. Organizatorji, člani Kulturnega društva Hetes iz Genterovca, so se potrudili, da bi krajanom in obiskovalcem ponudili priložnost, da spoznajo ali ponovno odkrijejo že pozabljena vozila, orodja, predmete in kmečka opravila. Že jutraj so pripravili pri dvojezični osnovni šoli Genterovci predstavitev starodavnih motornih vozil društva starodobnikov iz Ljutomerja, ki se je predstavilo tudi v spretnostnem tekmovanju. Nato so v vaškem domu in pred njim pripravili razstavo starih predmetov, ki so jih uporabljali v kmetovanju in gospodinjstvu. Predstavili so tudi precej starega pohištva in posode pa tudi stara ročna dela, ki jih hranijo domačini in bi jih želeli v prihodnosti zbrati za muzejsko zbirko v eni od starih hiš. Popoldne pa so pri domačiji Birojevih prikazali žetev in mlačev po domače, ki ju bodo prikazali starejši krajan. V kulturnem programu so nastopili deklška folklorna skupina, vaški citrari in kitaristi. J. Ga.

RIM, NEAPELJ, POMPEJI
4-dnevni avtobusni izlet, slovensko vožnje
12.8./4D/NZ **42.900**

Otok KRK
3* Bell Kanik II, otrok do 12 let 50% popusta
30.7./7D/POL od **52.900**

Sonček klub na CRESU
2* dep. Kamen, peštra ponudba izletov, otrok do 12 let brezplačno
6.8.-20.8./7D/POL **55.900**

Sonček klub na MURTERJU
3* Borovnik izposoja koles, otrok do 12 let brezplačno
13.8.-20.8./7D/POL **61.880**

BOLGARIJA, Črno morje
3* Preslav, 150 m do plaže, letalo iz Ljubljane
10. 17.8./7D/NZ od **77.900**

DJERBA
3* Djerba Horoun, letalo iz Ljubljane ali Zagreba
8. 15. 22.8./7D/POL od **99.900**

GRČIJA, Rodos
2* Manos Pension, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
7. 14.8./7D/NZ **108.900**

GRČIJA, Krata
2* Vergas, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
6. 13.8./7D/NZ **110.300**

TUNIZIJA
4* hotel, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
30.7./7D/AL **114.900**

TURČIJA, Alanya
3* Sun Heaven, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
7. 14.8./7D/AL **127.900**

SONČEK
TUI potovalni center

Murska Sobota, Slovenska 52 • 02/521 41 92
Tel. prodaja: 080 1969
www.soncek.com

Poglej in odpotuj!

Razstava Življenje ob reki Muri

Zlivenje ob reki Muri je naslov likovne razstave, ki so jo ta konec tedna odprli v dvorani vaškega doma na Hotizi. Na razstavi se predstavljajo s svojimi deli člani in članice likovnega društva Mavnica, ki ima sedež v Murski Soboti, članke pa iz vsega Pomurja pa tudi od drugod. Razstavo je odprla predsednica družbe Jelena Šardi, na otvoritvi pa je zapel in zaigral etno trio Šernek iz Črenšovcev. Predstavljenih je okrog trideset likovnih del, avtorji pa so se na likovni koloniji posvečali predvsem obmurski pokrajini in kraju Hotiza. Ob pokrajini in rožah ter drugem rastlinstvu so tako osrednje teme še hotiška cerkev, Halasov križ, tuniščina kmetija Pri mlinu in podobno. Razstavo dopolnjuje še razstava del, ki so nastala na likovni delavnici, v kateri so ustvarjali otroci s Hotize in se pri svojem delu prav tako posvečali Hotizi ter naravnim in kulturnim znamenitostim kraja in obmurske okolice. J. Ga.

Deseti Pomurski poletni festival

Za vsakega nekaj v Veliki Polani

Na domačiji Miška Kranjca so organizatorji v ponedeljek predstavili deseti Pomurski poletni festival, največjo festivalsko prireditev v Pomurju, ki bo potekala od 31. julija do 7. avgusta v središču Velike Polane.

Organizator prireditve je tudi letos društvo Štrk Slovenija, njegov predsednik Štefan Jaklin pa je povedal, da bodo tudi letos pripravili tako prireditev, da bo za vsakega nekaj, program pa ponuja široko paleto koncertov tujih in domačih glasbenih skupin, improvizacijsko in amatersko gledališče, športne aktivnosti, poletno počitniško šolo za otroke in drugo. Ob organizatorjih so na tiskovni konferenci spregovorili še predstavniki občine Velika Polana Alojz Ierebic,

Organizatorji in sodelujoči so predstavili jubilejni Pomurski poletni festival.

predsednik Mladinskega kluba
Velika Polana Matjaž Vogrinc,
predstavnik Slovenske vojske

Ivan Smodiš in predstavnik policije Iztok Trček.

Začelo se bo v nedeljo, 31. julija, z nastopom Prekmurske godbe Bakovci s skupino mažoretok in Oktetom Belmura. Privedive bodo tudi letos v treh sklopih: Puckova banda festival, Miškov festival in Štrkov športni teden. Puckova banda festival vključuje široko paleto glasbenih zvrsti s slovenske in hrvaške glasbene scene, popularnejšo glasbo za širši krog publike. Med drugim bodo nastopili Tinkara Kovač, Pero Lovšin, Beneški fantje, Boris Novkovič, Atomik Harmonik in Omar Naber pa tudi pomurske skupine Strici, D'kwaschen retashy, Maxima, D. S., Melange, Poslednji kongres in Life.

V Miškovem festivalu si lahko obiskovalci ogledajo prvake v gledališki improvizaciji v impro

tekma, gledališko predstavo, ki jo bo gledalci lahko videli tudi na televiziji. Vsi, ki so se prijavili na tekmo, bodo prejeli tudi brezplačno vožnjo na smučeh. Tekma bo potekala v obliki turnirja, pri katerem bodo tekmovalci razdeljeni v dve skupini. Tekma bo potekala v obliki turnirja, pri katerem bodo tekmovalci razdeljeni v dve skupini. Tekma bo potekala v obliki turnirja, pri katerem bodo tekmovalci razdeljeni v dve skupini.

Prireditve se je prvič leta 1994 letjem začela kot Polanski dnevi in se v leti vsebinsko izpolnila in razvila v Pomurski festival. Predvideni prireditve je 19 milijonov, od tega so dobili milijon natečajev preko občine Velika Polana, 1,7 milijona pa preostalo pa vsako leto pa jejo sami s prireditvijo in s pomočjo sponzorjev. V prireditvi je vsako leto 20.000 obiskovalcev prireditve in prireditelj jih bo toliko tudi letos. Mediji pa bodo tudi krajani, ki vse skupaj štokelje iz Čigocha in Hrvaškem.

Na prireditvi se bodo udeležili tudi policija in slovenska vojska, imeli bodo informacijsko središče o evropskih odločitvah, predstavilo pa se bo tudi Modelarsko društvo Albatros. Zadnji dan prireditve bodo pravili Kmečko olimpiado na rancu Vermida, zanimivo pa mnoge pa bo gotovo tudi prireditev Sam svoj čolnar, ki bo organizira Mladinski klub Veljaka, na njej pa bo vsel vrsto tekmovalne čolnovirave.

Ljudski godci iz Černelavec negujejo stare šege in običaje

V okviru Kulturno-umetniškega društva Černelavci že več kot leto dni delujejo na glasbenem področju pri ohranjanju ljudskih pesmi in običajev ljudskih godci. Gre za utečeno glasbeno-šaljivo skupino, ki ima ohranjeno sto let staro šnajderpolko. V skupini prevladujejo predvsem diatonična harmonika, »šef (vugaš)«, »ribaš«, grablje, kosa, boben in lesena »krnička«.

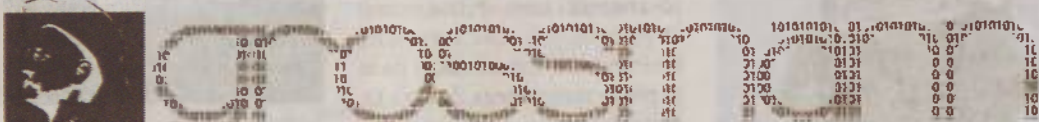
Ljudski godci torej po svojih močeh ohranjajo stare že pozabljene prekmurske pesmi, da ne bi utonile v pozabo. Ob igranju »glasbeniki« tudi pojejo prekmur-

ske in slovenske pesmi. Zbranih imajo več kot 20 različnih pesmi, pri čemer ima vsaka svoje sporočilo. Doslej so nastopali v pomurski regiji, v Porabju v Gornjem Seniku in Maruševcu pri Varaždinu na Hrvaškem. Svoje nastope imajo v Termah 3000 v Moravskih Toplicah za zdraviške goste, dogovori pa tečejo tudi za nastope v Avstriji. Letos jih čakajo številni nastopi v domačem kraju in drugod po Pomurju in Sloveniji ter tujini. Njihova želja je, da bi za poznejše rodovalne ohranili vsaj kanček starih prekmurskih pesmi, ki jih želijo posneti na kaseto in zgoščenko.

J. Ž.

Uigrana skupina ljudskih godcev iz Čemelavec. Foto: J. Ž.

GROSSMANNOV FESTIVAL DIGITALNEGA FILMA
LJUTOMER 8 - 12. AVGUST 2005

Zanrski vihar

Z zadovoljstvom vas obveščamo, da se program festivala že pridno polni; rok za prijavo na tekmovalni del programa se počasi izteka, selektorji so že izbrali slovenske filme, ki se bodo prikazovali v ločenem časnem programu, zelo zanimivo bo tudi sklop tujih žanrskih filmov. Pa lepo po vrsti.

Ker razpisni rok za amaterske filme še ni končan, lahko le približno razkrijemo, da bo teh na festivalu prikazanih okrog 40. Največ seveda iz Slovenije, ne bodo pa manjkali še filmi iz balkanskih držav, Avstrije, ZDA, celo Turčije in Indije ... V domači sekciji bo predstavljena ogražena vrsta slovenske kinematografije: slovenski žanrski filmi. Čeprav je ta vrsta pri nas redko posejana in slabo uspeva, je nekaj stvaritev, ki so le upravičile ta naziv. Prikazali bomo prvo in doslej najuspešnejšo črno kriminalko Janeta Kavčiča *Minuta za umor* (1962), erotično *Maškarado* Boštjana Hladnika (1971), parodijo Francija Slaka *Butnskola* (1985) in edini celo-

večerni domači risani film Zvonka Čoha in Milana Eriča *Socializacija bika* (1998).

Enkrat eno, vsekakor tudi tuji žanrski programski sklop, kjer smo si že zagotovili sodelovanje Moreka Dobeša, režiserja *Choking Hazard*, prve češke zombi parodije, ki je doma požela nepričakovano izjemno velik odziv publike in bila celo eden od najbolj gledanih filmov lanskega leta. Prava poslastica bo seveda najdražji turški film do zdaj, *G. O. R. A.*, znanstvenofantastični spektakel, ki postavlja nove meje vesolj in vsekakor zavrača vse stereotipe o tem, da turška noga še ni stopila v vesolje. Pozabite Vojno zvezd, Matrico, celo Gospodarja prstanov, tu je zdaj *G. O. R. A.* z največjim turškim komikom Cem Yilmazom v glavni vlogi, katerega ugrabijo nespretni vesoljci za

svoje umazane načrte. Čaka človeštvo katastrofa, ali mu bo nemara simpatični *Prif* prekrizal načrte ...? Vsega pa že ne izdama. Naslednja zanimivost v tem sklopu bo temačni *Masnap*, madžarska grozljivka s fascinantno nelinearno zgradbo zgodbe o umoru deklice, ki jo njeni sovaščani nenavadno prezirajo. Dogovarjamo se tudi za film *Cortex*, klavstrofobični angleški znanstvenofantastični triler, potem *Firecrazer*, urbano ameriško dramo z Mikom Pattonom (*Mr. Bungle, Faith No More*) v eni od glavnih vlog, pa še bi lahko naštevali. Odveč je skorajda pripomniti, da bodo vsi ti filmi pri nas prikazani premierno, zato seveda upamo, da se bodo projekcijam pridružili tudi nekateri avtorji le-teh ...

Torej nas čaka pester program, prikazali bomo filme, na katere pri nas uradna kinematografija nekako pozablja, odpredatička kot nekomercialne in obskurne, posledica pa je skoraj izključno plehko predvidljivi hišodski program naših kinematografov. To pa sploh ne pomeni, da ti naši filmi kakorkoli vizualno ali vsebinsko zaostajajo za največjimi filmskimi hiti. Proizvajajo se še originalnejši in drzejši, saj že v izhodišču niso toliko podrejeni finančnim imperativom, kot to velja za blockbusterje. Torej, vljudno vabljeni na neponovljivo in nepozabno filmsko doživetje ...

Tomaž Horvat

Začenja se 35. folklorni festival v Beltincih

Od četrtna, 28. julija, do nedelje, 31. julija, bo v Belincih 35. Mednarodni folklorni festival in v ta namen je novo vodstvo festivala v torek sklicalo tiskovno konferenco.

Po vrstí so spregovorili Alojz Šaruga, predsednik KUD-a Beltinci, Nikolaj Szepeszy, idejni vodja četrtkovnega večera, Lizika Zadravec o petkovem večeru, Geza Kišfalvi iz JSKD RS OE M. Sobota o dr-

žavnem srečanju odraslih folkornih skupin v nedeljo, Elica Horvat z Zavoda za turizem in kulturo Beltinci pa o razstavi spomin-
kov in sejmu domače obrti.

35. folklorni festival bo stal predvidoma okrog 3,5 milijona tolarjev, od tega je JSKD prispeval milijon, občina Beltinci 600 tisočakov, sponzorji milijon, preostalo pa je donacija KUD-a Beltinci. Vstopnina bo vse tri dni minimalnih 300 tolarjev. Novo vodstvo je izrazilo željo, da osta-

ne festival v Belitnu in etnološki in danes ne odloži od prvotno začrtane smeri, noviteler, katerim bo četrti večer tudi posvečen. Vse pri- tve bodo v beltnem parku, zen glasbene predstave v tek, ki bo zaradi boljše akusti- sti na grajskem dvorcu. Pro- robnejši program festivala, ko ogledate v rubriki Tansitiz prireditve na strani. Po naših nih poteh in v rubriki Napovedi prireditve.

Romska folklor in Ciganska noč

V soboto popoldne je bilo na grajskem dvorišču v Murski Soboti četrto srečanje romskih folkloristov za kulturo. Srečanje je organizirala Zveza Romov Slovenije, finančno pa ga je podprlo tudi Ministrstvo za kulturo. Skupine Romani union iz Murske Sobotice so se srečanja udeležile še folklorne skupine iz raznih drugih krajev, kjer živijo skupnosti Romov: Vanča vas, Cankova, Serdica in od drugod ter Dolenska. Nastopili so tako v slovenski, češki, romski in drugih glasbi. Zvečer se je prireditev nadaljevala s 14. tradicionalno Cigansko nočjo. Romsko društvo Romani Union, obiskovalce pa je zabavala ciganska etno skupina Langi. Ga.

**PROJEKT SOFINANCIRA
EVROPSKA SKUPNOST**

Konec sojenja Sašku Cenerju za umor in poskus umora

Obsodili so ga na 15 let zapora

Napeti četrtek – Šafarič: »Cener je obtožen, da je umoril že mrtvega Milana Baranjo.«

Na okrožnem sodišču v M. Soboti se je s sedmo obravnavo končalo sojenje zoper Saška Cenerja, ki so mu sodili zaradi umora in poskusa umora v streljanju 3. maja lani med Romi v Černelavcih. Sodišče ga je spoznalo za krivega in ga obsodilo na 15 let zaporne kazni.

Prisoten je veliki sodni senat, ki ga vodi sodnik Milan Forštnar. Cenerju izrekel kazen, so sliki na desni še Mirko Maček, strokovnjak za balistiko Franc Dolinšek in sodni izvedenec Janez Eržen iz komisije medicinske likvidacije, ki je naredila tretje mnenje o smrti Milana Baranje.

Maček je povedal, da sta bila Cener in Baranja skupaj izpuščeni iz psihiatrične bolnice v Omožu. Bil je poleg, ko je Baranja kupil pistolo v enem od lokalov in jo nato prenesel v gozdu blizu Markiša. Za krvavo dogodka v Černelavcih je

dejal, da je bilo vsesplošno kričanje in da je skoraj vsak, po njegovih besedah je bilo v spopadu vpletenih približno sto ljudi, imel nekaj v rokah. Kaj, ni natančno videl. On pa se je ustrašil in pobegnil. Kasneje ga je policija pridržala.

Naslednji je stopil na prostor za priče kemik Franc Dolinšek. Njegovo zaslišanje je predlagal Oskar Šooš, ki je na sodišču zastopal družino pokojnega in ki ga je zanimalo, kakšni sledovi ostanejo, če nekdo strelja s pištolo. Dolinšek je pričal, da na prstih tistega, ki strelja, ostanejo določeni delci, ki pa čez nekaj časa izginejo. Pri Baranju teh delcev niso našli, saj so jih vzeli 16 ur po streljanju. Tako ni vedel povedati, ali je le-ta streljal ali ne.

Janez Eržen je zatrdil, da je Baranja umrl zaradi udarca v zatilje glave. Tako so nastale usodne rane. Ni se strinjal, da bi bil vzrok smrti zadušitev ali izkrvavitev, kot sta trdili prvi dve strokovni mnenji. »Pokojni bi lahko

nestrokovno. Tudi sam Cener je v četrtek na hodniku in v dvorani nekajkrat zakričal, da je za vse kriva policija.

Epilog

Okrožni državni tožilec Žarko Bejek je svoj zagovor zgradil na pričanju treh prič in prvih dveh izvedenskih mnenjih, ki sta omenili možnost, da je pokojni Baranja izkrvavel, ker je bil večkrat zaboden. Prepričan je, da so rane z nožem nastale prej kot z udarci. »Baranja je imel rane na hrbtu. Dobil jih je, ko se je umikal pred napadalci. Cener je z nožem 11-krat zabodel Baranjo in 6-krat Horvata. Upoštevati je treba, da je dejanji storil z direktnim naklepom. Število vbodov kaže, da je hotel vzeti življenje,« je sklenil Bejek. Za umor je zahteval 15 let zapora in za poskus umora sedem – skupno kazen 20 let zapora. Predlagal je še, da se pripor podaljša do pravomočnosti sodbe.

Obdolženi Saško Cener se je branil med preiskavo in na sojenju z molkom. Spregovoril je le, preden se je senat odpravil na odločanje o kazni. Povedal je, da mu je tisti večer Bojan Horvat grozil s sekro. Sodišču je pokazal rane na glavi, ki naj bi jih dobil v pretepih, ki so se zgodili pred lanskimi dogodki. Dejal je še, da se boji družin Horvat in Baranja in da ga je strah za svojo družino. Na izrek sodbe sta prišla tudi njegova žena in sin. Ko ju je videl, je začel jokati. Skupaj z zagovornikom sta ju poslala domov, češ naj ne prisostvujeta izreku.

Sicer pa je tožilec spremenil obtožnico, tako da je upošteval podatek, da je bil Cener v času dogodka v stanju bistveno zmanjšane prištevnosti.

Cenerjev zagovornik Jože Šafarič se je v obrambi uprl na mnenje strokovnjakov medicinske fakultete. »Nihče ne more umreti dvakrat. Ker dr. Eržen pravi, da je Baranja umrl zaradi udarcev po glavi, tako ni umrl, ker ga je Cener zabodel. Cener je obtožen, da je umoril že mrtvega Milana Baranjo,« je trdil Šafarič. Dejal je, da so našli na Cenerju le kri Bojana Horvata in

ne kri umrlega. Spomnil je še na dejstvo, da je psihiater njegovega varovanca ocenil kot duševno motenega in da so Cenerju nenehno grozili. Predlagal je oprostilo sodbo za umor in milo sodbo za povzročitev hude telesne poškodbe.

Po uri in pol odločanja je petčlanski senat Sašku Cenerju naložil 10 let zapora za umor Milana Baranje ter 5 let in 5 mesecev za poskus umora Bojana Horvata oz. enotno kazen 15 let zapora. Pripor so podaljšali do pravomočnosti sodbe.

A. B., foto: N. J.

Zgodilo se je ...

Med 20. in 27. julijem se je zgodilo na pomurskih cestah 44 prometnih nesreč, v katerih se je 5 oseb huje in 9 lažje telesno poškodovalo, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave M. Sobota so 32-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 22-krat na javnih krajih in 10-krat v zasebnih prostorih. Pridržanih ni bilo. Kaznivih dejanj je bilo 22, med njimi 11 tatvin, 2 vloma, 4 poškodovanja tuje stvari, ponarejanje ter povzročitev lahke in hude telesne poškodbe. Na mejnih prehodih so zavrnilli 26 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Promet – kolesarka

Minulo sredo malo po enajsti uri je ženska kolesarila po Cankarjevi ulici v M. Soboti proti Tišini. Ne da bi se prepričala, ali lahko to varno stori, je nena doma zavila v levo. Takrat je pravilno za njo pripeljal voznik avta, ki je trčil v kolesarsko. Slednja je padla in se huje ranila.

Promet – mopedist

Isti dan približno ob sedmi uri zvečer se je mopedist v Lončarovcih z dvorišča napačno vključil v promet. Pri tem je zapeljal pred avto. Po trčenju je padel in se hudo poškodoval. Kolo z motorjem je bilo neregistrirano, vozil je brez izpita in čelade.

Promet – traktorist

V sredo zvečer je šofer neregistriranega traktorja v Šalamentih med vožnjo po klanecu navzdol v blagem desnem ovinku izgubil oblast nad vozilom. Nato je s ceste zapeljal na dvorišče stanovanjske hiše. Tam se je zaletel v parkiran traktor. Zaradi nesreče ima težje poškodbe.

Pretepa

Do vroče krvi je prišlo v tem tednu dvakrat. Med pretepom na bencinski črpalki v Odrančih sta dobili dve osebi telesne poškodbe. Ena ima zlomljeni rebri, druga pa poškodovano glavo. Pretepalci so se tudi na Ribiških dnevih na Hotizi. Najbolj jo je skupil moški, ki jo je »dobil« po glavi s ključem za pnevmatike. Seveda bodo na koncu možje postavili za vroče krvnežve spisal ovadbe. A. B.

Na sojenju Cenerja odpeljali nazaj v pripor, v katerem bo počakal na pravomočnost sodbe. Nato bo poslan na preiskavo v največji slovenski zapor Dob pri Mirni na Dolenjskem. Na sodišče sta ga vedno pripeljala dva paznika, na sojenju pa trije. Odločitev senata o kazni je pričakal vklejen.

Omenimo, da je bilo na sodišču slišati, da se spori in grožnje med družinami nadaljujejo. Krivci za takratne krvave dogodke naj bi bili še zmešani na prostosti. Sicer po besedah sodni preiskovalni postopki zaradi posredovanja v množičnem pretepu. Skupno pa je bilo ovadenih devet oseb. Tudi nekateri, ki so pričali proti Cenerju.

preživel zaradi vbodov v pljuča en dan brez medicinske pomoči, medtem ko pa so bile poškodbe možganov nezdružljive z življenjem.

Razburjenje pri odvetniku Jožetu Šafariču, ki je branil obtoženega Cenerja, je povzročil dokument, ki ga je poslala soboška policijska uprava. Šlo je za vsebinsko Cenerjevih klicev na operativno-komunikacijski center. Na policiji zvočne zapise po treh mesecih brišejo, zato Šafarič pri obrambi ni mogel uporabiti vsebine klica, iz katerega naj bi bilo razvidno, da je njegovemu varovancu Bojan Horvat tisti dan grozil s sekro. Menil je, da je policija v tem primeru ravnala

Napeti četrtek

Sojenje je potekalo v poostrenih varnostnih razmerah. Pred sodiščem in v prostorih sodišča ter v razpravni dvorani, ki je bila bolj polna kot običajno, je bilo več kot deset policistov in kriminalistov. Tam sta bili še sorodnici pokojnega Baranje, ki sta se s Cenerjem zapletli v verbalni konflikt. V premoru na hodniku sta želeli z njim fizično obračunati. Policisti in varnostniki so ju umirili in odstranili. Čez nekaj časa sta se vrnili v dvorano. Spet so se začeli prepirati. Po posredovanju sodnika Forštnarja sta sodišče zapustili. Na koncu je prišla med sojenjem v dvorano še Cenerjeva žena z otrokom.

80 let PGD Krplivnik Razvili prvi društveni prapor

V nedeljo, 24. julija, je bilo nadvse slovesno v majhnem kraju Krplivnik v hodoški občini. Uresničili so dolgoletno željo in ob praznovanju 80-letnice gasilskega društva razvili prvi društveni prapor. Brez pomoči občanov in donatorjev bi tak finančni zaloga le težko zmogli.

»Časi, ko je voda kot edino gasilno sredstvo gasila skoraj vse požare, so že zdavnaj minili, zato morajo biti gasilci v korak s časom in veliko pozornost nameniti izobraževanju in posodabljanju opreme.

Biti v pomoč in oporo ob raznih nevarnostih in nesre-

Ob 80-letnici PGD Krplivnik so razvili prvi društveni prapor. Foto: A. A.

čah, so tudi cilji PGD Krplivnik, ki pa so težko uresničljivi v majhnih društvih, kot je naše. Da bodo ti cilji doseženi, je treba opraviti ogromno prostovoljnega dela in žrtvovati dragoceni čas,« je zapisal Dušan Bočkorec, tajnik PGD Krplivnik. Ob 80-letnici so čas, ko se obudi spomin na prehojeno pot in premnule tovariše – zato so se že dan prej gasilci Krplivnika spomnili tudi vseh umrlih gasilcev, ki so

zaslužni, da je društvo v tako majhnem kraju uspešno delovalo vseh 80 let. Posebej slovesno pa je bilo v nedeljo, ko so se v Krplivniku zbrali tudi sosednji gasilci in počastili ta slovesni dogodek – razvili društvenega prapora. Vodstvo PGD Krplivnik danes sestavljajo Bojan Bočkorec (predsednik), Ludvik Nemec (podpredsednik) in Arpad Kerčmar (poveljnik).

B. B. P.

Na sojenju v obrambi: Žarko Bejek in Jože Šafarič

Požar pri Marti Kolarič iz Spodnje Ščavnice

»Kmetija je naše življenje«

Po prvih ocenah je škode za več kot 20 milijonov tolarjev

V četrtek zjutraj je strela udarila v gospodarsko poslopje Marte Kolarič iz Sp. Ščavnice 23. Zanetila je velik požar, ki je uničil ostrešje objekta in veliko krme za živino. Slednjo pa so uspeli rešiti. Neuradno je škode za približno 20 milijonov tolarjev.

Kolaričevi obdelujejo devet hektarjev kmetijskih površin in imajo šest hektarjev gozda. Ukvarjajo se tudi z rejo krav molznic in redijo plemenske svinje.

Poslopje so začasno pokrili z zaščitno folijo. Marta želi čimprej na novo postaviti streho. Boji se, da bosta slabo vreme in dež na poslopiju povzročila še več škode. Kmetijo ima zavarovano za majhno vsoto, tako da ne pričakuje veliko od zavarovalnice. Zaposila je tudi za pomoč pri radgonski občini. Z zbiranjem prostovoljnih prispevkov bodo še pomagali krajevna skupnost Sp. Ščavnica in sosednje skupnosti.

»Zjutraj, ko smo postorili v hlevu, sem se odpravila v gozd nabirati gobe. Kar naenkrat je zagrmelo in pričelo močno deževati. Zato sem šla do prvega sosedja. Šele nato sem videla, da pri nas gori,« je Marta opisala četrtkovo jutro. Takoj je stekla domov. »Na dvorišču so bili že sosedje in gasilci, ki so začeli gasiti in ki so reševali živino ter kmetijsko opremo.«

Sreča v nesreči je bila, ker je zagorelo ravno takrat, ko večina kmetov pripelje mleko v bližnjo radgonsko kmetijsko zadrugo. Domači gasilci so prišli h Kolaričevim že po treh minutah. Sicer je požar omejilo in nato pogasilo 50 gasilcev iz Apač, G. Radgone, Lešan, Negove in Sp. Ščavnice.

Marta je v ponedeljek in torek urejala potrebno dokumentacijo na zavarovalnici in občini. Od zavarovalnice si ne obeta veliko, ker je imela kmetijo zavarovano le minimalno. Na občini G. Radgona pa se bodo uredili papirji, da se bo lahko pričelo z zbiranjem prostovoljnih prispevkov. Razmišlja, da bi najeli kredit za obnovo kmetije. Vaščani pa so že pomagali, saj so pripeljali seno in krmo za živino.

Ognjeni zubli so uničili ostrešje, veliko 20 x 15 metrov, 10 ton koruze, večjo količino krme, seno in slame, puhalnik in še nekaj drugih stvari. Kmetijska mehanizacija je bila v drugem delu gospodarskega objekta, vendar ni bila poškodovana, ker so požar pogasili, preden se je razširil. Rešili so tudi vso živino.

»Moram se zahvaliti vsem, ki nam pomagajo. Takoj so prišli. Pomagali so nam pokriti poslopje. Po požaru je k nam prišlo veliko ljudi in ponudilo pomoč. Kmetija je naše življenje,« je povedala Marta.

Tako je Kolaričeve že med gašenjem požara obiskal radgonski župan Anton Kampuš. Prišla sta tudi direktor kmetijske zadruge G. Radgona Janez Rihtarič in Stanko Kapun s kmetijsko-gozdarske zbornice M. Sobota. Pomagala je še radgonska veterinarska postaja.

Spomnimo, da je prišlo med Apačami in Sp. Ščavnico v zadnjih letih do najmanj petih velikih požarov. Nazadnje 4. junija pri Frasovih v Lešanah. Tudi tam je bilo blizu 30 milijonov škode. Ker nekateri vzroki požarov niso raziskani, so domačini prepričani, da jih nekdo podtika.

Andrej Bedek, foto: Nataša Juhnov

Spodnji Ivanjci, Odranci

0 dimnikarjih in kanalizaciji

Našo akcijo zbiranja novih naročnikov in anketiranje smo pripravili na območju pošte Spodnji Ivanjci.

Ugotovili smo, da se tu lahko pohvalijo z dobrimi dimnikarskimi storitvami, saj vas je na vprašanje, ali ste s storitvami dimnikarjev zadovoljni, pritrdilno odgovorilo kar 78 odstotkov vprašanih. Kakšen vpliv bo imela nova avtocesta na kraj, pa je bilo naslednje vprašanje. Tu so mnenja deljena. 48 odstotkov vas meni, da bo tako ali drugače vplivala na razvoj kraja, medtem ko vas je 42 odstotkov obratnega mnenja, da ne bo imela vpliva na razvoj. Z razvojem kraja oziroma skrbjo občine za razvoj vas je nezadovoljnih skoraj dve tretjini vprašanih, tretjino pa vas je zadovoljnih.

V anketi vas je tokrat sodelovalo 190 vprašanih. Vsi, ki ste želeli, ste lahko v zadnjih treh tednih prejeli tudi svoje 3 številke časopisa Vestnik. Hvaležni vam bomo, če nam boste ob ponovnem klicu, za katerega smo se dogovorili, odgovorili na nekaj kratkih vprašanj o časopisu. Kdor pa bi želel postati reden naročnik časopisa, lahko dobi zelo lepo knjižno nagrado ali se odloči za druge ugodnosti, ki jih imajo novi naročniki. Lahko nas pokličite v Klicni center slepih v Škofjo Loko po tel. 04/517 00 00 in se naročite na časopis ter tako tudi vi pomagate pri nadaljnjem razvoju klicnega centra za slepe! Vsekakor pa vas prosimo, da nam ob ponovnem klicu odgovorite na nekaj kratkih vprašanj o časopisu, ki smo vam jih postavili ob prvem klicu.

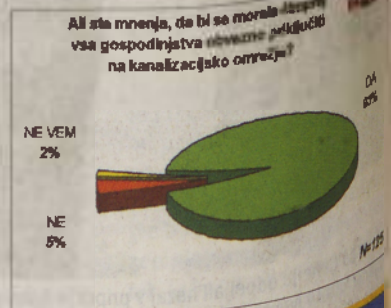
Naročniško akcijo smo opravili tudi s prebivalci Odrancev. Od poklicanih se je za sodelovanje v anketi odločilo 125. Spraznili smo vas o vašem mnenju glede najbližje zdravstvene ambulante v Odrancih, priključitve gospodinjstev na komunalno omrežje in menite glede komasacije zemljišč. Kar 88 odstotkov sodelujočih v anketi si želi svojo zdravstveno ambulanto v Odrancih, od tega vas je 40 odstotkov mnenja, da je to mogoče. Da se vsa gospodinjstva priključijo na kanalizacijsko omrežje, ste skoraj enotni, saj vas tako nameni 93 odstotkov. Na zadnje vprašanje glede komasacije zemljišč pa vas 59 odstotkov v celoti soglaša, 16 odstotkov vas je proti, preostali pa o tem nimate mnenja! Vsi tisti sodelujoči, ki ste želeli, ste lahko v zadnjih treh tednih prejeli tudi svoje 3 številke časopisa Vestnik. Hvaležni vam bomo, če nam boste ob ponovnem klicu, za katerega smo se dogovorili, odgovorili na nekaj kratkih vprašanj o časopisu. Kdor pa bi želel postati reden naročnik časopisa, lahko časopis prejme kar 3 mesece zastoj ali se odloči za lepo knjižno nagrado in dobi vse druge ugodnosti, ki jih imajo novi naročniki. Lahko nas pokličite v Klicni center slepih v Škofjo Loko po tel. 04/517 00 00 in se na časopis naročite ter tako tudi vi pomagate pri nadaljnjem razvoju klicnega centra za slepe! Vsekakor pa vas prosimo, da nam ob ponovnem klicu odgovorite na nekaj kratkih vprašanj o časopisu, ki smo vam jih postavili ob prvem klicu.

Klicni center slepih Matevž Pintar

Nočne igre v Beznovcih

Pri gasilskem domu v Beznovcih so potekale minulo soboto tradicionalne nočne igre, ki se jih je udeležilo devet ekip. Pomerile so se v igrah, kot so prenos vode, vlečenje vrvi, igra z baloni ter reli s samokolnico (na posnetku) in kolesom, na koncu pa je slavila ekipa Vadarec. Prireditelj, ki jo pripravlja Turistično društvo Vrtnica, je vsako leto boljše obiskana in tudi ekipe prihajajo že iz bolj oddaljenih krajev. Tako sta tokrat tekmovali tudi ekipe iz Šratovec in celo s Koroške. Najboljše tri ekipe so prejele pokale, vse druge pa praktične nagrade. T. K.

Posezonsko znižanje! CEN POLETNEGA PROGRAMA

od -15%

do -30%

- žari, blazine
- gugalnice
- gugalne mreže
- otroška igrala
- napihljivi programi
- oprema za kampiranje
- hladilne torbe
- vrtno pohištvo
- prenosne klimatske naprave
- ventilatorji ...

MERKUR
Ustvarjamo vašo prijetnost

Akcija velja od 25. julija do 30. septembra 2005 oz. do prodaje zalog. Višina popusta je odvisna od blagovne znamke in izdelka. Znižanje cen ne velja za izdelke, ki so vključeni v druge Merkurjeve prodajne akcije.

Osem finalistov v ožjem izboru akcije Naj... domačija 2005

Dajte svoj glas za naj... domačijo

Predstavljamo najboljših osem letošnje akcije

Vodilni akciji je sodelovalo osemnajst domačij, za naj... domačijo pa jih je strokovna komisija uvrstila v ožji izbor osem. Vse skupaj so še vedno v igri za nagrade v kategorijah vredno posameznika in najlepša klet. Pri končnem odločitvi bo imela komisija pet glasov, in sicer za posamezna področja: kmetijstvo, arhitektura, urejenost okolice, etnologija in življenja. Vaše glasovanje, glasovanje bralcev, pa bomo upoštevali kot šesti glas, ki bo v primeru, da bo komisija tehtala med dvema ali več domačijami, odločilen. Posebno priznanje bo tudi tokrat prejela domačija, ki bo zbrala največ glasov prav med bralci. Štele bodo vse vaše glasovnice, ki bodo prispele na naš naslov (Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota) do 18. avgusta, vi pa lahko izbirate med domačijami:

1. Družina Pihlar, Cven 26

Kmetija Pihlarjevih je prapravna. Obdelujejo osem hektarjev zemlje. V osnovni čredi imajo 30 plemenitih svinj. Ukvarajo se s vzrejo pujskov do leta 25 kg, kjer dosegajo največje rezultate. Pred leti so prav vzorno obdelovali svojo hišo, zelo lepo in urejeno tudi dvorano, na kateri se bo čez letošnje senco bo-... ..

2. Družina Mencigar, Fikšinci 46

Mencigarjevi se ukvarjajo z govedorejo in so aktivni prav na vseh področjih, še posebno vnujke Sabina, Martina in Mateja. So zelo družabni in najraje pose- dijo pod trto na dvorišču. Zelo zanimiv je starejši sadovnjak, s katerim se lahko pobahajo. Pridelana zele- njava na ogromnem vrtu jim zadostuje za sprotno porabo, velik del pa je gre za ozimnico. Tudi sadje predelajo v sokove, mar- melade in likerje.

3. Družina Kuzmič, Nuskova 56

Kuzmičeva kmetija je prapravna, obdelujejo pa 25 hektarjev. Osnovna čreda ima od 40 do 50 plemenitih svinj in 11.

4. Družina Flisar, Murski Vrh 5

Osnovna dejavnost kmetije Flisar je govedoreja, redijo krave molznice in pitajo govedo. Kmetija redi do 10 krav molznic, skupaj s pi- tanci pa imajo na kmetiji od 30 do 35 glav govedi. Obdelujejo 25 hektarjev kmetijskih površin. Ukvar- jajo se tudi s strojnimi storitvami. S sosedi se še posebej radi družijo ob trgatvah, gospo- dinja Terezija pa se rada pohvali z doma pečenimi kvasenicami, kaprci in po- solankami.

5. Družina Frumen, Bodonci 72

Kmetija Frumen je govedorejska in obdelujejo 12 hek- tarjev površin. Še posebej aktivna na kmetiji je gospodinja Olga, ki pravi, da vse, kar si zamisli, mora biti. V bližini hiše imajo urejeno toplo gredo, na kateri pridelajo najrazličnej- še sadje in zelenjavo. Izjemno so ponosni na svojo okolico in nagrade, ki so jih prejeli za domače bučno olje.

8. Družina Gjergjek, Kovačevci 28

Kmetija Gjergjek je prav po- sebna. Ukvarjajo se s pri- delovanjem paradižnika in ga letno oberejo približno 40 ton. Pridelujejo še jago- de in jabolka, kot dopolnil- no dejavnost pa imajo regi- strirano tudi predelavo sa- dja. Tako izdelujejo jabolčni sok, kis in sadne krljce. De- dek Ludvik v svojem malem kotlu rad skuha tudi žganje, iz katerega delajo orehovec in borovničevce, na katera je ponosna vsa osemčlan- ska družina. Aktivni so tudi v številnih društvih na vasi.

Besedilo in foto: Vanja Poljanec

6. Družina Mikl, Biserjane 15

Kmetija Mikl je govedorejska, osnovna dejavnost je reja krav molznic. V osnovni čredi imajo 12 krav molznic, poleg tega pa spitajo vso mlado živino. Letno oddajo okrog 45.000 litrov mleka. Obdelujejo 9,5 hektarja njiv in 6,5 hektarja travnikov. Miklovi so izjemno praktični in zato na njihovem dvorišču najdemo klopi, zanimive podstavke in stojala za rože, ki so jih izdelali sami. Radi pa se posla- dkajo tudi z medom, saj imajo čebelnjak.

7. Družina Sapač, Zenkovci 89

Tudi Sapačevi se ukvarjajo z govedorejo, v njihovem hlevu je 15 krav in 15 pi- tancev, obdelujejo pa 15 hektarjev površin. Doma občasno še pečejo kruh in proizvajajo domače mleč- ne izdelke. Zanimivo je tudi, da okrog njih nihče več nima živine. S sosedi še vedno radi posedijo za leseno mizo pod domačo debelo senco in klepetajo ob kavi ali kapljici vina.

Glasovnica za naj... domačijo 2005

Glasujem za družino:

Pod zaporedno številko:

Moj naslov:

Glasovnico pošljite najkasneje do 18. avgusta na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 M. Sobota. Trije pošiljatelji glasovnic, ki jih bomo izžrebali na sklepnem prireditvi, bodo prejeli lepe nagrade.

Jugova zasadila lipo prijateljstva

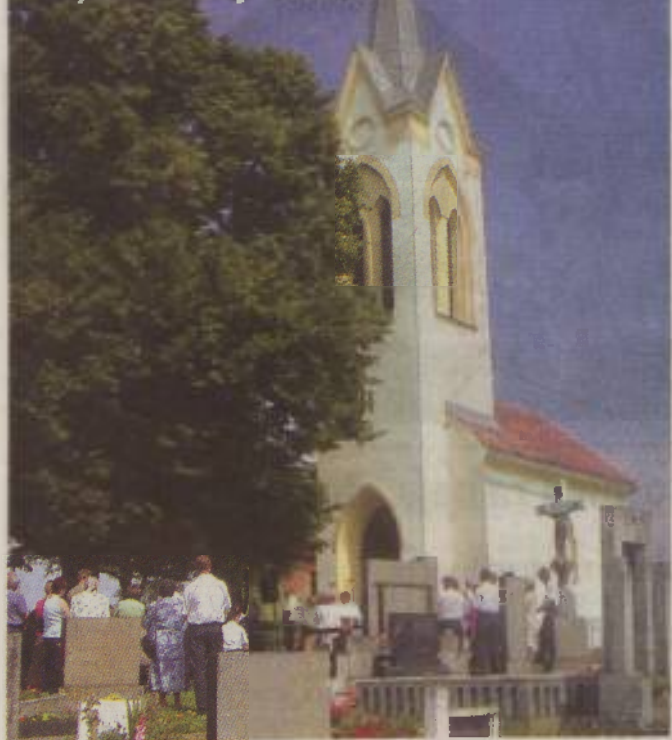
Občina Razkrižje je uredila pri Ivanovem izviru vode prvo fazo novega športnega centra, kjer je doslej že nekaj znanih občanov zasadilo v drevoredu miru in prijateljstva lipo ter druga okrasna drevesa, ki bodo sčasoma s svojimi krošnjami številnim obiskovalcem ponujala hladno poletno senco. Lipo sta zasadila tudi izseljenca Janez (po rodu iz Gibine) in Terezija Jug (rojena na Tišini), ki sta pred 48 leti odšla za boljšim kosom kruha v daljino Kanado v mesto Toronto. Lepe spomine na nepozabni dogodek bosta čez čas, ko se bosta vrnila v Kanado, obujala v družbi s tam živječimi Slovenci. J. Ž.

Oleandri pri Rajevih

Kljub letom sta zakonca Martin in Rozina Raj iz Gomilice še vedno čila in rada poprimeta za delo okrog hiše, v sadovnjaku... Svojčas je bil on dejaven v gradbeništvu, Rozina pa v trgovini in gostinstvu. Sedaj, ko sta upokojena, si čas krajšata v Društvu upokojencev Turmische, na izletih in družabnih srečanjih. Njena tiha želja je vedno bila, da bi se lahko več časa posvetila vrtičkarstvu in vzgoji različnih rož. Zdaj raste in cveti okrog njune hiše vse polno rož. Še posebno se navdušujeta nad oleandri. Njuna želja je, da bi vzgojila ali od kod drugod pripeljala še oleandre, ki cvetijo bordo, rdeče ali rumeno. J. Ž.

Posvetitev obnovljene kapele v Vučji Gomili

Obnovitvena dela na kapeli v Vučji Gomili so se začela že lansko poletje, od minule nedelje pa je ta objekt v vsem svojem sijaju. Z blagoslovitvijo tako evangeličanskega kot katoliškega duhovnika so se omenjena dela končala, vaščani in njihovi sorodniki od blizu in daleč pa so proslavili ta dogodek tudi s kulturnim programom. Na kapeli je delalo več mojstrov, istočasno pa so se končala tudi obnovitvena dela na bližnji mriški vežici. »Pohvaliti moramo vaščane za njihov prispevek in delo, župana občine Moravske Toplice Franca Cipota, podjetje Čista narava na čelu z direktorjem in Kulturno-umetniško društvo Avgusta Gašpariča, katerega člani so se kljub nastopu odpovedali vsem prispevkom,« je v imenu gradbenega odbora povedal Alojz Velnar in dodal, da se gradbeni odbor zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri obnovi. Vrednost obnovitvenih del 124 let stare kapele, ki po besedah domačinov stoji na najlepši razgledni točki v občini, je znašala okrog dva milijona tolarjev. T. K., foto: T. K.

Grofica ji je bila birmanska botra

Glavačeva Micka o grofici Mariji Zichy

Marija Micka Glavač, rojena Kouter, iz Beltincev je povedala, da ji je bila pri sveti birmi botra zadnja beltinska grofica Maria Iphigenia Zichy. V spomin na birmo še danes hrani fotografijo. Na žalost je že naslednji teden v Muri izgubila birmansko darilo, zlato verižico s križcem. Velikega darila, ki naj bi bilo

presenečenje, pa Micka nikoli ni dobila.

Micka je bila rojena Koutrove-mu Naciju in Bari leta 1924 v Beltincih. Oče je bil grofičin kočijaž in osebni šofer, mati pa je hodila na priložnostna dela na beltinsko graščino. Tako je tudi mala Micka svoje otroštvo pogosto preživljala med debelimi stenami gradu, si ogledovala bogato

pohištvo, fini kristal in porcelan ter v grajski kuhinji kaj dobrega pojedla. Prav zaradi sporazumevanja na gradu so jo doma naučili madžarščine, saj so na gradu govorili pretežno madžarsko in nemško. Seveda so jo tudi učili spodobnega obnašanja in poljubljanja roke precenjeni grofici ter njenim gostom. Boniteta je bila, da se je lahko mala Micka neovirano sprehajala po grajskem parku, ki je bil strogo zavarovan z visoko ograjo in stražarji, imenovanimi »vahterji«. Večkrat je bila grofičina spremljevalka, ko jo je njen oče Naci peljal v kočiji med širnimi polji žita, skozi vasi ali tudi na hrvaško stran, kjer je bil grofovski vinograd. Micka je ob takšnih obiskih grofico držala za roko in ji tako pomagala pri hoji.

Grofica je želela biti botra

Prišel je čas birme. Tudi grofici Zichy je bila čast biti botra kakemu birmancu (že zaradi škofa) in tako izkazati pobožnost, saj je bila patrona beltinske in turniške cerkve. To pomeni, da je grofovska družina odločala o dogajanju v župniji in izbirala, v vsakem primeru pa potrdila župnika ali kaplana. Tako je beltinska grofica prosila Koutrovo Micko, če bi ji lahko bila botra. Seveda je dekle z veseljem privolilo in se veselilo bogate botre. Poleg Micke je poprosila še hčerko grajskega vrtnarja Fujsovo Katico, kasneje poročeno Frumen, če bi tudi njej lahko bila botra. Tudi Katica je privolila.

In prišla je tista birmanska nedelja, ko sta šli birmanki Kouterjeva in Fujsova skupaj s starši k

botri grofici, ki je svoji birmanci že čakala v dolgi obleki, sešiti po modi iz velikih mest, kot sta bil takrat Dunaj in Budimpešta. Na glavi je imela, tako kot vsi, lep klobuk. Micka se spominja, da je od svoje botre prejela molitvenik, molitveno čisto in zlato verižico s križcem, ki jo je darila tedna po tistem izgubila v vrtovih Mure, kamor se je hodila kopat. Kot mi je povedala Micka, je grofica obljubila, da ko se bo poročila, bo ona že poskrbela, da ji ne bo nič manjkalo, da bo dobila hišo in dovolj zemlje. Micka je to dobro zapomnila, čeprav je štela le nekaj več kot deset let. Deklici sta potem svojo birmo lepo prijeli za roko in jo popeljali skozi park do Ladislavove cerkve, kjer se je že gnetlo iz birmotrov, birmank, birmancev in drugih vernikov. Iz spominov

Dvainosemdesetletna Maria Glavač s ponosom pripoveduje, da ji je bila grofica birmanska botra.

do velike gospe, za kar so grofico, so dajali prostor grofici, tako da so se ljudje, ki so bili v neke vrste spalnici vse grofici, na obeh straneh parka in Micka.

Po obredu svete birme je prišel pozdravit škof, ki je bil mal. Seveda sta bili punčki nosni, ker sta stali med tako velikima osebnostma, kot sta grofica in škof. Potem sta se Kouterjeva in Fujsova družina odpravili na kosilo v grad, kjer so ostali do večera.

Spomini minejo zadnji

Po drugi svetovni vojni je beltinski grad izropan in grofica je pobegnila na Dunaj, kjer je imela manjši dvorec, v katerem ni živela v razkošju, prav nasprotno, živela je skromno in preprosto. Micka se je poročila s tincanom Ivanom Glavačem, obdelovala zemljo. V zakonu sta se jima rodila dva otroka, ki sta ta oba že družini. Micka je bila prahabica. Fujsova Katica je postala gostilničarka in se poročila s Frumnovim Petrom, ki ima pred nekaj leti umrla.

Grofica Maria Iphigenia Zichy je v drugi polovici prejšnjega stoletja kar nekajkrat prišla na beltinsko grobnico, čeprav se je z dno bala, da bi jo nekateri obiskovalci zaprele. Med zadnjimi obiski je želela srečati Micko in si od nje zaželela domačih jajc in čokolade. Zichyjeva ji je razkazala, da ji je bilo žal, ker ji nikoli ni uspelo la kake nepremičnine, kar je kot otroku obljubljala. Grofica Zichy je umrla 28. junija 1915. petindeset let. To so spomini na bra istega leta. To so spomini na življenje v Beltincih. Maria Glavač jih z veseljem obuja, saj jih privabi na dan spomine iz otroštva, ki je bilo takrat drugače, kot je danes.

Birmanska spominska fotografija

KS Dokležovje

V ospredju asfaltiranje in vaški dom

Več kot 9,8 milijona tolarjev je bilo potrebnih, da so v Krajevni skupnosti Dokležovje zgradili načrtovane investicije v letu 2004. Največji zalogaj je bilo asfaltiranje Severne ulice v dol-

žini 250 metrov, saj so zanj porabili 4,6 milijona tolarjev. Precej jih je stala tudi zamenjava oken in odtočnih žlebov v vaškem domu (3,4 milijona sit). Omeniti velja še odtoke za vodo

v Murski ulici, premestitev električne omarice in priključka v vaškem domu, nakup zabojnika za pokopališče in odtoke za vodo v Ulici ob Naklu. M. J.

Podjetje Nograd s Hotize je že v lanskem letu začelo polagati tlakovec na pločnikih v Glavni ulici v Lendavi. Letos gradbinci z deli nadaljujejo. In sicer bodo na obeh straneh ulice položili rdeči tlakovec v dolžini okrog 1000 metrov. Naložbo sofinancirata Krajevna skupnost in Občina Lendava. Ob tem gradbinci urejajo tudi odtoke in opravljajo druga manjša gradbena dela. J. Ž.

Gornja Radgona

Iz nedavno izdanega zbornika 200 let šolstva v Radgoni izhaja, da je bilo na Osnovni šoli G. Radgona v obdobju med 1945 in 2004/2005 pa je na tukajšnji šoli delovalo 63 pedagoških in 23 administrativno-tehničnih delavcev. Med delavcev pa je delalo v okviru javnih del F. Kl.

Sv. Jurij ob Ščavnici

Občinski svet Občine Sv. Jurij ob Ščavnici je na svoji seji 14. junija sprejel sklep o dodelitvi posojila s subvencionirano obrestno mero za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini. V ta namen je bilo namenjenih 19,3 milijona tolarjev. V letu 2004/2005 pa je na tukajšnji šoli delovalo 63 pedagoških in 23 administrativno-tehničnih delavcev. Med delavcev pa je delalo v okviru javnih del F. Kl.

Iz krajevnih skupnosti Lipovci

Središče Lipovec je dobilo v zadnjem času lepšo podobo.

Velika skrb za infrastrukturo

V minulem letu so v krajevni skupnosti Lipovci opravili veliko del na področju krajevnih infrastrukture.

Med drugim so nanovo asfaltirali krajevne ceste z odcepi v zazidalnem območju v skupni dolžini 763 metrov, kjer so položili asfaltno prevleko v skupni površini 2661 kvadratnih metrov. Prav tako so obnovili asfaltno prevleko na parkirnem prostoru pri vaškem domu in platoju pri kapeli, skupno 276

kvadratnih metrov. Tako znaša skupna površina vseh na novo asfaltiranih površin 2937 kvadratnih metrov.

Poleg tega so očistili vse požiralnike v krajevni skupnosti in zgradili novega za odvod meteorne vode, bankine pa so zaradi nemotenega odtoka vode z asfaltnih površin znižali. Postavili so kovinsko rampo pri vходу v Vučjo jamo in s tem preprečili divje odlaganje odpadkov. Sodelovali so tudi pri postavitvi ru-

skega kegljišča v SRC Lipovci, kjer je že bilo državno srečanje slabovidnih Slovenije.

Med drugimi naložbami velja omeniti izdelavo ventilacije in stropnikov v vaško-gasilskem domu, tekoče vzdrževanje cest, navoz gramoza in grediranje poljskih poti. Opravljenih je bilo še več manjših del. Vrednost vseh naložb je znašala osem milijonov tolarjev.

Milan Jerše,
foto: N. J.

110-letnica GD M. Petrovci

Gasilsko društvo Murski Petrovci je minulo soboto proslavilo 110-letnico obstoja in delovanja. Ob tej priložnosti so pregledali bogato društveno kroniko, iz katere med drugim izhaja, da je bil pobudnik za ustanovitev društva Štefan Andrejč. V tem času so ob pomoči krajanov zgradili lep gasilski dom, več protipožarnih vodnjakov, obnovili so notranje prostore gasilskega doma in razvili prapor. Predsednik društva Alfonz Bokan je omenil med nadaljnjimi nalogami društva tudi posodobitev gasilske opreme, denimo nakup novega gasilskega vozila. Ob visokem jubileju so gasilcem čestitali župan tišinske občine Jože Poredoš in član predsedstva Gasilske zveze Slovenije Jože Hozjan ter predsednik Gasilske zveze Tišina Bogomir Mišnar. Ob jubileju je bilo društvo odlikovano s plaketo Gasilske zveze Slovenije, odlikovanja in priznanja pa so prejeli Zvonko Bokan, Alfonz Bokan, Alojz Klonfar, Maček, Jože Kranjec, Štefan Andrejč, Drago Lebar, Branko Hajdinjak, Alojz Klaufer, Roman Šinko in Lidija Jug. Mladci iz Murskih Petrovcov pa so pripravili bogat kulturni program. J. Ž.

V Žepovcih so se zbrali borci

Ohranjati vrednote NOB

Krajevno združenje Zveze borcev Apače, ki šteje okrog osemdeset članov, je pripravilo pred kratkim 2. srečanje v »legendarni šupi« v Žepovcih, da bi predvsem obudili spomin na nekdanji zelo pomemben in spoštovan dan borca, obenem so proslavili tudi 60. obletnico

konca 2. svetovne vojne.

Srečanja se je udeležila večina članov in članic njihove zveze. Ob bograču, dobri kapljici in zvokih harmonike se je razvila živahna debata o grozotah vojne in razmerah v borčevski organizaciji.

»Nekateri izobraženci, novinarji in politiki postavljajo vprašanja, kako lahko narašča število članov

Zveze borcev. Moram jim odgovoriti, da vstopamo v to organizacijo tudi pridruženi člani in članice ne glede na starost, ki želimo ohranjati spomin in vrednote narodnoosvobodilne borbe. Pridruženi člani pa nimajo nobenih privilegijev in ne borčevskih dodatkov, kot mislijo neuki, ampak dolžnost, da plačajo letno članarino ter da podpirajo cilje borčevske organizacije,« nam je med drugim povedal zdajšnji predsednik KZ ZB Apače Vojko Galičič.

J. G.

Vojko Galičič (fotografija je nastala ob obisku članice Antonije Dremelj, ki se zaradi zdravstvenih težav ni mogla udeležiti srečanja): »Več kot deset let sem bil pridruženi član Zveze borcev, v tem mandatu pa so mi zaupali predsedniško funkcijo, ki jo z veseljem in ponosom opravljam.

Blagoslov motorjev in motoristov v Apačah

Člani Motorističnega društva Lisjak Apaško polje, ki šteje 36 članov, so se preteklo nedeljo s svojimi jeklenimi konjički pripeljali pred cerkev v Apačah, kjer je potekala slovesna blagoslovitev motorjev in motoristov, ki imajo za svojega zavetnika sv. Krištofa. Motoriste in motorje je po pozni maši in pozdravnem nagovoru blagoslovil domači župnik Janez Ferencek, ki jim je zaželel srečno vožnjo. Župniku se je za opravljen obred zahvalil predsednik društva Edvard Teršak. Besedilo in foto: L. Kr.

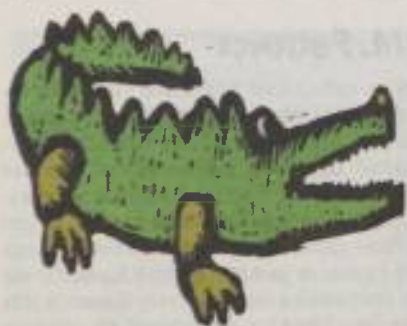
»Furman« že več kot petdeset let

Mesarija Slemenčič iz Grosuškca v Prlekiji bi prav gotovo lahko rekli, da je rojen s konji. Z njimi živi več kot 50 let. Že v mladih letih se je ukvarjal s konji, kajti rad se je sukal v hlevu, jih negoval, hranil in se z njimi večkrat tudi popeljal na manjše daljše poti. Spominja se, kako sta z očetom obdelovala polja, kajti konj je bil pri hiši nepogrešljiva žival. Kot »furman« je bil sodeloval tudi pri drugih ljudeh. Pred desetletji se je s konji vozil na delo v vinograde, v gozd po les, vozil pa je tudi mladenčence na poroke in gostije. Spominja se tudi žalostnih dogodkov, ko je vozil mrliča ali duhovnika na pokopališče. S konji je doživljal lepe in žalostne dogodke. Martin je pred kratkim spet zapregel kobilu Cvetko in Sivo. Vozom se radi vozijo otroci in starejši. Jože Ž.

Mesariji za ribiškega carja

Na letošnje sodelovanje lahko presega klasično riakupno-prodajno razmerje med dvema partnerjema, so pred kratkim povedali mesariji in pridruženim v družbi 13 M Murska Sobota in Tovarni mesnih izdelkov Košaki Maribor (člani SRD Marko-ševski). Pripravi so namreč medsebojno tekmovanje za ribiškega carja 2005, in to pri gramozni jami v Hrastju - Moti. Car-ševski je osvojil Srečko Lozinšek (član SRD Markovci), ki je ulovil 3,2 kilograma težkega krapa luskinarja. V disciplini mesariji pa so bili najboljši Branko Tomanič (13,8 kg), Martin Meznarč (11,2 kg) in Srečko Lozinšek (11,00 kg) itd. Mesariji so se očitno izkazali tudi v ribolovu. J. G., P. Ž.

Moj prelepi krokodil
hitro plava v reki Nil.
Močne noge, dolgi rep,
veselo odpravlja se
na potep.

Štiri noge, trup in glava,
prav lepa je njegova postava.
Oči ima visoko na glavi,
z ostrimi zobmi svoj plen zgrabi,
pod vodo ga odvleče,
pri tem pa se smeji od sreče.
Hrana je pripravljena,
še malo, pa bo že pospravljena.
Rjav in zelen je moj krokodil,
ki ga že od nekdaj kličem Emil.
Ljudje vsi v džunglji hitijo,
da ga v močvirju plavati vidijo.
To mu ni prav nič všeč,
vse bi najraje odgnal proč.
Tudi sam bi šel v Pariz,
kjer ga čaka prijatelj ris.
Splezal bi na Eifflov stolp,
a ker je težak kot top,
bi naš dragi krokodil padel
nazaj v reko Nil.

Aleš Jakoša, 4. raz.,
DOŠ Prosenjakovci

Planinski krožek

Ob sredah smo imeli planinski krožek. Najprej smo se seznanili z osnovnimi planinarjenji – z obnašanjem v gorah, označevanjem poti, opazovanjem vremena idr. V zimskem času smo si ogledali videokaseto o nevarnostih v gorah. Prav tako smo se seznanili s prvo pomočjo. Igrali smo se zdravnike in bolnike. Bili smo zelo smešni. Naredili smo tudi veliko plakatov o živalskem in rastlinskem svetu. Sodelovali smo na tečaju o gorski reševalni službi. Brali in gledali smo različno planinsko literaturo. Bilo je lepo in poučno.

Katja Ružič, OŠ Beltinci

Bili smo v gozdu dinozavrov

Otroci, starši in vzgojiteljice enote vrtca v Gaberju smo se pred kratkim z avtobusoma odpeljali na razburljiv sprehod skozi gozd dinozavrov, v park Styassic v Avstrijo. Tam sta nas pričakali prijazni vodniki, ki sta nam razkazali raznoliki svet dinozavrov, predstavljenih v naravni velikosti. Pot nas je vodila skozi različna obdobja njihovega obstoja.

Vseh njihovih imen si nismo zapomnili, naučili pa smo se ločiti mesojede-

ga dinozavra od rastlinojedega. Na sprehodu skozi gozd smo srečali tudi »živega kongosaurus«, ki nam je pogljal strah v kosti.

Okrepčali smo se v Dino-restavraciji. Sledilo je rajanje na igrišču, kjer so se otroci spuščali po drči in toboganu ter se gugali na gugalicah. Za posledek nas je čakala še cirkuška predstava. Utrujen in polni novih vtisov smo se vrnili domov, nazaj v sedanost.

T. H., Vrtec Gaberje

V Baški je bilo lepo

V Baški smo se veliko igrali in igrali.

Na južnem delu otoka Krka je gostil otroški dom v Baški od 1. do 12. julija otroke prve soboške izmene (z osnovnih šol UE Murska Sobota). V tem času je letovalo 178 otrok od 4. do 14. leta starosti. Zanje so skrbeli 18 vodnikov, 2 pomočnika vodnikov, učitelj športne vzgoje, zdravnik, medicinska sestra in pedagoški vodja izmene. Kuharice pa so nas razvajale z obilno in okusno hrano.

Letovanje je zdravstvenega pomena, zato prispeva velik delež pri plačilu Zdravstvena skupnost. Otrokom ponujamo pet obrokov hrane na dan, prijetno počutje, številne zabavne prireditve, veliko užitkov v čofotanju in plavanju, športne aktivnosti, pohode, nogomet, namizni tenis, družabne igre, likovne delavnice, ure pravljic in še in še.

V skupinah se otroci navajajo na samostojnost, spoštovanje sebe in drugih, strpnost ter sklepajo nova poznanstva in prijateljstva.

V literarni delavnici so otroci izdali bilten Baška 2005, ki je zelo zanimiv, s prispevki – različni in slikoviti vtisi iz Baške, o vodi, potresu, domišljjski – pesmicami, rebusi, ugankami, povezovalkami ... Tudi v knjigo vtisov so otroci

veliko napisali. Da so delavnice potekale aktivno in zanimivo, so poskrbeli vodniki in otroci.

Moram pohvaliti vodnike, ki so vestno in odgovorno skrbeli za prijetno in varno počutje otrok. Delo vodnikov je

odgovorno in tega dvanajstdnevnega »poslanstva« so se vodniki prve soboške izmene zares zavedali ter upoštevali želje in potrebe otrok.

Olga Žuvela,
pedagoški vodja izmene

Komarjeva svatba

Náš komar se je oženil,
nevesto si je vzel,
skupaj sta rajala
in vesela sta bila.
Zdaj nevesta je gospa
in vesela sta oba,
saj poroka je bila.
Vsi so plesali
in se veselo igrali.

Andreja Ostanek, 2. raz., OŠ Bakovci

Lepa dogodivščina

(Izmišljena zgodba)

Nekega dne je šel fant v gozd. Zagledal je hišico na samem. Potrkal je. Ven je prišel starček, ki mu je dal vrečo denarja. Ko je šel fant dalje po gozdu, je srečal dekle, ki je bila v resnici čarovnica. Izmaknila mu je vrečo z denarjem. To je videl šele, ko je prišel do njive na robu gozda. Žalosten je šel dalje in spet zagledal majhno hišo. Ven je prišla lepa, majhna deklica. Bila sta si zelo všeč in sta se poročila. Spoznala sta, da je ljubezen lepša in vredna več kot denar. Živela sta srečno do konca svojih dni.

Špela Telkeš, 1. razr., OŠ Tišina

Iz knjige vtisov

Baška

Baška je smejalno polje,
me bile smo dobre volje.
Smeha je bilo obilo,
ob njem se mnogo
je solza polilo.
Imele smo se res lepo,
da že dolgo ne tako.
Mateja, Dolores, Sabina, Maša,
Natalija, Barbara

Moja Baška

Imamo se lepo in se zabavamo.
večer gremo na sprehod in si kupimo
kepico sladoleda.

Valentina

Baška

Komaj v Baško smo prispeli,
že veselo smo se imeli.
Tu spoznali smo se vsi
in postali prijatelji.
Cele dneve smo se kopali
in zraven se zabavali.
Res bilo je tu lepo,
upamo, da drugo leto spet se
srečamo.
Vodniki, hvala vam za vse,
saj strpni bili ste.

Mateja

Dober dan!

Kaj gledaš? Ha? Ha?
Zakaj v to knjigo buljiš?
Ja, valda ... želiš vedeti,
kako smo se imeli?
No, pa da ti povem.
Jaw, jaw, jaw!
Ovdje 7 curic ...
Na plažo smo hodile,
se vedno ob sedmih zjutraj.

Šle na jutranji tel,
med tem pozdravil nas je pek,
ki vedno spekel nam je lingaš.
Vse zašvicane skočile smo v
slano vodo, na plažah pa
spremijale v revijah modri.
Na glas smo se smejale,
morskih psov se nismo bali.
Jaw, jaw, jaw!
Sonce nas je hudo žgalo,
zato pile smo vodo žalo.
Nato odšli smo v sobo,
katera izgledala je
kot bi vstopili v gobo.
Ulegle smo se na posteljo,
Jaw, jaw, jaw ... in
začela se je pravljica.

Nuša Antolín – smejoča ženska,
ki je ta prava reperka
Manja Kuzma – športnica
Janja Sečko – in njen dečko (nik)
Miša Bokan – naš Simpson Bart
Sara Bagari – unbelivable
Živa Trajbarić – traktorica

HURA, GREMO NA MORJE

Otroci Marija, Teja, Miha, Nino, Lana, Lucija, Kaja, Anja, Sara, Teo, Tomas in vzgojiteljice Tinka, Vesna in Joža iz vrtca Beltinci, smo preživeli v Izoli pet prečudovito sončno-slanih dni. Uživali smo ob čofotanju, plavanju in potapljanju v vodi ob nabiranju in opazovanju školjk, ob različnih igrah v morju z baloni, deskami, žabicami... ter ob aerobiki v vodi. Popestrili smo si pa z vožnjo z ladjo, s sprehodi po starem delu mesta, s sladoledom, kolicami in še mnogo kaj drugega.

Srečni in veseli smo se vrnili v objem starševskih rok.

Fabijana Cipota po hudi poškodbi uspešno operirali

»Po dveh neprespanih nočeh se zdaj že dobro počutim«

Fabijana Cipota, slovenskega nogometaša reprezentanta, ki je na prijateljskem srečanju proti angleškemu Birminghamu v dresu norveškega Brann Bergena utrpel hudo poškodbo na desni koleno, so operirali. Potem ko so mu neposredno po poškodbi z manjšo operacijo naravnali kosti, je dan kasneje sledil glavni operativni poseg, ki je trajal polne štiri ure. Fabi je bil po operaciji izredno utrujen. Prva dva dneva zaradi bolečin ni mogel zaspati očesa, toda to ga ne bo preprečilo, da se bo po operaciji uspešno vrnil v vrsto reprezentance. Zdravniki pravijo, da je operacija uspela, pravi nesrečni Cipot.

Fabijan Cipot. Foto: F. B.

komplikacij, bo trajala odsotnost igralca z igrišča kakšnih šest do sedem mesecev.

Pa posledice, saj se omenja celo konec njegove športne kariere? »Če ne bo komplikacij in bo vse potekalo po normalni, pričakovani poti, potem ni razlogov, da ne bi nadaljeval svoje uspešne nogometne kariere. Namreč, če ne bo zapletov, tudi posledice ne bo čutil.«

Na srečo se Fabijan Cipot po četrtkovi operaciji obeh kosti poškodovane noge dobro počuti, kar je potrdil v krajšem telefonskem pogovoru. Operacija je bila zelo uspešna, trajala pa je kar štiri ure in pol. Dobro je, da niso bili poškodovani ligamenti in mišice. S fizioterapevtom sta že rahlo razgibavala poškodovano nogo z izometričnimi vajami za miškulaturo. Po manjšem operativnem posegu, da bi se izognili nevarnosti infekcije, bo Cipot ostal v bolnišnici še nekaj dni in se nato vrnil v domovino. Rehabilitacijski proces bo vodil fizioterapevt Franc Jančar.

Franc Bobovec

Pomembno priznanje pomurskemu hokeju

Vitomir Fujs poslej med sodniško elito

Slovenski hokej na travi je nedavno dosegel enega svojih največjih uspehov v svetovnem merilu. Našemu najboljšemu sodniku v tem športu Vitomiru Fujsu iz Predanovca (HK Triglav) se je namreč uresničila velika želja biti nevtralni sodnik na pomembnem mednarodnem tekmovanju. To se je zgodilo na Dunaju, kjer je potekal mednarodni turnir v hokeju na travi reprezentanc Rusije, Škotske, Hrvaške in Avstrije. Fujsu je tako dana možnost deliti pravico na igrišču s piščalko in hkrati še možnost za napredovanje, kar je Vitomir Fujs uspešno izkoristil.

Mednarodni sodnik Vitomir Fujs

S tem mu je hkrati dana možnost za napredovanje v sodniških vrstah. In če k temu dodamo, da je bil iz jugovzhodne Evrope edini delelec pravice na igrišču, po rangi pa je v skupini do 60. mesta med več kot 200 svetovnimi sodniki, je to doslej daleč največji uspeh slovenskega hokeja na travi v svetovnem merilu.

Vitomir Fujs je prijel za piščalko že med igranjem hokeja na travi, vodenjem in treniranjem leta 1988 na raznih prijateljskih tekmah in turnirjih. Sicer pa je začel soditi kot redni sodnik na prvenstvenih tekmah v dvorani in na prostem vsem selekcijam s pričetkom državnega prvenstva Slovenije leta 1990. Na uradnih mednarodnih reprezentančnih tekmah v Zagrebu na Panonia pokalu je začel soditi leta 1995.

V naslednjih letih je sodil na 18 tekmah in dobil ustrezne ocene, ki so bile dovolj dobre za pridobitev naziva Internacional Outdoor Umpire (mednarodni zunanji sodnik) leta 1999. Tako je postal prvi sodnik v hokeju na travi v Sloveniji s tem nazivom in do danes sodil na že več kot 70 tekmah na evropskih prvenstvih skupine C, Panonia pokalih in drugih reprezentančnih nastopih. Največji uspeh je vsekakor sojenje finalne tekme na kvalifikacijah za evropsko prvenstvo leta 2002 med Poljsko in Škotsko, kjer je dobil dobre ocene, ki so ga uvrstile v letu 2003 na listo za napredovanje v Grade 1.

Milan Jerše

Školska Zveza za hokej na travi Slovenije

Zaradi pomanjkanja denarja v pat poziciji

V prostorih sejne sobe Veterinarskega inštituta na Soboti je bila redna skupščina Zveze za hokej na travi Slovenije, na kateri so razpravljali o delovanju in prihodnosti organizacije. Načrt dela za leto 2005.

Predsednik Franc Kučan

S skupščine SZHS

ov v športnem duhu, preveč pa je bilo komentiranja sojenja s strani igralcev in funkcionarjev, včasih z nešportnimi vložki. Kronični problem – neplačevanje računov Hokejski zvezi Slovenije – se je tudi letos pokazal v večjem obsegu, zato predlagamo poravnavo plačil vnaprej, sicer bomo imeli probleme pri organizaciji prvenstev,« je opozoril Črnko.

Sicer pa je minulo tekmovalno sezono zaznamovalo igranje HK Lek Lipovci v skupini B evropskega hokeja, kjer so zelo častno zastopali slovenski hokej. Na skupščini so tudi potrdili poročilo strokovnega sveta in nadzornega

odbora. Ker pa klubi dolgujejo zvezi kar 1,4 milijona tolarjev, je vprašljiva uresničitev smelo zastavljenega programa dela za leto 2005. Po besedah predsednika Franca Kučana je 12,8 milijona tolarjev, kolikor bi jih potrebovali za nemoteno izvajanje reprezentančnih priprav, tekmovalnega dela, izobraževanja, tečajev

in drugega, le pobožna želja. Zavzeli pa so se za večjo medijsko popularizacijo tega športa, pri čemer naj bi storili večji korak tudi pri delu z mladimi na šolah. V ta namen bo treba narediti dolgoročni program dela hokejske zveze, saj je ženski del zapostavljen.

Milan Jerše

Za v. d. sekretarja SZHS so izvolili Ludvika Zelka, klubska članarina pa bo znašala 10.000 tolarjev. Reprezentančna selekcija U-14 se bo avgusta pomerila z vrstniki iz Srbije in Črne gore, v začetku septembra bo v Zagrebu Panonia pokal, člani in članice pa bodo igrali s Hrvaško.

Športni obraz: Niko Horvat

Državni mladinski in kadetski prvak

Niko Horvat iz Črenšovca se z rokoborbo ukvarja že enajsto leto. Kot predšolski otrok se je seznanil z osnovami tega borilnega športa, zanj pa ga je »ogrel« oče Miloš, ki je v takratnem obdobju žel velike uspehe v članski konkurenci slovenske rokoborbe. Miloš je sinu tudi učitelj in trener tako na vsakodnevem treningu kot na številnih domačih in mednarodnih tekmovanjih.

Delujeta v Ljutomerškem klubu ADSC Kverneland, ki je bil v preteklosti vrsto let RK Mlekopromet Ljutomer.

Niko Horvat je že v mlajših kategorijah beležil odlične tekmovalne rezultate, najboljši je bil tudi pri kadetih, državni prvak pa je postal že prvo leto (2005) tekmovanja v mladinski konkurenci (do 76 kg). Njegovi večji letošnji dosežki so 2. mesto za mladince na tekmovanju za VN Slovenije v M. Soboti ter 3. mesti VN Hrvaške v Zagrebu (kadeti) in VN Slovaške v Gabčíkovem (člani). Na nedavnem evropskem prvenstvu za kadete v Tirani je zasedel v kategoriji do 69 kg 15. mesto med 23. nastopajočimi.

»Izgubil sem že v 1. kolu tekmovanja. Nasprotnik je bil domačin, ki je ob podpori bučnega občinstva zmagal po točkah (2 : 1). Bil je to sploh najin prvi dvoboj, hkrati pa moje doslej največje tekmovanje, zato je bilo tudi nekaj treme. Kljub temu sem se dokaj uspešno upiral albanskemu rokoborcu, nekaj dobljenih točk pa mi je vendarle prineslo zadovoljivo uvrstitev,« pravi Niko. Sicer pa je nadarjeni Ljutomerški rokoborec uspešno končal 2. letnik srednje elektrotehniške šole v Murski Soboti in po njegovih besedah usklajuje delo v šolskih klopih z vadbo in tekmovanjem na športnem področju.

V prihodnje si želi čim manj poškodb, dobre uvrstitve v sedanjem – še triletnem obdobju pri mladincih, potem pa sledi dokazovanje v članski konkurenci. Iz dosedanjih statističnih podatkov o osvojenih odličjih mu kaže izvrstno: na 151 tekmovanjih je namreč dosegel 62 prvih, 31 drugih in 30 tretjih uvrstitev!

Niko Šostarič

Niko Horvat

Ljutomerska poletna olimpiada

Uspešne akcije

Ob finančni pomoči Fundacije za šport Slovenije je športna zveza Ljutomer organizirala akcijo 10. poletna olimpiada 2005. Za njimi je plavalni tečaj za mladino (15 udeležencev) in odrasle (5 udeležencev) v TK Banovci, teniški tečaj za mladino (15 udeležencev) in odrasle (9 udeležencev) v ŠRC Ljutomer ter poletna olimpiada v odbojki na mivki (7 ekip) v ŠRC Kostanjevica na Stari Cesti, poletna olimpiada v ulični košarki (7 ekip) na igrišču

TVD Partizan Ljutomer in poletna olimpiada v mini nogometu na mivki (trojke, 8 ekip) v ŠRC Kostanjevica na Stari Cesti.

V odbojki na mivki je med 7 ekipami slavilo ŠRD Kostanjevica 1 Stara Cesta, ki je v finalu z 2 : 1 odpravilo ŠRD Kostanjevica 3. V boju za 3. mesto je bilo ŠRD Kostanjevica 2 z 2 : 0 boljše od Mladinskega centra Prlekije. V ulični košarki je zmagal Partizan Ljutomer, ki je v finalu s 15 : 10 premagal ekipo 1825 Ljutomer. Tretje so Kobile, ki so bile s 15 : 6 boljše od Veteranov.

V mini nogometu je v starostni skupini do 15 let (4 moštva iz Stare ceste) slavil All stars, ki je s 3 : 1 premagal Benetek Stara Cesta, tretja je bila Kostanjevica, četrti pa Milan. V kategoriji nad 15 let pa je zmagal Prleški študentski klub Ljutomer, ki je drugouvrščeno Kostanjevico premagal s 3 : 1. Tretji je bil Mix, četrti pa Bacardi (oboju s Stare ceste).

Sledijo še teniški tečaj za mladino in odrasle v začetku avgusta v ŠRC Ljutomer, sejmski tek 12. avgusta na Glavnem trgu v Ljutomeru in plavalni tečaj za mladino od 15. do 19. avgusta v Bioterma Mala Nedelja.

Milan Jerše

Mali nogomet

Lipovcem pokal Občine Beltinci

V Lipovcih je bil v soboto odigran že 9. tradicionalni turnir za pokal Občine Beltinci. Nastopilo je 8 ekip iz vseh krajevnih skupnosti beltinske občine. Prvo mesto je zasedla ekipa Lipovci, ki je bila v finalu z 1 : 0 boljše od Beltincev. V tekmi za 3. mesto so bili Melinci boljši od Gančan. Za najboljšega vratarja je bil izbran Tomaž Perdiga iz Beltincev, najboljši igralec pa je bil Tinček Mesarič iz Lipovci. Naslednje leto bo turnir, ki poteka vsako leto v drugi krajevni skupnosti, v Bratovcih.

J. Pl.

Pikado

Mitja Šebjanič in Kapca

Trije najboljši slovenski mladinci

Na Grlavi je bilo državno prvenstvo v pikadu do 21 let. V zaključni del prvenstva se je uvrstilo 5 ekip iz različnih regij. Vrstni red: 1. Bar Matko - Kapca 10 točk, 2. Top-Gun - Grlava 7, 3. Kobra - Pišce, 4. Goričanka - Radovci (obe po 5), 5. Dolenjci - Šmarješke Toplice 0. Za zmagovalno ekipo so nastopali: Vutek, Kranjec, Sarjaš, Horvat in Gyurica.

V posameznih kategorijah je sodelovalo 32 tekmovalcev iz 8 ekip. Vrstni red: 1. Mitja Šebjanič (Goričanka Radovci), 2. Denis Kunčič (Top-Gun Grlava), 3. Matej Gumilar (Goričanka), 4. Matija Šiško (Top-Gun).

Na prvenstvu je skupno nastopalo 58 tekmovalcev in tekmovalk ekipno in posamezno iz 12 različnih ekip, ki so se nanj uvrstili po predhodnih turnirjih po vsej Sloveniji. Vse več pikado klubov načrtno dela tudi z mladinci in mlajšimi igralci. Pikado zveza je organizirala tudi seminarje za vaditelje in organizatorje v pikado klubih, kar se je pokazalo za zelo uspešno, saj je vedno več mladih vključenih v organizirano vadbo.

Milan Jerše

Atletika

Uspešni na DP

V Mariboru je bilo slovensko prvenstvo za člane in članice, na katerem je zelo uspešno nastopala tudi 12-članska skupina AK Pomurje - P D U. Pomurski atleti in atletinje, skoraj vsi še mladinci in mladinke, so se z odločnimi in hrabrimi nastopi uspešno spopadli z najboljšimi slovenskimi atleti in atletinjami in osvojili 5 bronastih medalj. V pomurski atletski ekipi sta bila ponovno najuspešnejša Tina Jureš, ki je osvojila tretji mesti na 100 m (12.08 in 24.55), in David Horvat, ki je bil tretji na 800 m (1:55,64), na 400 m pa osmi (50.11). Medalje so osvojili še Robi Kreft v daljini (647) in moška štafeta 4 x 100 m (43.6) v postavi Marko Verdnik, Robi Kreft, David Aster in Tadej Šiftar. Visoki mesti sta v močni članski konkurenci osvojila še Davor Gregorinčič, ki je bil deseti na 800 m (1:59,40), in Marko Verdnik, ki je bil dvanajsti na 200 m (22.85).

M. J.

Kajakaštvo na divjih vodah

Vnovično razočaranje Horvata

V francoskem Chalauxu je bilo evropsko prvenstvo kajakašev in kanuistov v spustu. Največje razočaranje pa je šele 16. mesto zadnja leta našega najboljšega in tokrat edinega kanuista na štartu Boruta Horvata iz Kroga. Z zaostankom kar 1:05,83 za najboljšim Stiefenhoferjem iz Nemčije ni upravičil pričakovanj.

M. J.

Šah

Boris Kovač šesti

V Sombotelu je bil mednarodni turnir, na katerem je nastopilo 71 šahistov iz Rusije, Romunije, Madžarske, Slovenije, Slovaške, Hrvaške, Japonske, Danske, Avstrije in Nemčije. Med udeleženci so bili tudi člani ŠD Radenska - Pomgrad iz Murske Sobote, najboljše pa se je odrezal Boris Kovač, ki je s 6 točkami zasedel zelo dobro 6. mesto. Zmagal je Madžar Berczes s 7 točkami. Denis Gjuran je bil s 5,5 točke 15., Mitja Kovač s 5 točkami 22., Maja Hočevnar pa s 4 točkami 45.

M. J.

Šah

Dobra predstava Gjurana

Na 16. odprtem prvenstvu Ljubljane je nastopilo kar 126 šahistov iz 11 držav. Po 9. kolih švicarskega sistema je v počasnem šahu zmagal hrvaški mednarodni mojster Nenad Ferčec s 7 točkami. Le točko manj je zbral mojster Fide Denis Gjuran (ŠD Radenska - Pomgrad), kar je zadostovalo za 17. mesto. Njegov klubski kolega Aleš Lazar je bil s 5 točkami 43., kolikor jih je zbral tudi 45. Dezider Ivanec (Roka-Lendava). Štefan Režonja je bil s 4,5 točke 66., Branko Vidič (Roka-Lendava) pa s 4 točkami 80.

M. J.

Invalidski šport

Pomurci drugi v Sloveniji

Na medregijskem tekmovanju paraplegikov iz vse Slovenije je v Zgornjem Konjišču na tekmovanju v športnem ribolovu nastopilo sedem ekip. Ekipa paraplegikov Prekmurja in Prlekije (Slavko Dunaj, Silvo Križanič, Franc Borovnjak) je v moštevni konkurenci zasedla drugo mesto. Med posamezniki je zmagal Milan Bogataj iz prleško-prekmurske ekipe.

T. G.

Gorsko kolesarstvo

Pahovnik pred Šolarjem

Z nastopa najboljših. Foto: N. J.

Športno društvo MTB Prlekija nadaljuje tradicijo prirejanja mednarodnih dirk v gorskem kolesarstvu za slovenski pokal in točke UCI-E2 v Biotermah Mala Nedelja. Ob sodelovanju GT Team Rider je bilo v nedeljo že deveto mednarodno tekmovanje v gorskem kolesarstvu v Prlekiji in tretjič v Biotermah Mala Nedelja, kjer je bil start in cilj te velike športne prireditve. Tekmovanja v različnih kategorijah so se udeležili tekmovalci in tekmovalke iz

Slovenije in Hrvaške.

Najprej so se z gorskimi kolesi pomerili mlajši in starejši mladinci, ženske, amaterji A, B in C, nato v kategoriji Masters ter dečki in deklice. Najzanimivejše pa je bilo tekmovanje članov do 23 let in skupine Elite, ki šteje za slovenski pokal. Zmagal je 21-letni Boštjan Pahovnik iz Luč, član ljubljanskega Uni teama, ki je v zadnjem krogu ušel tekmeu Mihi Šolarju. Kljub temu je slednji prevzel vodstvo v slovenskem pokalu pred

Mikličem, ki zaostaja za dve točki.

Člani: 1. Pahovnik (Uni) 1:52:51, 2. Šolar 0:04, 3. Miklič (oba Suunto Scott Novice Extreme) 2:51; **st. mladinci:** 1. Fonda (Završnica) 1:25:28, 2. Mezgec (Bam.bi) 0:14, 3. Štucin (Črni vrh) 6:58; **ml. mladinci:** 1. Žnidaršič (Uni) 1:31:38, 2. Ravnik 9:49, 3. Resman (oba Završnica) 11:33; **mladinke:** 1. Žakelj 1:36:50; **amaterji:** 1. Rupnik 1:24:39; **masters I:** 1. Blaznik (vsi Črni Vrh) 1:27:50; **masters II:** 1. Vesel (Uni) 1:24:41.

Milan Jerše

Kolesarstvo

400 udeležencev Panonskega maratona

Med vožnjo skozi Turnišče. Foto: N. J.

KK Lendava, občina Sv. Martin na Muri in ŠD Lenti so bili organizatorji 2. Panonskega kolesarskega maratona, ki se ga je udeležilo 400 kolesarjev. Ti so imeli na voljo tri proge, in sicer na 105, 50 in 15 km, ki so se vile po treh državah:

Sloveniji, Hrvaški in Madžarski. Iz Slovenije je bilo 290 kolesarjev, iz Hrvaške 42, iz Madžarske 62 ter 2 iz Avstrije in 1 iz Nemčije.

Na 105 km dolgo progo se je podalo 200 kolesarjev, na 50 km 180 kolesarjev, na 15 km pa le 20 kole-

sarjev. Najstarejši je bil 76-letni Sig Subert iz Nemčije, najstarejša kolesarka 59-letna Juliana Weissner, najmlajša pa 4-letna Ksenija Kozamerin iz Iga pri Ljubljani.

F. H. M.

Rokomet

Milenium starta v Ajdovščini

Na sedežu Rokometne zveze Slovenije v Ljubljani je bil obhajanje parov za novo tekmovalno sezono. Rokometarice Milenium od Sv. Jurija pri Sečani bodo odigrale prvo tekmo v slovenski B-ligi 17. septembra v Ajdovščini z ekipo Kečinga. Teden dni kasneje pa bodo v slovenski rokometni ligi začeli startati še rokometarji Arcana iz Gornje Radgone, ki bodo igrali gosteh s Šmartnim 99.

T. G.

Kegljanje

Start 24. septembra

Nova sezona v državnem kegljanju se bo začela 24. septembra s sestankom klubov so izobrazili tekmovalne številke, tekmovalni mislija pa je že pripravila kolesarje. V 1. kolu prve državnice lige za moške bodo igrali Radenske, ki so v minulih sezonah zmagali v 1. B-ligi, gostje pa pri hrastniškem Sreču.

M. J.

Trap

Mačkova solidno v SP

Na tekmi svetovnega pokala strelcev v trapu v Beogradu nastopilo 119 tekmovalcev. V ženski konkurenci je zmagala Maček 62 tarč, v moški konkurenci pa Boštjan Maček (oba 80,5 točk). V moški konkurenci je zmagal Maček s 117 zadetki, v ženski pa s 116 zadetki.

T. G.

Hitrostno rolanje

Küplenova deveta na EP

V italijanskem mestu Cuneo al Campo se je začela evropska tekmovalna sezona. V hitrostnem rolanju je Slovenija zastopala Aleksandra Tatarja, članica Roller Cluba Murske Sobote. V disciplini 200 m na kronometer je s časom 3:41,2 dosegla deveto mesto v moški konkurenci.

F. H.

Namizni teniš

Slovenski kadeti izboljšali uvrstitve

V Pragi se je končalo 48. mladinsko in kadetsko evropsko prvenstvo, kjer so za slovensko reprezentanco igrali tudi trije Pomurci, in sicer Dominik Škraban in Jan Žibrat za kadete ter Tomaž Roudi za mladince.

V drugem delu so se zelo popravili kadeti, ki so za 29. mesto s 2 premagali Estonijo in Škotsko ter s 3 : 2 Moldavijo. Tako so prešli iz 32. na 29. mesto. Najboljši v ekipi je bil Škraban z rezultatom 5 : 4, nič slabši Žibrat (4 : 4) odlična pa dvojica Škraban/Žibrat s 5 : 1.

Mladinci so z 0 : 3 izgubili s Švico in Belorusijo ter 1 : 3 z Ukrajino, s čimer so zasedli 28. mesto, kar je za dve mesti slabše kot leto prej. Najboljši v ekipi je bil Roudi z izidom 5 : 5.

V posamični konkurenci je bila dobra dvojica kadetov Škraban/Žibrat, ki se je uvrstila med najboljših 32, med posamezniki pa so se uvrstili na 29. mesto. V 1. kolu, ki so igrali v 1. kolu, so igrali nekateri tudi zaradi neugodnega zreba, izpadli v 1. kolu, ki so igrali v 2. kolu. Uvrstili se je med osmerico najboljših, kar je odlična uvrstitve, saj je premagal vrsto bolj znanih igralcev. Državni kapezan je bil dovoljen za igro kadetov, pri katerih je viden napredek v igri. Najboljši zaostajajo za svojimi vrstniki v Evropi. Da bi se lahko približali evropskim, je potrebno še veliko trdega dela v klubih in reprezentanci.

Milan Jerše

Prva SNL

Začel se je nogometni »ples«

S petkovo uvodno tekmo med Domžalami in Nafto se je začela 15. sezona tekmovanja v 1. SNL. Prvi favoriti za naslov je bil Gorica.

Sobotni tekmi na 10 klubov se začela sezona lige, prvi predstavi Zdrženja prvoligašev. Termin tekme bodo vsi usklajeni kot v prejšnjih letih, saj bo na določen dan, le en popoldanski in večerni termin. Za trenerje in sodnike je novost podatek, da se bodo od oktobra vse tekme snemale s tremi kamerami. Večina klubov se je oprijela, da se mora opredeliti na lastne moči, na svojih zelenicah pa bo igrala tudi za tacev.

Rezultati 1. kroga: Domžale - Nafta 2 : 6 (2 : 0), Koper - Maribor 1 : 1 (1 : 0), Drava - Ptuj 1 : 0 (1 : 0), Hit Gorica - Celje 4 : 0 (3 : 0), CMC - Pivovarna Laško 0 : 0.

2. krog: Nafta - CMC 1 : 0 (1 : 0), Maribor - Pivovarna Laško - Koper, Hit Gorica - Drava - Ptuj, Domžale, Bela krajina - Primoreje.

Kratke nogometne

Minimalni poraz s srbskim prvakom

Varovanci trenerja Slobodana Đurića so se po zmagi na turnirju na Tišini predstavili še v soboški Fazaneriji. V pripravljalni tekmi so igralci NK Mura 05 z minimalnim rezultatom 0 : 1 (0 : 1) izgubili z aktualnim prvakom Srbije in Črne gore Voždovcem iz Beograda.

Nogometaši ciprske prvoligaške ekipe Ethnikos Achnas pa so v Rakičanu z 8 : 0 (1 : 0) premagali domačine.

Žreb za 2. SKL/SML vzhod

MNZ Lendava je opravila žreb za tekmovanje v 2. slovenski kadetski in mladinski ligi vzhod za sezono 2005/2006. V 1. krogu, ki se začne 13. avgusta, bo lendavska Nafta gostovala v Krškem, Arcont Radgona pa v Slovenj Gradcu.

Roma »povozila« Beltince

Pomurska ligaška ekipa Roma je v gosteh s kar 7 : 0 (4 : 0) premagala Beltince. Okrepljeni z nogometaši, ki jim ne manjka prvoligaških izkušenj, so dobesedno »povozili« Beltince, ki jih vodi Štefan Škaper. Najbolj se je izkazal Simon Baranja s tremi zadetki, dva je dal Danijel Kovač, po enega pa Leandro Pestner in Matejko Horvat.

Zmagovalni niz Mure 05

Nogometaši Mure 05 so v Rakičanu s 3 : 0 (2 : 0) premagali

S tekme med Muro 05 in Rakičanom. Foto: N. J.

domačine. Strelca za Sobočane sta bila Zlatar dvakrat in Balažic. Rakičanci so od 34. minute igrali z igralcem manj, ker je bil izključen Kozic. V drugem srečanju je beograjski Voždovac z 1 : 0 (Živković) ugnal ciprski Ethnikos.

Pred tem so igralci Mure na gostovanju v Ljutomeru zmagali s 6 : 1. Strelci: Lebar, 2, Prettner, Cifer, Zlatar in Pojbič. Po zelo dobri predstavi je Mura 05 v gosteh z visokim rezultatom 7 : 0 (3 : 0) odpravila Odrance, prvaka pomurske nogometne lige. Strelci: Lebar in Zlatar po 3, Koren.

Neprepričljiva Nafta

Prvoligaško moštvo lendavske Nafta je v nedeljo v Beltincih odigralo prijateljsko srečanje z domačo tretjeligaško ekipo. Po blede predstavi in izidu 0 : 0 ob polčasu so Lendavčani šele v nadaljevanju zmagali s 5 : 0. Strelci: Suljič, 2 (enkrat 11-m), Benko, P. Gerenčer in Doma.

Visoka poraza Veržaja

V pripravljalni mednarodni tekmi je tretjeligaška ekipa Veržaja z 0 : 6 klonila proti ciprskemu Ethnikosu, proti Voždovcu pa z 0 : 7. Ljutomer je na gostovanju v Dokležovju zmagal z 2 : 1.

Pomurke premočne

Igralke Pomurja Len Filovci so na gostovanju v madžarskem Guttorfdeju s 7 : 2 (1 : 2) premagale

le domačinke. Strelke: Žunković 3, Zelko 2, Špur in Farič. V drugem srečanju so Filovčanke do dobre napolnile mrežo gostij iz avstrijskega Gradca. Bilo je kar 10 : 1 (4 : 0). Še strelke: Zver, 2, M. Makovec, 2, Žunković, Špur, Nikl, S. Makovec, Jevtić in Farič.

Prvo mesto Panonije

V organizaciji pomurske ligaške ekipe NK Panonija Gaberje je potekal že tradicionalni memorialni turnir Biro-Smej. Izidi: Panonija - Črenšovci 1 : 0 (Tratnjek), Bistrica - Črenšovci 1 : 1 (Kuzma; Virag), Panonija - Bistrica 1 : 1 (Balažek; Bajrič). Vrstni red: Panonija 4 točke, Bistrica 2, Črenšovci 1.

Renkovci ugnali Romo!

Še zadnji izidi tekem: Čakovec - Hotiza 1 : 0, Roma - Renkovci 3 : 4, Bakovci - Tišina 2 : 7 (Pekič 2; Dravec 2, Grah 2, Farič, Verban, Cotar), Čentiba - Bogojina 4 : 2 (Herceg 2, Pal, Kerek; Sovič, Černela), Šalovci - Rotunda Selo 5 : 0 (Bencik 2, Bočkorec, Grkinič, Forjan), Kapca - Sajtör 3 : 2 (R. Kocet, Imre, Vütek), veterani: Kapca - Sajtör 4 : 2, Lenti - Olimpija Dolga vas 5 : 0, Nafta ml. - Hotiza 2 : 2 (S. Vinko 2; Ritlop, Tibaut), Panonija Gaberje - Felsőrajk 2 : 3 (B. in M. Režonja), Turnišče - Veterani Turnišče 4 : 0, Ižakovci - Turnišče 3 : 2.

F. B., F. H. M., M. J., N. Š.

Strelstvo

Hreščak dvakrat drugi

V Ljubljani je bilo državno prvenstvo v streljanju z malokalibrskih orožjem. Obakrat je zmagal olimpijec Debevec, z dvema drugima mestoma pa se je izkazal tudi Izidor Hreščak (SD Janka Jurkovića od Sv. Jurija pri Ščavnici). Izidi - MK puška 60 leže: 1. Debevec, 597, 2. Hreščak, 593, 5. Markoja (SD Štefana Kovača Turnišče), 589; MK-puška 3-krat 40: 1. Debevec, 1184, 2. Hreščak, 1154, 3. Markoja, 1152.

Še zadnji rezultati z EP v Beogradu - puška VK proste izbire na 300 m, 3-krat 40: 1. Hirvi (Finska), 1175, 19. Markoja, 1154, 29. Dušan Ziško, 1122; ekipno: 1. Finska, 3511, 7. Slovenija, 3448; VK standardna puška na 300 m, trojni položaj 3-krat 20: 1. Espen Berg Knutsen (Norveška), 585, 21. Markoja, 571, 29. Ziško, 540; ekipno: 1. Norveška, 1751, 8. Slovenija, 1693; puška VK na 300 m leže: 1. Jerebek (Češka), 598, 19. Markoja, 594; ekipno: 1. Češka, 1971, 9. Slovenija, 1757.

M. J.

Tenis

Gneča na vrhu

Na igriščih v Murski Soboti so doslej odigrali 10. kol poletne teniške lige 2005, kjer nastopa 11 moštev. Vodi Eurotrade print (Miha Potočnik, Boris Vogrinčič, Sini Zupančič, Rudi Rijavec) z 10 točkami s 5 tekem pred Tiskarno M. A. M. (Sašo Fišinger, Jernej Jakopina, Milan Žuntar, Aleš Grilj) s tekmo manj, CSC Pharmo (Mitja Zrim, Sašo Babič, Jovica Vujić, Duško Kovač) in Novo šanso (Alen Kelemen, Srečko Kramar, Bojan Kuzma, Štefan Fekonja) z dvema tekmama več; vsi po 8 točk.

Prvih osem moštev se bo uvrstilo v zaključni del, kjer bodo igrali na izpadanje. Četrfinale bo 30. avgusta, polfinale 3. septembra, finale in zaključek lige pa bo 10. septembra.

M. J.

Nogomet

Neučinkovit napad Lendavčanov

Športni park Domžale, 600 gledalcev, sodnik Peter Šart (Prevalje), strelca: 1 : 0 Ljubijankič (7), 2 : 0 Stevanović (20).

Domžale: Strajnar, Zavrl, Elsner, Matič, Zeljković, Kačičnik (Kline, 84), Djuranović, Stevanović (Lunder, 90), Ilič, Ljubijankič, Dvorančič (Junior, 45).

Nafta: Luk, Zemljič, Zore, Cifer, Dominko, Bukovec (Matjašec, 80), Ristič, B. Gerenčer (Benko, 46), Srša (P. Gerenčer, 73), Vogrinčič, Bunc.

Lendavčani so pričeli prvo srečanje v 1. SNL v Domžalah brez treh poškodovanih igralcev. To so namreč Sklepič, Doma in Kulčar. Trener Damir Rob je na igrišče poslal moštvo, razporejeno v nekoliko spremenjeni postavi. Dominko se je pojavil kot obrambni igralec, med vratnice je namesto Kuzme postavil Luka, na sredino igrišča je vrnil Vogrinčiča, v konici napada pa je pustil le Sršo.

Domžalčani so začeli igro izredno agresivno in že po 20. minutah vodili z 2 : 0. Prvič je po lepem predlošku Dvorančiča z leve strani Ljubijankič zadel levi kot Lukovih vrat. V 8. minuti so gostitelji v obetavni akciji zadeli spoj prečnika in stativo. Drugič je v polno z glavo zadel Stevanović; z leve strani mu je podal Kačičnik. Tudi Lendavčani so imeli v prvem delu dve lepi priložnosti. V 25. minuti je zgrešil Cifer. Njegov strel z nogo je končal ob levi vratnici Strajnarja. V 40. minuti je poskusil Srša, ki pa žoge ni pravilno zadel z glavo. Prav tako Bunc v 18. minuti ni zadel okvir vrat, ko se je po predlošku Vogrinčiča sam znašel pred vrati.

Gostitelji so v nadaljevanju skušali izid povišati, vendar jim je to tokrat preprečil izvrstni vratar Nafta Luk, ki je najzaslužnejši, da je ostala mreža Lendavčanov v drugem delu nedotaknjena. V 46. in 47. minuti je ubranil strela Ljubijankiča, v 49. minuti pa še poskus Juniorja. V 70. minuti je z glavo lepo streljal Djuranović, vendar je Luk ponovno odlično posređoval. V 86. minuti je Junior pobegnil obrambi Nafta, vendar je bil Luk vnovič zmagovalec. Lendavčani so v drugem delu zaigrali z dvema napadalcema, vendar nista dosegla zadetka. Najidealnejšo priložnost je v 64. minuti zapravil Zemljič, čigar strel z glavo je Strajnar izbil v kot.

Naposled zaslužena zmag gostiteljev, ki so bili boljši nasprotnik in bi lahko dosegli še kak zadetek. Lendavčani so obetavnije zaigrali v drugem delu, vendar so bili napadalci neučinkoviti. Zato bo moralo vodstvo Nafta nujno poiskati okrepitev v konici napada.

Igor Mandič, športni direktor Nafta: »Moštvo Domžal je boljše moštvo od našega. Naša igra še ni taka kot bi morala biti, saj škriplje predvsem realizacija. Tudi obrambo bo treba še uigrati. Vendar naš trener ve, kaj mu je ukreniti in kaj mora še postoriti. Ves teden bomo delali na tem in poskušali odpraviti napake. Nafta bo še marsikateremu moštvu zagrenila igro. Ni vse tako črno, kot kaže.«

Franc Horvat M.

Žrebanje parov pomurske nogometne lige Začetek prvenstva bo 13. avgusta

V sejni sobi MNZ Murska Sobota je bilo v soboto zvečer nadvse slovesno. Najprej so podelili priznanja in nagrade za dosežke v članski in mladinski konkurenci v minuli tekmovalni sezoni. Najboljša moštva in posamezniki so prejeli diplome, pokale in komplete nogometnih žog. Kot je znano, so bili prvaki lige Odranci pred Čardo in Beltinci, med

Ob podelitvi priznanj najboljšim v minuli tekmovalni sezoni. Foto: M. J.

mladinci pa Rakičan pred radgonskim Arcontom in Panonijo Gaberje. V 3. slovenski mladinski ligi Pomurja so slavili igralci Tišine pred Veržajem in Muro. Najboljši strellec pri članih je bil z 19 zadetki Boštjan Zelko (Odranci), pri mladincih Tadej Časar (Panonija Gaberje) s 55 zadetki, v 3. mladinski ligi pa Mitja Flisar (Tišina) s 34 zadetki. Še fair play: Odranci, Tromejnik in Bakovci pri članih, Bistrica, Rakičan in Panonija Gaberje pri mladincih ter Veržej, Mura in Tišina v 3. SMLP. Spodbudno je, da si je vse tekme v jesenskem in spomladanskem delu prvenstva ogledalo blizu 30.000 gledalcev.

Nato je sledilo žrebanje parov pomurske nogometne lige v tekmovalni sezoni 2005/2006. Iz te lige so izpadli ljutomerski Segrin in radgonski Arcont, Beltinci pa so napredovali v 3. SNL vzhod. Novi člani pomurske lige so postali Hotiza, Ižakovci in Grad, ki je v kvalifikacijah s skupnim izidom 8 : 1 premagal Nedelico.

Predstavniki klubov so izvlekli naslednje številke: 1 Triglav Bakovci, 2 Polana, 3 Ižakovci, 4 Grad, 5 Petišovci, 6 Roma, 7 Zvezda Diana Rakičan, 8 Bistrica, 9 Renkovci, 10 Čarda, 11 Tromejnik, 12 Panonija Gaberje, 13 Hotiza in 14 Odranci. Tako se bodo v 1. krogu, ki bo na sporedu 13. in 14. avgusta, pomerili: Bakovci - Odranci, Polana - Hotiza, Ižakovci - Panonija Gaberje, Grad - Tromejnik, Petišovci - Čarda, Roma - Renkovci, Rakičan - Bistrica.

Milan Jerše

Medinsko državno prvenstvo v jadralnem letenju Vodi Anže Vidovič, šesti pa je Damijan Korpič

Začetek tekmovanja na letališču v Rakičanu se je začelo v četrtek državnega prvenstva v jadralnem letenju in odprto jadralno prvenstvo Vzajemna mladi. Organizator prvenstva je že tretjič Japri Aeroklubu Murska Sobota. Prvenstvo bo trajalo od 31. julija.

Prvenstvo je 15 tekmovalcev iz aeroklubov Murska Sobota, Ptuj, Nova Gorica, Novo Mesto, Celje in Alpskega letalskega centra Lesce. Tekmovalci se bo v standardnem razredu v skladu s trenutno veljavno Pravilnikom državnega prvenstva Slovenije v jadralnem letenju v vseh razredih pri uporabi polnih faktorjev. Pogoji za tekmovalce na obeh tekmovalnih so enaki z izjemo starostne omejitve. Tekmovalci so se v nedeljo v 1. krogu pomerili v letenju. V drugi tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V tretji tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V četrtek preletel na Madžarsko za tekmovalno obliko letenja. Leteli so na progi, ki bo letos prvič potekala tudi preko Mariborskega jezera. Sprva načrtovano nalogo na Madžarsko skupni razdalji Murska Sobota-Lenart-Ptuj-Veržej ni bil priznan. Izvenletališko so pristali štirje jadralni piloti, ki jih ni začelo preleta. »Zaradi visoke oblačnosti ni bilo preleteti Lenarta in Ptuja. Sicer pa je ravninski teren do Mariborskega jezera idealen za jadralno letenje, ker velike njive omogočajo varen pristane. Zadovoljen sem z izvedbo tokratnega tekmovanja, saj doslej ni bilo nobenih večjih težav. Za regularnost tekmovanja je potreben le še en tekmovalni dan, o čemer spričo ugodnih vremenskih razmer zadnje dni ni dvoma,« pravi vodja jadralne sekcije Aerokluba Murska Sobota in tekmovalcev Damijan Korpič.

Prvi tekmovalni dan v tekmovalnem razredu je bil 31. julija. V drugi tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V tretji tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V četrtek preletel na Madžarsko za tekmovalno obliko letenja. Leteli so na progi, ki bo letos prvič potekala tudi preko Mariborskega jezera. Sprva načrtovano nalogo na Madžarsko skupni razdalji Murska Sobota-Lenart-Ptuj-Veržej ni bil priznan. Izvenletališko so pristali štirje jadralni piloti, ki jih ni začelo preleta. »Zaradi visoke oblačnosti ni bilo preleteti Lenarta in Ptuja. Sicer pa je ravninski teren do Mariborskega jezera idealen za jadralno letenje, ker velike njive omogočajo varen pristane. Zadovoljen sem z izvedbo tokratnega tekmovanja, saj doslej ni bilo nobenih večjih težav. Za regularnost tekmovanja je potreben le še en tekmovalni dan, o čemer spričo ugodnih vremenskih razmer zadnje dni ni dvoma,« pravi vodja jadralne sekcije Aerokluba Murska Sobota in tekmovalcev Damijan Korpič.

Prvi tekmovalni dan v tekmovalnem razredu je bil 31. julija. V drugi tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V tretji tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V četrtek preletel na Madžarsko za tekmovalno obliko letenja. Leteli so na progi, ki bo letos prvič potekala tudi preko Mariborskega jezera. Sprva načrtovano nalogo na Madžarsko skupni razdalji Murska Sobota-Lenart-Ptuj-Veržej ni bil priznan. Izvenletališko so pristali štirje jadralni piloti, ki jih ni začelo preleta. »Zaradi visoke oblačnosti ni bilo preleteti Lenarta in Ptuja. Sicer pa je ravninski teren do Mariborskega jezera idealen za jadralno letenje, ker velike njive omogočajo varen pristane. Zadovoljen sem z izvedbo tokratnega tekmovanja, saj doslej ni bilo nobenih večjih težav. Za regularnost tekmovanja je potreben le še en tekmovalni dan, o čemer spričo ugodnih vremenskih razmer zadnje dni ni dvoma,« pravi vodja jadralne sekcije Aerokluba Murska Sobota in tekmovalcev Damijan Korpič.

Prvi tekmovalni dan v tekmovalnem razredu je bil 31. julija. V drugi tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V tretji tekmi je Anže Vidovič (ALC Lesce Bled) bil prvi, ki je dobil prvo mesto. V četrtek preletel na Madžarsko za tekmovalno obliko letenja. Leteli so na progi, ki bo letos prvič potekala tudi preko Mariborskega jezera. Sprva načrtovano nalogo na Madžarsko skupni razdalji Murska Sobota-Lenart-Ptuj-Veržej ni bil priznan. Izvenletališko so pristali štirje jadralni piloti, ki jih ni začelo preleta. »Zaradi visoke oblačnosti ni bilo preleteti Lenarta in Ptuja. Sicer pa je ravninski teren do Mariborskega jezera idealen za jadralno letenje, ker velike njive omogočajo varen pristane. Zadovoljen sem z izvedbo tokratnega tekmovanja, saj doslej ni bilo nobenih večjih težav. Za regularnost tekmovanja je potreben le še en tekmovalni dan, o čemer spričo ugodnih vremenskih razmer zadnje dni ni dvoma,« pravi vodja jadralne sekcije Aerokluba Murska Sobota in tekmovalcev Damijan Korpič.

Milan Jerše

RADENSKA – ZDRAVILIŠČE

Podjetje za zdravstvo, turizem in gostinstvo
Radenci, d. o. o., Zdraviliško naselje 12, 9252 RADENCI

objavlja

prodajo nepremičnine z zbiranjem ponudb

Predmet ponudbe je prodaja opremljenega poslovnega objekta, imenovanega »Restavracija VIKEND in KEGLIŠČE« Radenci, na naslovu Panonska cesta 2, 9252 Radenci, ki stoji na parc. št. 661/15 k. o. Radenci – poslovna stavba 1331 m², dvorišče 1521 m² in parc. št. 668 – neplodno 1574 m² in travnik 30 m².

Poslovni objekt je primeren za opravljanje gostinske dejavnosti in je zaseden z najemnikoma, od katerih ima najemnik Restavracije Vikend pod enakimi pogoji predkupno pravico.

Poslovni objekt je možno odkupiti v celoti ali sklop Restavracije in Keglišča vsakega posebej.

1. Izklicna cena za nepremičnino iz točke 1. znaša:

– nakup celotne nepremičnine (z opremo in zemljiščem) 176.194.299,00 sit ali

– nakup Restavracije Vikend (z opremo in pripadajočim zemljiščem) 132.521.970,00 sit ali

– nakup Keglišča (z opremo in pripadajočim zemljiščem) 43.672.329,00 sit.

V izklicni ceni ni zajet davek na promet z nepremičninami. Davek na promet z nepremičninami in stroške za izpeljavo postopka pri notarju, vključno s stroški zemljiškoknjižnega prepisa, plača kupec, druge stroške v zvezi s pogodbo konkretne nepremičnine ali dela nepremičnine (overovitve) pa prodajalec.

3. Merila za izbiro: merilo za izbiro ponudnika je najugodnejša cena in plačilo kupnine v enkratnem znesku.

4. Prodajni pogoji za sklenitev pogodbe:

a) nakup po načelu »videno – kupljeno«,

b) ponudba mora biti v pisni obliki z navedbo cene in sklopa nakupa, za katerega se ponudba vloga. Ponudba mora vsebovati:

– ime in priimek oz. firmo kupca ter naslov stalnega prebivališča oz. sedeža ponudnika,

– pravne osebe morajo k vlogi priložiti izpisek iz sodnega registra, ki ne sme biti starejši od 30 dni, matično številko, davčno številko in številko TRR, samostojni podjetniki izpis iz sodnega registra Davčne uprave RS, davčno številko in številko TRR, fizične osebe pa Potrdilo o državljanstvu, EMŠO, davčno številko in številko TRR,

– navedbo nepremičnine ali dela nepremičnine,

– ponujeno ceno,

– način plačila.

5. Ponudbo pošljejo zainteresirani ponudniki v zaprti kuverti priporočeno po pošti v 15 dneh od dneva objave na naslov: RADENSKA – ZDRAVILIŠČE Radenci, d. o. o., Zdraviliško naselje 12, 9252 RADENCI, s pripisom »NE ODPIRA« – ponudba za odkup nepremičnin«. Ponudbe, ki bodo prispele na naslov po objavnem roku, bodo zavržene.

6. Najemnik Restavracije Vikend ima pri nakupu nepremičnine pod enakimi pogoji predkupno pravico. O uveljavljanju predkupne pravice se mora najemnik pisno izjasniti v 3 dneh od obvestila o prejeti najvišji ponujeni ceni.

7. Vsi ponudniki bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od odpiranja ponudb.

8. Kupnina se plača v 8 dneh od podpisa pogodbe na račun prodajalca. Pogodbo mora izbrani kupec podpisati v 15 dneh od poziva k podpisu pogodbe.

9. Zainteresirani kupci lahko pridobijo podrobnejše informacije o nepremičnini, ki se prodaja, pri g. Milanu Hojniku, tel. št. 02/520 27 02. Ogled nepremičnine je mogoč po predhodnem dogovoru.

OBJAVA

Sodobna tehnologija, fleksibilno organizirana proizvodnja in razvoj so temelji našega uspeha.

Za našega partnerja, firmo ESCADA, proizvajamo vrhunsko modo, ki ustreza visokim zahtevam kvalitete.

Če želite na tej poti sodelovati z nami, vam ponujamo priložnosti za zaposlitev:

ŠIVILJE – 4. stopnja izobrazbe (lahko tudi začetnik)

DELAVCI v prirojevalnici – rezalci

LICALCI – 4. stopnja izobrazbe

TEHNOLOG s prakso – 6. ali 7. stopnja konfekcijske tehnologije,

odlično obvladanje nemškega jezika z osnovnim znanjem Worda, Excela, poznavanjem interneta ter željo, delati z modernimi računalniškimi aplikacijami, usposobljen za

– izdelavo tehnoloških postopkov za zahtevna oblačila

– določanje časovnih normativov

– pripravo operacijskih listov

– optimalno postavitev strojne opreme

– sodelovanje pri razvoju novih metod

ASISTENT – poslovni sekretar uprave – 6. ali 7. stopnja izobrazbe,

odlično znanje nemščine, pasivno znanje angleščine, z vsaj osnovnimi znanji MS-Office, komunikativnost

CAD – izdelava krojnih slik – 5. stopnja izobrazbe – tekstilni tehnik ali modelar, pasivno znanje nemškega jezika, obvladovanje osnov računalništva

CAD – razvoj modelov – 5. stopnja izobrazbe – modelar ali inženir tekstilstva, aktivno znanje nemškega jezika, zaželeno poznavanje programov za izdelavo krojev in krojnih slik (ASSYST)

PRIPRAVNIKI s končano 6. ali 7. stopnjo izobrazbe smeri:

– konfekcijska tehnologija

– ekonomija: splošna smer, mednarodna menjava, aktivno znanje nemškega jezika, osnove MS-Office

MEHANIKE šivalnih strojev

– 5. stopnja izobrazbe

– pasivno znanje nemškega jezika

Če izpolnjujete zahtevane pogoje in želite sodelovati z nami, nam v 14 dneh po objavi pošljite prijavo na naslov:

EPAS, d. o. o., Črešnjenci 5, 9250 Gornja Radgona.

motorna vozila

KARAMBOLIRANO VOZILO kupim. Tel.: 040 256 963. m22993

KIA SEPHIA 1.6, letnik 1995, ugodno prodam. Tel.: 041 977 471. m23025

KARAMBOLIRAN AVTO, tudi totalna, plačam takoj, kupim. Uredim prepis in odvoz. Tel.: 041 679 029, 041 726 236. m23061

SUZUKI SWIFT, 1.0 GLS, l. 1999, 146.000 km, 3-vratni, servisna knjiga, prvi lastnik, prodam. Tel.: 051 362 263, 031 289 729. m23080

HYUNDAI PONY 1.5 LSI, letnik 1993, svetlo modre barve, dobro ohranjen, registriran do 17. 8. 2005, prodajo. Cena po dogovoru. Tel.: 546 21 39. m23110

živali

NESNICE, RJAVE, GRAHASTE, ČRNE, PRED NESNOSTJO. Vzreja nesnic Tibaot, Babinci 49, tel.: 582 14 01. m23007

KUPUO teleta in prašiče od 50 do 100 kg. Tel.: 041 726 697. m23076

NESNICE, grahaste, rjave, cepljene, stare 14 tednov, prodam. 600 SIT/kos. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. m23091

TELICO, staro 1 leto, prodam. Tel.: 554 11 81. m23095

posesti

HIŠO V KROGU prodam. Krog, Plečnikovova 5, M. Sobota. m23032

ENOSOBNO STANOVANJE VZAMEJO V NAJEM. Tel.: 031 831 264. m23039

DVOSTANOVANSKO ENONADSTROPNO HIŠO S PARCELO V SKUPNI izmeri 846 m² v Murski Soboti prodam. Tel.: 524 16 46. m23041

ODDAMO 2- do 3- IN 4- do 5-POSTELJNE APARTMAJE V PORTOROŽU. Tel.: 05 674 51 22. m23083

VINOGRAD IN SADOVNIJAK z manjšo vinsko kletjo, na 13-arski parceli, 10 km iz M. Sobote, ugodno prodam. Tel.: 031 308 780. m23084

V CENTRU RADENEC prodam hišo z 10 ari zemlje. Cena po dogovoru. Tel.: 745 18 11. m23085

STANOVANJE V MURSKI SOBOTI, delno opremljeno, 53 m², prodam. Tel.: 040 993 394. m23090

OPREMLJENO STANOVANJE v Bakovcih damo v najem. Tel.: 041 334 581. m23092

KUPUO DVOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI ALI ZAMENJAO ZA ENOSOBNO. Tel.: 041 461 343. m23093

V NAJEM ODDAMO DVOSOBNO STANOVANJE v Lendavski ulici v Murski Soboti. Tel.: 528 10 32 ali 031 407 758. m23101

3- oz. 4-SOBNO STANOVANJE (okrog 80 m²) v M. Soboti ali okolici, s kletjo in garažo (v individualni hiši), vzameta v najem (za vedno) ali kupita nemška upokojena zakonca. Tel.: 0049 160 806 42 78. m23112

kmetijska mehanizacija

KUPIM RABLIJENE TRAKTORJE, obračalnike, kose, prikolice. Najboljše plačilo. Tel.: 040 847 839. m23027

ŽITNI KOMBAJN ZMAJ UNIVERZAL, pripravljen za žetev, in samonakladalno prikolico NOVI PIONIR 20 s hidravličnim dvigom pobiralnega grebena, zelo malo rabljena, odlično ohranjena, prodajo. Tel.: 560 12 28. m23031

KOMBAJN KLAS DOMINATOR 88 S, pšenični adapter, širine 3,60, in 4-vrstni koruzni adapter prodajo. Tel.: 041 522 792. m23075

KUPUO TRAKTOR, OBIRALNIK KORUZE, cisterne za gnojnico, trosilnik in drugo kmetijsko mehanizacijo. Tel.: 040 676 557. m23078

ROTACIJSKO KOSO, TRAKTORSKO, IMT 165, in traktorski plug, 10-colni, prodam. Tel.: 041 636 622. m23086

BALIRKA ZA OKROGLE BALE FIAT-AGRI, letnik 1991, za 900.000 sit, in samonakladalna prikolica, 22-kubična, za 260.000 sit, naprodaj. Tel.: 041 587 714. m23088

STISKALNICO, 1200 l, 350 l, obračalne pluge, frezo, mulčar in prikolico za grozdje prodam. Tel.: 031 550 988. m23094

NAKLADALNIK GNOJA RIKO, vile + lopata, ter l-profil 20 prodam. Tel.: 041 512 028. m23104

BALIRKO ZA 4-OGATE BALE John Dere, široka pobiralna naprava, centralno mazanje, tribrazdni obračalni plug, peresast (vario), prodam. Tel.: 031 213 430. m23105

BALIRKO NEW HOLLAND 86, v celoti ali po delih, in puhalnik za spravilo zrnja prodam. Tel.: 031 548 051. m23106

4-vretenski pajek PRODAJO; kupijo pa traktor z od 30 do 70 konjev. Tel.: 041 816 269. m23107

kmetijski pridelki

BELO VINO, chardonay, prodam. Tel.: 548 15 14, tel.: 041 933 585. m23087

TRIBRAZDNI OBRAČALNI PLUG prodajo. Tel.: 551 11 57. m23111

razno

VALJANEC, široki 2 cm, pocinkan, prodam. Krog, Trubarjeva 26, tel.: 534 82 70. m23035

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Tel.: 031742847 m22967

delo

ZIDARSTVO SEVER, S. P., TIŠINA 20 A, 9251 Tišina, zaposli 2 KVALIFICIRANA ZIDARJA, zaželen vozniki izpit. Delo trenutno na terenu. Stanovanje in prevoz urejena. Osební dohodek po dogovoru. Tel.: 041 801 136 m23108

storitve

NEMŠČINO USPEŠNO INŠTRUIRAM za vse šole in prevajam. Tel.: 031 718 972, 541 14 56, Tanja Huber, s. p., Kardoševa 4, M. Sobota. m23102

VESTNIK
na internetu:
www.p-inf.si
Podjetje za informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, M. Sobota

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Podjetje za informiranje, d. d., Ulica a. Novaka 13, Murska Sobota

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM, PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

DAMIR BANFI, s. p., VEŠČICA 17,
TEL.: 02 53 48 060, FAKS: 02 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE
UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC
Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti

Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a
Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

*Kam odšel si, dragi oče,
kliče žalostno srce,
niti zbogom nisi rekel,
nisi nam podal roke.
Grenka smrt te pokosila
kakor kosa travico
in škržati so zapeli
tebi zadnjo pesmico.*

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 75. letu zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek in pradedek

Jožef Skledar

iz Kuzme 115

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegov zadnji poti, darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene. Posebej se zahvaljujemo g. mag. škofu Gezi Erniši in Jani Kerčmar za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za besede dozore, sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, pogrebništvu Banfi in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoči vsi njegovi

*Čez noč, čez noč
pregnila travica svet je,
čez noč, čez noč
na travo se vsulo je cvetje*
(O. Župnik)

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, tast in sorodnik

Geza Lepoša st.

iz Šercerjevaga naselja 13 v Murski Soboti

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem svetlu pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene.

Zahvaljujemo se medicinskemu osebju 2. nadstropja internega oddelka SB M. Sobota za skrbno nego, g. Francu Flisarju in njegovim LD Ivanovci, sosednjim lovskim družinam, lovskim rožničarjem, pevcem.

Hvala duhovniku g. Leonu Novaku za pogrebni obred.

Tvoji najdražji

*Ni te na pragu niti v hiši,
nihče tvojega glasu ne sliši,
zato pot nas vodi tja,
kjer sveče ti gorijo
in rože ti v spomin cvetijo...*

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila naša draga mama, tašča, babica, prababica, sestra, teta, botra in soseda

Emilija Kuhar

iz Motovilec 57

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrih sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nara v težkih trenutkih priskočili na pomoč, darovali cvetje, sveče, sv. maše in v druge namene, pokojnico pospremili na njen zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala tudi g. župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Banfi ter osebju internega in kirurškega oddelka bolnišnice v Rakičanih.

*Žalujoči
vsí tvoji najdražji*

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o.,
Kopališka ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO
telefon: 02 521 37 04

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:
UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME
BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km
PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREJENJE ZELENIC
OBRAČILNA KAMNITVA
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041 631 443

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja

Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24, GSM: 041 877 940

KEB – kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.
Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

*Hladna zemlja te obdaja,
rož nešteto grob krasi,
dih v prsih nam zastaja,
v srcih pa zelo boli.*

V SPOMIN

Minilo je enajst žalostnih let od takrat,
ko nas je zapustila naša draga

Lilijana Krpič

Iz Gornjih Slaveč

Iskrena hvala vsem,
ki postojite ob njenem mnogo preranem grobu
in se je spominjate s cvetjem, svečko ali dobro mislijo.

*Vsi
njent najdražji*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, tašče,
babice, prababice in tete

Verone Šeruga

Iz Malih Bakovec 48

Iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem
in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni
zadnji zemeljski poti, darovali za svete maše, cvetje, sveče,
vence in nam ustno ali pisno izrazili sožalje.
Posebej se zahvaljujemo osebnemu zdravniku dr. Leonu Langu,
osebnemu kolektivu internega oddelka splošne bolnice M.
Bakovec, posebej pa še lečeči zdravnici dr. Hauzer - Petrovičevi.
Zahvaljujemo se gospodu prelatu Martinu Poredosu za ganljive
slovesa in pogrebni obred ter tudi gospodu župniku
M. Janariju za soudeležbo na pogrebu drage botre, pevcem
žalostinke, gospe Ceciliji za molitev rožnega venca,
dr. upokojeencev Bakovci in pogrebništvu Komunala za
lepo opravljen pogreb.

Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Matika, rad te imam, počivaj v miru

Tvoj Niko

Zalujochi vsi, ki te imamo radi

*Kogar imaš rad,
nikdar ne umre,
le neke daleč,
zelo daleč je ...*

*Tako kot reka v
daljavi se zgubi,
odšla si tiho, brez
slovesa,
za seboj pustila
si globok spomin
na naša srečna leta.*

ZAHVALA

V globoki bolečini v srcu sporočava,
da je v 73. letu starosti po hudi bolezni brez slovesa
sklenila svojo življenjsko pot in odšla k
Večnemu plačniku ljubeča žena in mama

Majda Tibaut

iz Zdravca (1932 - 2005), iz Tomšičeve ulice 23 v M. Soboti
Na zadnji poti smo jo pospremili na njen god, 22. julija 2005, na
pokopališče v Murski Soboti. Iz globine srca se zahvaljujemo vsem, ki
ste se v zadnjih mesecih bolezni spomnili s prijazno mislijo, jo
darovali za svete maše, cvetje in vence, izrazili pisno ali ustno sožalje,
posebna zahvala velja njene sestrji Anici z družino in ožjemu
sosedom, ki so izrazili sožalje in darovali sveče. Iskrena
hvala tudi hčerkinim prijateljicam. Ob tej priložnosti sva se dolžna
povečati na domu in tudi vsem drugim iz Zdravstvenega doma M.
Bakovec, ki so ji pomagali med boleznijo, ter negovalkam s Centra za
starejša. Hvala tudi zdravniškemu osebju internega
oddelka Splošne bolnišnice Rakičan in Splošne bolnišnice Maribor -
posebni obred in besede slovesa. Hvala g. kaplanu Koberu Brestu za lep
pogrebni obred in besede slovesa. Hvala cerkvenemu pevskeemu zboru
za lep obred in besede slovesa. Hvala tudi pogrebništvu Banfi iz Veščice in
dr. upokojeencev Globoka hvala direktorju in sodelavcem
pogrebnice Neovca, d. o. o., iz Ljubljane za podporo in razumevanje v
vseh stvareh. V globoki žalosti: mož Lojze in hčerka Dominika
M. Soboti, 22. 7. 2005

V SPOMIN

27. julija je minilo enajst let od takrat,
ko nas je zapustila naša draga žena,
mama, babica in tašča

Terezija Köleš

Iz Stare ulice 12
v Murski Soboti

Pogrešamo te!

Tvoji najdražji

*Zdaj ne trpiš več, dragi.
Zdaj počivaš. Sedaj te nič več ne boli.
A svet za nas je mrzel, prazen,
odkar te ni.*

V SPOMIN

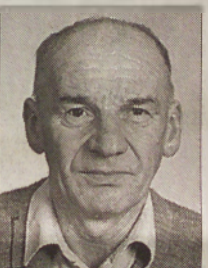
28. julija mineva leto dni od takrat, ko nas je zapustil naš dragi
mož, oče in dedi

Vlado Jermol

Iz Kuzme 24

Iskrena hvala vsem, ki z dobro mislijo postojite ob njegovem
grobu.

Tvoji najdražji

*Nikjer ne sliši se tvoj glas,
zdaj le tišina je okrog nas!*

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast, brat in
stric.

Karel Balek

Iz Neradnovca 28

Ob nenadni smrti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na
pomoč ali kakorkoli pomagali, darovali cvetje in vence, izrekli
sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji
poti.

Zahvaljujemo se g. duhovniku za opravljen obred in pevcem za
odpeto žalostinke. Hvala domačim gasilcem in gasilcem iz
drugih vasi, sinovim in hčerkinim sodelavcem in Pogrebništvu
Hozjan za organizacijo pogreba.

Zalujochi tvoji najdražji, ki smo te imeli radi

*Nešteto sveč ti je zgorelo,
nešteto solz preteklo,
prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Vsakega osrečiti si znal,
v srcih naših boš ostal.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na noč 1. avgusta 2004,
ko je ugasnilo mlado življenje
in nas je prezgodaj zapustil naš

Robert Gerlec

Iz Beznovec

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov grob,
mu prinašate cvetje in prižigate sveče.
Hvala tudi vsem, ki se kakorkoli ustavite ob njegovem grobu
ali se ga spomnite v mislih in s tem počastite njegov spomin.

Vsi njegovi najdražji

**Dragi stric, pogrešamo te -
nečakinje Natalija, Tina,
Katarina in Nastija**

*Spomini so edini cvet,
ki ne ovne ...*

V SPOMIN

29. julija bo minilo leto dni od takrat,
ko nas je zapustila naša draga teta

Sidonija Boldižar

Iz Lemerja

Iskrena hvala vsem, ki se je z lepo mislijo spominjate.

Vsi njeni

*Duša je ljubezen
in ljubezen nikoli ne umre
Nam sledi preko groba
in njene oči so oči polne glorijske
uprte v naše polne solza*

V SPOMIN

Žalosten je spomin na 30. julij, ko nas
je zapustila draga žena in mamica

Irena Cigut

roj. Bencik, iz Murske Sobote

Naselje Ljudske pravice 24
Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njenem grobu, ji prinašate
sveče in prižigate sveče.

Zalujochi vsi njeni

*Odšel si tiho,
mirno spiš,
a v naših srcih še živiš.*

V SPOMIN

2. avgusta mineva leto žalosti od
takrat, ko si nas zapustil, dragi mož,
oče in dedi,

Štefan Horvat

Na kamni 16 iz Beltinec

Hvala vsem,
ki se ga spominjate!

*Vsi,
ki smo te imeli radi*

*Spomnite se name,
ko z vami sem živel,
nasmehnite se in v spominu z vami
bom naprej živel ...*

V SPOMIN

27. julija je minilo 14 let od takrat, ko
nas je mnogo prezgodaj zapustil naš
dragi sin, ati in mož

Andrej Hren

Iz Veržaja

Hvala vsem,
ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

*Nešteto sveč ti je zgorelo,
nešteto solz preteklo, a nič več
te ne zbudi, samo usak dan
bolj boli, ker te več ni.*

V SPOMIN

3. avgusta bo minilo enajst žalostnih
let od takrat, ko nas je tragično
zapustil naš dragi mož in oče

Emil Gomboc

Iz Mačkovec 38

Leta so naokrog, še vedno si z nami, tvoja ljubezen nas spremlja
na vsakem koraku.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov grob in
prižigate sveče.

*Globoko zalujochi: žena Emilija ter hčerki Sandra
in Sabina*

VELIKA NAGRADNA IGRA

Ne vrjete?...
Probajte!
Pun voziček - kšenki.

Šte že kdaj nakupovali brezplačno?
Če še niste, imate priložnost sedaj!
Vabimo vas na brezplačno nakupovanje
v Supermarket Tuš Ledava!

Kako lahko sodelujete?

Izpolnite in pošljite kupon. Izžrebanec bo po telefonu
usmerjal moderatorja, ki bo zanj "nakupoval" želene izdelke.

Pravila nagradne igre

- V radijsko žrebanje je vključen vsak, ki pošlje pravilno izpolnjen kupon (ime in priimek, naslov, telefon - stacionarni ali GSM, kjer je dosegljiv, davčno številko, člansko številko TUŠ KLUBA, lastnoročni podpis) v roku, določenem vsak teden v Vestniku.
- V nagradni igri sodelujejo vsi pravilno izpolnjeni in frankirani nagradni kuponi, poslani na naslov.
- V tedenskem radijskem žrebanju se izžreba en nagradjenec (v primeru, da le-ta ni dosegljiv, pa njegova rezervacija). Za voziček izdelkov se namreč poteguje izžrebani le v primeru, da je v času klica ekipe Radia Murski val dosegljiv na telefonski številki, napisani na kuponu. Velja le sodelovanje tistega, ki je napisan na kuponu, prenos na druge osebe ni mogoč.
- Izžrebanec bo po telefonu usmerjal moderatorja, ki bo zanj nabiral izdelke s polico v Supermarktu Tuš Murska Sobota Ledava.
- Nagradjenec lahko izbira samo med živili (razen alkoholnih pijač) in sicer vedno samo po en izdelek (primer: 1x moka, 1x testenine, 1x klobasa). Čas, ki je za to določen, je 4 minute.
- Pri tem nakupovalec ekipe Radia Murski val pomaga tako, da mu pove, v katerem delu trgovine se trenutno nahaja. Izžrebanec ga lahko sam usmeri k živilu, ki jih želi.
- Joker - vsakokrat ima eno od živil znak Jokerja, in če ga nagradjenec izbere, prejme tri takšne izdelke.
- Voziček z izdelki mora nagradjenec prevzeti v Supermarktu Tuš Murska Sobota Ledava še isti dan, do 20. ure.
- S podpisom kupona sodelujoči soglašajo, da Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. d. in Engrotuš d.o.o., objavita njegove osebne podatke in fotografije. Nagradjenec se strinja, da se dogodek zabeleži s fotografijo in kratkim besedilom v Vestniku. Zamenjava izdelkov ali njihovo uvoženje ni mogoče. Zaposleni pri organizatorju in vsi, ki so povezani z izvedbo nagradne igre, v njej ne smejo sodelovati. Več informacij najdete na www.tus.si.
- Nepravilno izpolnjen kupon v nagradni igri ne bo upoštevan. Vsak nagradjenec lahko v nagradni igri sodeluje samo enkrat. Nagradno igro organizira podjetje Engrotuš d.o.o., Cesta v Trnovlje 10a, 3000 Celje, ki zagotovi nagrado. Akontacijo dohodnine za nagradjenca plača podjetje Engrotuš. Izvajalec nagradne igre je Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. d., Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Izpolnjene kupone pošljite na dopisnicah v naše uredništvo na naslov:

Podjetje za informiranje, Ul. arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota

Prispele kupone bodo pritali v bobno za žrebanje. Naslednjega nagradjenca bomo izžrebali na Radiu Murski val, v torek, 2. avgusta ob 11.15.

tus

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

VESTNIK

KUPON

za sodelovanje v igri:

Ne vrjete?... Probajte! Pun voziček - kšenki.

Ime in priimek:

Naslov:

Št. član. kart. Tuš kluba:

Davčna številka:

Telefon:

Podpis:

tus

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

VESTNIK

Kšenki bo že tretji voziček

Naša akcija Pun voziček kšenki se nadaljuje in postaja očitno za bralce Vestnika in poslušalce radia Murski val vse bolj privlačna in napeta, kar potrjuje tudi število kuponov, ki nam jih pošiljate.

Ta torek je bila druga nagrajenska naše akcije Slavica Petek iz Ižakovca 71 b. Kot je razvidno s fotografije, si je nagrajenska nabrala kar precej izdelkov, ki jih potrebuje, in bila z nakupom zadovoljna. Tudi naš moderator je bil pri nabiranju blaga

zelo hiter in si je prizadeval, da bi v štirih minutah nabral kar največ.

Vsi tisti, ki še niste izpolnili kupona iz Vestnika in ga poslali na naše uredništvo, storite to, kajti nagrada je lepa. Naj vam zaupamo, da smo do zdaj prejeli več kot 200 vaših kuponov in da vsak dan prihajajo novi. Izmed vseh prispelih kuponov bomo tudi naslednji torek ob 11.15 na programu Murskega vala izžrebali srečnejša, ki bo izbral živila s pomočjo našega moderatorja.

Nagrajenska Slavica Petek je bila z nabranim blagom zelo zadovoljna.

Mercator Center

Pleše 1, Murska Sobota

PRIREDITVE V JULIJU 2005

Sobota, 30. julij, ob 9.30 uri

PRAZNOVANJE
7. rojstnega dne

Zopet je leto naokoli in najboljši sosed v Murski Soboti praznuje že svoj 7. rojstni dan! To je pravilno število, zato vam bomo v zahvalo za vašo zvestobo pripravili številne ugodnosti (dvojne pike, raznovrstne degustacije,...).

Na sobotno Piko svojega sosedja.

Najbolj slaven pa bo dogodek, na katerem si bomo privoščili slastno rojstnodnevno torto,

pesem Vse najboljše pa bo zapela glasbena gostja NATALIJA KOLŠEK.

Vabljeni!

Mercator SVS, ul. d. Rogozniška cesta 8, Ptuj

Mercator na vašem sosedu

KURILNO
OLJE,
PREMOG

Ugodne cene in možnosti plačila!

KURIVO - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p.,
Gornja Bistrica 51, tel.: 57 88 200

VEDEŽEVANJE, TAROT
ERIK
090 43 59

Azdena, d. o. o., Mariborska 86, Celje 252 st/min.

MEDIAFIN KOM, d. o. o.,
Dunajska 21, Ljubljana

UGODNA GOTOVINSKA
POŠOJILA do 300.000,00
SIT do 12 OBROKOV
PE LENDAVA:
031 797 715, 031 589 448

Mini čistilna naprava deluje

Gornjepetrovski občinski stanovaljski blok, v katerem je 28 stanovanj, ima vendarle rešen tudi problem odplak. Ob bloku so v zemljo postavili mini čistilno napravo, ki so jo izdelali v podjetju Roto. Čistilna naprava obratuje po zagotovljenih odgovornih povsem korektno, tako da bodo podobno čistilno napravo postavili tudi za potrebe novozgrajenega vrta, šole in okoliških individualnih hiš. In še tale informacija: občina ima na voljo še zadnja tri stanovanja. bbp

www.OMEGAdoo.si
(02) 56-11-762
CENTRALNI SESALNI SISTEMI
ČISTILNA TEHNIKA
GLOBINSKI SESALNIKI
PROFESIONALNO ČIŠČENJE
OMEGA d.o.o. Džutomerska 28, G. Radgona **ZAUPANJE - TRADICIJA - KAKOVOST**

GEO-VRTINA, d. o. o., Obrtna ulica 40, 9000 Murska Sobota
tel./faks: 02 530 06 70, GSM: 041 741 809

Izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih vod,
piezometričnih in ponikovalnih vrtin,
geomehanika, čiščenje vodnjakov

HIPOTEKARNI KREDITI IZ TUJINE
PO ZELO UGODNI OBRETNOSTI MERI

Stanislav Svenšek, s. p., Križevci 87, 9206 Križevci
Tel.: 041 704 998

ARCONT
Ugodni popust za okna in garažna vrata ARCONT
Prodaja in montaža:
BRICI
Robert KOZAR s.p.
Hercegovčičak 19/c
9250 Gornja Radgona
tel.: 02 563 10 46
GSM: 041 539 204

Vročna cena
za ohlajeno Corollo
3.350.000
FLAMIN MS Flamin MS d.o.o., 02 539 44 44
Industrijska 1a, 9000 Murska Sobota, www.flaminms.si

VEDEŽEVANJE
ASTROLOGIJA
090 54 07
priznane vedeževalke
090 142 603
Linija za 02 320 57 37

VW AUDI SERVIS - MOJSTRSKA DELAVNICA
ANDREAS CELEC, s. p., Dolenji Slaveči 120 a, tel.: 02/553 89 55
- montaža in servisiranje grelnikov EBERSPÄCHER
- servisiranje avtomobilskih klim
- menjava in popravila avtomobilskega stekla
- priprava za tehnični pregled
- prodaja in montaža avtomobilskih gum

BETONARNA PETELIN d. o. o.
Vaneča 81 A, Puconci, tel. 02 5459 590, 2298 570
BETONARNA JE RAČUNALNIŠKO VODENA in ima certifikat kakovosti
Nudimo 10 % popust ob gotovinskem ali avansnem plačilu
• za beton, prevoz in črpanje svežega betona
• za betonske izdelke
(škarpnike, robnike, vrtno pot, mulde, kanalizacije, ograjne elemente)

AVSTRIJA - ODKUPOVALEC KLAVNE ŽIVINE
ODKUPEJE SPITANE KRAVE ZA ZAKOL
Plačilo takoj, takojšen prevzem, zagotovljena klavna premera
Informacije po telefonu: 02 548 12 58, 02 757 11 81
Franz A. Kogler
trgovanje z živino, odkup debelih težkih krav in bikov povprečnega razreda, odkup po zagotovljeni najvišji dnevni ceni odkupa
Aichberg 120, 8552 Elbisdorf
tel./faks: 0043 34 66/43 503, GSM: 0043/664/46 48 380

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. arhitekta Novaka 13, Murska Sobota

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

kupon st. 30 - glasujem za skladbo

CETRTEK, 4. avgust - 05.00 Dobro jutro, Nataša
in Dejan - 07.40 Zagrebško pismo, Nadežda
Čačinović Vogrinčič - 09.15 Kuharski nasvet-
10.00 Poročila - 11.00 Poročila - 11.15
Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00
Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila
- 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila -
14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki
in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20
Obvestila - 18.00 Mali radio (Eva D., Maša L.)-
19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan
Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje,
nagrade ... - 24.00 SNOOP

Podjetje za Informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

V soboto, 30. julija, ob 20. uri bo prihod Radenske konjenice v lovski dom, kjer bo imela tabor. Turistično društvo Negova - Spodnji Ivanjci bo skupaj z Radensko konjenico pripravilo družabno srečanje, igral pa bo ansambel Faloti.

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911.

Julija in avgusta ne bo filmskih predstav!

Na kateri celini je država Ruanda?

Kupon št. 30 - Odgovore pošljite do torka, 2. avgusta, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

- V nedeljo, 31. julija, ob 16. uri se bo začel v parku v okviru 35. Mednarodnega folklorne festivala 2. del državnega srečanja odraslih folklornih skupin. Tle plesat me pelji 2005. Zunan konkurence bodo nastopile folklorne skupine KUD Beltinci, KUD Drvar in Gornji Senik, v rednem programu pa folklorne skupine Skala iz Kubeda, Šmarječani KUD Pernica, Račna, Ivan Cankar iz Jurovskega Dola, Luka Kramolc iz Šentanela, Razor iz Tolmina in Makole.

V Pavlovi hiši je do 24. septembra na ogled razstava Personal Spaces devetih avtorjev iz Španije, Nizozemske, Srbije in Črne gore, Makedonije in Avstrije. Odprto od torka do sobote od 14.00 do 18.30.

VESTNIKOV KOLEDAR

28. julij, četrtek	ZMAGO
29. julij, petek	MARTA
30. julij, sobota	JULITA
31. julij, nedelja	IGNAC
1. avgust, ponedeljek	PETER
2. avgust, torek	ALFONZ
3. avgust, sredo	LIDIJA

1. avgusta bo sonce vzšlo ob 5. uri in 44 minut, zašlo pa ob 20. uri in 31 minut. Dan bo tako dolg 14 ur in 47 minut. 28. julija ob 5. uri in 20 minuti bo na nebu nastopil zadnji krajec.

Menjalniški tečaj tolarja
v Banki Slovenije 27. julija 2005

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	238,8506	239,5693	240,2880
Hrvaška	HRK	191	1	32,7426	32,8411	32,9396
Madž.	HUF	348	1	0,9733	0,9762	0,9791
Švica	CHF	756	1	152,9427	153,4029	153,8631
V. Brit.	GBP	826	1	346,0098	347,0510	348,0922
ZDA	USD	840	1	198,9096	199,5081	200,1066

VAN EK V VICI

Debelost

Kako veš, kdaj si resnično predebel?

Ko ležiš na plaži in pridejo aktivisti Greenpeacea in te začnejo riniti v vodo!

de na nazaj na zemljo. To je zakon težnosti.

»Kaj pa, če pade v vodo?»

»To pa ni več naša stvar, s tem naj se ukvarjajo pri mornarici!«

Zakon težnosti

Desetar razlaga vojakom zakon težnosti:

»Če vržete kamen v zrak, pa-

Najmanjši

Katera je edina stvar, o kateri se moški prepirajo, kdo ima manjšega? GSM.

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šato nagradili.

Rijejo po poljih s pšenico

Čeprav so večino zemeljskih in gradbenih del v okviru izgradnje kanalizacijskega omrežja v vasi Šalovci opravili že lani, morajo domačini tudi letos opazovati, kako gradbeni stroji uničujejo njihova polja. Madžarsko podjetje Purator hiti z izgradnjo čistilne naprave, ki jo gradijo izven naselja v smeri proti Hodošu, pred Šalovci pa se trudijo opraviti večja zemeljska dela in položiti v zemljo in čez potok še manjkajoče – vendar ni vseeno, ali opravljajo taka dela na poljih jeseni in zgodaj spomladi ali poleti, ko je čas žetve. Bernarda B. Peček, foto: bbb

Lopovske

Tatiči so spet poskrbeli za svojo vlogo v kroniki. Tako so v Lendavi ukradli slovensko zastavo, v Radencih dve ženski gorski kolesi, v Gajševcih vsa štiri platišča z gumami iz osebnega avta, v Šalovcih rože in dve senzorski lučki, denar in cigarete v Veliki Polani, v Bogojni dva akumulatorja in registrske tablice v Beltincih.

A. B.

Kdor zna, pač zna

Ravno fotografija je tista, s katero ujamemo trenutek, ki ga lahko hranimo in se ga še dolgo spominjamo. In prav v teh vročih poletnih dneh jih nastane ogromno. Pa naj bodo s počitnic na morju, plezanja po gorah ali piknika na domačem vrtu. Lahko pa nastanejo tudi takšne prav umetniške. Trenutek mogočnosti narave med nevihto, ki se je razbohotila nad Murško Soboto, je v objektiv ujel fotograf Jurij Zauneker. V. P.

Pepijev memorial

V Kotu so praznovali

Gasilsko društvo Kot je na priložnosti slovesnosti proslavilo 20-letnico obstoja in delovanja društva. Ob praznovanju jubileja so se jim pridružili gasilci iz bližnjih društev in pobratenega gasilskega društva Kristan Vrh, kjer so leta 2001 kupili kombi. Dve leti prej jim je lendavsko društvo odstopilo motorno brizgalno Ziegler. V letu 2002 so dogradili in namenu predali garažo.

Gasilci iz Kota so ponosni tudi na svojega nekdanjega sovaščana, načelnika generalštaba Slovenske vojske Ladi-slava Lipiča, ki pa se zaradi službenih obveznosti ni mogel udeležiti njihovega slavlja. Poslal pa jim je pisno čestitko. Ob jubileju so podelili gasilska priznanja. Najvišja (za 30-letno delo) so prejeli Jože Gjuriča, Ladislav Nagy, Karel Ftičar in Bojan Cvetko. J. Ž.

Deževno in mrzlo poletno vreme je spremljalo gornjerad-gonske ribiče, ki so minuli konec tedna na svojem ribniku v Podgradu pripravili še 9. tradicionalno tekmovanje za Pepijev memorial – v spomin na Jožeta Sabotina – Pepija in Jožeta Kurnika – Pepija.

Oba Pepija, prvi je umrl pred devetimi, drugi pa pred tremi leti, sta bila v Gornji Radgoni zelo spoštovani osebnosti, saj sta bila aktivna na številnih področjih. Znana sta bila kot velika humanista in humorista. Tekmovanja se je udeležilo 23 ribičev, ki so vsi skupaj ujeli natanko 77.000 gramov rib. Največ sreče je imel Borut Jug, ki je tesno slavil v članski in absolutni konkurenci ter osvojil prehodni pokal. Pri mladincih je tokrat slavil Damjan Tomažič, ki je bil lani absolutni zmagovalc, pri pionirjih pa, enako kot tudi lani, David Vesel.

O. B.

Razsuta pšenica

Do nenavadnega dogodka je prišlo v torek ob 14. uri na traktorski stezi med M. Soboto in Beltinci. Eden od pridelovalcev pšenice je s traktorjem in prikolico peljal svoj letošnji pridelek na odkup k silosom v Lipovce. Malo pred podvozom avtoceste pa se mu je pripetila nezgoda, ko mu je prikolico najbrž potegnili v jarek, kjer se je prevrnila. V nesreči je nastala le gmotna škoda v obliki razsute pšenice in razbite prikloice. A. B.

Senčni minister Andrej Horvat se je udobno namestil v senco pri Mačku ob Ljubljani, kjer razpravlja o razliki med gradbenim dovoljenjem in pragsitvijo. Svetovalec mu je Barbika.

Veliki poznavalec ribištvain gobarstva Janez Lator se je ob zadnji inventurijev in kravop od utrujenostzvrnil s stolička v staro Muro.

Srečanje Prekmurcev in Priekov ob kroškem brodu je na makadamsko cesto, ki na prleški strani vodi do prizorišča dogajani, pritegnilo tudi varuhe reda, saj ti ob nedeljah ne poznajo počitka. Hitrosti vozniških niso preverjali, jih je pa zanimalo njihovo psihofizično stanje. Organizatorje srečanja zanima, koliko so zaslužili, saj jih bodo prihodnje leto pritegnili sporariranjuprireditve.

Še ena policijska. Podatkih slovenske policie so soboški policisti najuspešnejši. Kako in pešni bodo šele takrat, se bodo preselili v nove prostore, kjer bodo delovne razmere še boljše.

Bojan Korošec, prejšnji direktor murskosloboške policijske, bo v spet prišel na Jadra je usmeril proti Tmam: 3000.

Direktorsko mesto (ne mo natančno, katero vrsto) bo zasedel tudi tobošovski župan Janko Hlad. Stečaj Krajiškega pokla Goričko menda ni mogoč.

Voda, ki priteka iz pkekega vodovoda v Selo, je tako rjava, kot je bila nekoč tista iz vaškega vodovoda na Hodošu. Hodošanom je zdravo pitno vodo zagotovila občina Maria Pozsonec, v Selo pa odrešenika iščejo v Lipnu Cipotu.

Prezidij rubrike Kri ni zemlja se zahvaljuje spletnemu portalu sobotamurcom za brezplačno namo v njegovem starinasko neodvisnem mediju

BESEDA NI KOT

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

Ime
in priimek:

Kraj:

Ulica:

Poštna številka:

Davčna številka:

Datum:

številka:

pošta:

Pozornost novemu naročniku, ki se na časopis naroča PRVIČ:

majica

VESTNIK

Naročnino želim plačevati (obkroži):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

c) po položnici - trimesečno

pen

... šče
kamen
oživén.

VESTNIKOV
MESEČNIK,
četrtek,
28. julija
2005,
125. številka

foto Jurij Z.

Irena Brunec - Tébi,
akademska slikarka in kiparka

Zgodba
z naslovnice
str. 16

Po sušnih in vročih imamo končno eno zeleno poletje,
ki ga zaužijte v vsej njegovi razkošnosti – v družbi julijskega Pena
in pričakovanju avgustovskega, ki pride 25. avgusta.

Poletje '05 Župani pričakujejo O. K. letino

Kar ste sejali, to boste želi!

A niso pravi pravcati poljedelci? Gospodje od leve so vsi po vrsti župani – FELIKS MAVRIČ (KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU), ANTON SLANA (SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI), JOŽE KRANER (CERKVENJAK) in ANTON KAMPUŠ (GORNJA RADGONA). S kosami so se (tako trdijo priče) izkazali, malo manj uspešni pa so (a ne le ti štirje) pri prizadevanjih za izgradnjo pomurskega kraka avtoceste. Pola travniki so očitno eno, pogajalske mize pa nekaj povsem drugega. Le kdaj bodo kljub skupnemu naporu poželi tisto, kar bi lahko (moral) vsi skupaj v regiji že pred leti?

Glavo gor Fabi ob zdravje, nemčavski rock pa še bolj živ!

Ob že tako sivih prekmur-
skih žogobrcarskih časih

(čas izjemam) smo v redak-
ciji Pentut z žalostjo sprejeli
novico, da so zlomili nogo
najboljšemu prekmurske-
mu nogometašu, edinemu,
ki se lahko spodobno proda
kamorkoli v tovrstno razviti
svet, FABIJANU CIPOTU. Njegova nemčavska rock-
banda mu sporoča, da je
Fabi njihov tudi, če ne brca.
Glasba, eden najbolj priljub-
ljenih Fabijevih hobijev,
namreč ostaja. In zanjo bo
konec koncev v času okre-
vanja več časa kot ob pro-
fesionalnem brcanju žoge.

Mi smo Fabijovi,
Fabi je naš!

Nafta über alles!

Nogoscena

Zakoj ste se na naj spravili?

V času ko se ljubitelji
nogometa v Soboti kislo
držijo in objokujejo
nekdanjo Muro, ki je
zavoljo neracionalnega
vodenja morala umreti (k
sreči se je že rodila nova,
upajmo, da boljša), so
Lendavčani po mnogih letih
znova v družini najboljših
SLO nogometnih klubov.

Največ zaslug za podvig
ima MILAN KOBLENER
(desno), ki je Nafto vodil v
večini tekem druge lige. V
zahvalo je dobil – brco.
Podobno velja za njegovega
madžarskega kolega –
IMREJA GELLEIA, ki je bil
nekoč celo selektor
državne reprezentance,
nazadnje pa trener
prvoligaške ekipe ZTE iz
Zalaegerszega. Kljub
stotinam milijonov forintov
dolgov (vas to kaj spominja
na slovensko nogometno
sceno?) je bil njegov klub na
koncu prvenstva vseeno
šesti, kar glede na razmere
niti ni tako slabo. A tudi
Gellei je moral »za
nagrado« oditi.

Evo ga, na!

med ljudi v belem

Pentutam ni uspelo do potankosti
razkriti podrobnosti, pa vendar smo
se dokopali do fotografije, ki dokazuje,
da pomurski novinar Dela IVAN
GERENČER (kapa, brki) in dopisnik
TV Slovenija BOJAN PEČEK (brada)
naklepata spremembo poklicne aktiv-
nosti. Nameravata zapustiti »sedmosi-
laško« srenjo in se zaposliti med ljudmi
v belem. Za zdaj Pentute uradno še ne
vedo, ali bosta nadaljevala kariero
med laboratorijskimi tehnikami, zdrav-
niki ali peki. Po opravi sodeč je možno
vse troje – ali celo kaj četrtega.

Zabar

Novinari ste tak
ali tak peki!

Vej pa zavolo fuzbala nafta
nede nika falejša!

Mladenica v modrem pa sta med tistimi,
ki sta si prvoligaško sceno priigrala s
trudom v lanskem sezoni. Seveda sta
zadovoljna – GORAN RISTIČ to dokazuje
v palcem navzgor in prešernim nas-
mehom, GREGOR BUNC pa z žogo v roki
in cvetjem v laseh. Da bi Nafta tudi po
koncu sezone le ostala v cvetju!

Medtem ko eni odhajajo, drugi prihajajo.
Vratar STANISLAV KUZMA se je v Len-
davi pripeljal kar z biciklom iz štajerske
prestonice. Zdaj bo seveda veliko bližje svojim
prekmurskim koreninam. Navijači Nafto
so prepričani, da ga bo domači zrok
navdahnili za še boljše obrembe.

Mednarodno sodelovanje

Mali Saša mojster gobarjenja

Komaj dva meseca šteje, pa se je že izmuznil babičini pozornosti in jo mahnil v bližnje medžimurske hoste - gre za malega SAŠO GRUBIČA iz nam sosednjega ROBADJA (Hrvaška). Po nekaj urah iskanja sta ga našla dedek IVAN in teta NATAŠA, ko je ves zadovoljen že sedel na jasi sredi prave oaze jurčkov. Seveda sta tako malčka kot naravno bogastvo prinesla domov in to tudi ustrezno ovekovečila. Potem sta se (kot se spodobi) z malim gobarjem za Pentute »sliknila« še oče BRANKO in mama EMINA. Slednja, ki je med drugim tudi pevka, prihaja iz VELIKE POLANE (Slovenija), kamor so seveda tudi odnesli pokazat bogat plen - 180 rjavih lepotev. Pa naj še kdo reče, da na mladih svet NE stoji! **Emina**

Tak mali, pa teeeelko grbanjof ...

Agrar

Iztok in Mirjam srečno skupaj v »jasna vremena«

Pozor, vreme se meša!

Iztok, rajši od vrejmena več ne guči!

Po šestih letih koruzništva sta si 9. julija 2005, točno opoldne, izrekla zelo usodni DA MIRJAM VIDOVIČ iz RAKIČANA in IZTOK HAKL iz Murske Sobote. Za Mirjam je to prvi zakon, za Iztoka drugi, oba pa zatrjujeta, da za oba zadnji. Par zagotovo poznate vsi, ki poslušate MV, saj je Iztok šef rakičanskih vremenarjev, Mirjam pa hčerka MARTE, ki je tudi v sestavi znane meteorološke ekipe. Sicer pa sta se »mladoženca« spoznala na njegovem (in maminem) delovnem mestu. Kot izkušeni vremenoslovec je Iztok napovedal, da bo na dan poroke ves dan sončno, zato so se odločili za piknik na prostem, in sicer pri soboški »kamenšnici«, a se je moralo okrog 60 svatov jadrno preseliti v rakičansko večnamensko dvorano, saj je ves dan lilo kot iz škafe.

Té pa pelaj!

Z oldtimerjem v nove čase

Kmetijstvu, kot je znano, ni poslano z rožicami. Po vstopu v EU pa sploh ne. Eden tistih, ki si za reševanje kmečkega vprašanja prizadevajo iz dneva v dan, je cankovski župan DRAGO VOGRINČIČ. A ker noče biti nič bolje, je tudi ta vrli mož že skoraj obupal. Kar na travnik (njivo) si je dal poklicati prevoz (mercedes - starodobnik) in se vkrcal v boljše (tudi kmetijske) čase. Jih bomo res dočakali?

janov

Srečanja

Kantavtorji na kant?

Kultura brez meja

Pravijo, da misel iz naslova drži. Čeprav mora tudi kultura jesti in (kot vidite na fotki v ozadju) piti. Zato imajo avtorske pravice toliko več dela. Mednje lahko štejemo legendarno slovensko zabavnoglasbeno sceno, ki jo predvaja Tomaž DOMICILJA (plašč na ramenu). Država namreč kultura ni niti malo radodarna. Sicer pa Tomaževi izpovedi z zanimanjem prisluhnila LUDVIK SOČIČ, urednik v Pomurski založbi (plašč v rokavi), in BRIGITA BAVČAR z zasebne TV Idea Kanal 10 (plašč korektno oblečen).

zabar

GORAN KUCHAR

Vsak novomašnik si izbere geslo. Moje je iz Knjige psalmov, stran 119, vrstica 94:

Tvoj sem, vedno iščem Tvojo voljo

Zakaj prav ta misel? »Bogoslovci smo večkrat molili iz brevirja in pri eni od teh molitev se me je prav ta misel posebej dotaknila. Vračal sem se k njej, veliko razmišljal o njej in si jo na koncu izbral za svoje geslo. Zdaj je moja odločitev in obveza vedno iskati njegovo voljo. Kot diakon sem bil v Prevaljah v cerkvi Marijinega vnebovzetja in zdaj spet odhajam v cerkev Marijinega vnebovzetja, saj bom s 1. avgustom začel delati kot kaplan v turniški župniji. Veselim se tega začetka. Mladi iz Turnišča so mi na ponovitvi nove maše v Bakovcih, od tam je doma moja babica, že izrekli prijazno dobrodošlico.« Razveselil ga je tudi dobrovolniški župnik Franc Režonja s pridiganjem na ponovitvi nove maše. Bil je njegov prvi župnik in ga je usmeril na začetek poti.

Družinska fotografija pred slovesom od doma: ob novomašniku Goranu Kuharju (s križem kot simbolom življenjske poti, upanja in povezave s Kristusom v rokah) babica Marija Buzeti, mama Milena in oče Štefan ter brat Sašo z Lejo.

V soboški župniji že 22 let ni bilo novomašnika, zato se je Goranove nove maše posebej veselil soboški župnik Martin Horvat. To je pokazal z več gestami, med drugim tudi s presenečenjem: pred domačijo je Gorana pričakala kočija z vprego in z njo so ga skupaj z najbližjimi popeljali iz Kroga k slovesni maši v soboško cerkev sv. Nikolaja. Tam ga je župnik z navdušenjem in velikim veseljem pričakal in sprejel. V cerkvi je zanj opravil pridigo župnik od Svetega Jurija ob Ščavnici Štefan Gabor, sicer doma iz Kroga, novomašnik pred 22 leti. Je Goranov sovaščan in prijatelj, v času izobraževanja ga je spodbujal in v njegovi župniji je preživel tudi eno leto civilnega služenja vojaškega roka.

Po blagoslovitvi so Goranu mnogi iskreno stisnili roko – med njimi župan MOMS Anton Štihec, ki je bil tudi med povabljenici. Ob županu je Goran Merica iz M. Sobote, bogoslovec v 2. letniku, ki je bil ceremoniar za bogoslužne dogodke.

Predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Eöry pa je prišel na novo mašo, da bi čestital enemu od aktivnih mladih slovenskih gasilcev. Goran je bil to 10 let.

In lep spomin na Goranov veliki dogodek ostaja tudi tale skupinska fotografija. Foto: Dušan L.

Irma B.,
Nataša J.

Pred slovesom od doma so novomašniku namenili blagoslov vsi najbližji, med njimi tudi oče in bakovska babica Marija, ki ga je ves čas podpirala in se veselila vsakega, tudi najdrobnejšega uspeha na poti k cilju. Ob Goranu je na obeh fotografijah Aleš Kalamar iz župnije Dolenci, sicer bogoslovec v 4. letniku, v vlogi ceremoniarja na primiciji. Žal tega trenutka ni dočakala babica Marija Kuhar, ki je Goran posebej hvaležen za trenutke iz otroštva, ko ga je spodbujala k molitvi in mu odstirala pot, na katero je kot mladenič stopil po Božji volji.

Eden najsrečnejših trenutkov Goranove mame Marije: sinu novomašniku prinaša simbolični dar – kruh.

Primicija je novomašno slavlje na domu. Na Goranovi domačiji in v Krogu so se na ta dogodek pripravljali nekaj mesecev. V zadnjem tednu so na dvorišču postavili ogromen šotor in ga ozaljšali s slavaloki, pletenimi venčki in v njih okrasjem. Na mizah so bili izvirni pogrnjiki in v njih ogromno peciva. Pri vsem tem je priskočila na pomoč vasa, za kar se Goran sokrajanom posebej zahvaljuje. Na slavlje so povabili okrog 650 ljudi, ki jim je streglo 60 mladitvas. Skoraj vsi so se odzvali povabilu. Goran je dobil številna zanimiva in spominska darila. Sošolci so ga presenetili s kolesom, ceremoniarja Aleš in Goran pa sta mu namenila živega psa, ker se psov zelo boji, podarila lepega plišastega, da bi mu pomagal premagati strah. Na primiciji se je tudi dobro jedlo in pilo – to nekako sodi zraven, za kar so odlično poskrbeli v kuhinji soboške Džane.

Majhne skrivnosti velikih ljudi

Svet okrog nas ni sestavljen samo iz ljudi, njihovih problemov in življenjskih usod, marveč tudi iz najrazličnejših podatkov, ki nam odkrivajo, kdo je kdo in kaj je tisto, kar nas na tej zemlji družijo ali razdvaja.

RAZMIŠLJANJE
Marija Rituper,
glasbena pedagoginja

Sinoči sem se vrnila iz Porabja, kamor s krajšo prekinitevjo zahajam že več kot dvajset let. V teh letih sem na teh poteh in srečanjih z našimi rojaki veliko doživela, zato ni čudno, če se v mislih nehoti vračam na prehojene poti in spomine na mnoge prijatelje in znance, s katerimi ustvarjam. Znova obujam že skoraj pozabljene prelepe porabske pesmi in sočno blagozvočno, staro narečje.

Moja razmišljanja me ponesejo večkrat nazaj v čase, ko smo zahajali čez mejo tudi takrat, ko so naši rojaki živeli še pod diktaturo in za tako imenovano »železno zaveso«. To smo v tistih časih doživljali ob vsakem prehodu čez mejo.

Novi časi na vsakem koraku

Porabski Slovenci so namreč potrebovali peščico strokovnjakov za predstavitev lastne kulturne dejavnosti v Cankarjevem domu. V te ekipe so bili zborovodja Tomaž Kuhan, gospa Roš kot strokovnjakinja za lutkarstvo in jaz za folkloro. Prehodi čez mejo na madžarski strani so bili za vse nas bolj ali manj stresni. Redno so nam premetavali osebne stvari, nas izprašali z zelo arogantnim tonom in šele po vsem tem spustili čez mejo. To še ni bilo najhujše! Na poti so kjerkoli pred nas na vsem lepem iz gozda skočili do zob oboroženi vojaki, nas obkrožili, legitimirali in ponovno pregledali. Prvič je bilo to za vse nas zares šokantno, pozneje pa smo se že navadili. Pravi balzam za naše prestrašene duše je bil, ko nas je sprejela že takrat za Slovence zelo zavzeta in aktivna Marjana Sukič. Kar potolažila nas je, da je pri njih srečanje z vojaki nekaj čisto vsakdanjega.

Danes po toliko letih, ko smo oboji v Evropski uniji, je vse drugače. Novi časi se poznajo na vsakem koraku. Pokrajina je oživela, zrastle so novi domovi, asfaltirane so nove poti in odprti novi mejni prehodi. Veselimo se vsakega prehoda in srečanja z našimi rojaki. Zveza Slovencev na Madžarskem je prevzela skrb za naše rojake in si prizadeva, da bi pozabili na težke čase. Zgrajen je nov dom za Slovence, kjer je njihov kulturno-informacijski center z lastno radijsko postajo. Tu potekajo mnogi kulturni dogodki. Razni koncerti, razstave, kolonije, srečanja raznih kulturnih skupin itd.

V sedmih malih vaseh Porabja je kar osem kulturnih skupin. Delujejo: mešani pevski zbor, ljudski pevci, dramske, folklorne odrasle in otroške skupine. Že vrsto let pa izhaja časopis z naslovom Porabje, ki ga ureja gospa Marjana Sukič.

Zveza Slovencev omogoča delovanje vseh kulturnih skupin. Za nemoteno delo le-teh skrbi gospa Klara Fodor, sekretarka zveze.

Z veseljem že več kot deset let vodim dve skupini ljudskih pevk. Za nami je vrsta nastopov doma in v tujini. Izdali smo tudi lastno prvo zgoščenko in zvočno kaseto. Že dve leti vodim tudi otroško folklorno skupino OŠ Števanovci. Strokovno pa pomagam tudi folklorni skupini v Sakalovcih.

Že drugo leto je zveza organizirala tabor z naslovom Za slovenski jezik. Udeležilo se ga je osemindvajset otrok. Ob koncu smo izdali bilten in posneli film ter ugotovili, da bo treba še zelo veliko prizadevanj, da bo mlajša generacija govorila slovensko.

Ob mojem razmišljanju in obujanju spominov imam razne občutke. Vsekakor pa ugotavljam, da sem zadovoljna in ponosna, da sodelujem v tem procesu obujanja slovenstva naših rojakov. Srečna in zadovoljna sem tudi, da so me vzeli za svojo, še bolj pa, da so dočakali naši rojaki zase in za svoje mlajše rodove lepše čase.

Te dni sem sedel v družbi ameriških producentov: eden od njih se je ves navdušen vrnil iz Dubrovnika in razlagal, kako sta zari zanimivi samo dve mesti na svetu, Jeruzalem in Dubrovnik. In potem se je obrnil k meni, vprašal, ali vem, da je bila Dubrovnika republika prva država, ki je leta 1776 priznala Združene ameriške države. Nadaljeval je: In zakaj nihče o tem ni naredil filma? Skomignil sem: To je posel za vas, ameriške producente. Kdove, mogoče bomo videli film tudi o tem zanimivem podkolonskem podatku. Zakaj ne? Saj je bilo na ladjah, ki so pod Kristofom Kolumbom odkrile novo celino, tudi nekaj belih ljudi. Skoraj neznano pa je, da je bil Kristof Kolumb, ki je umrl leta 1506, svetloas, dramatik William Shakespeare pa ni bil samo član Kraljevske akademije, marveč tudi član angleškega parlamenta. Pravijo, da se je samo enkrat oglasil v parlamentu. In se takrat je zahteval le, da se odprejo okna in da se v parlamentu dvorana prezrači. Prvi človek, ki se je dvignil v zrak, je bil Jurij Gagarin, umrl je 1968., je rad bral. Eden od najbolj priljubljenih piscev je bil Ivo Andrić. Njegovo delo, ki je imelo stalno pri roki, na nočni omarici. Sedel za podatek, da je bil pradedek večkratnega

vloga Stanleya Kowalskega v filmu Tramvaj poželenja, s katero se je dvignil v prvo ligo hollywoodskih igralcev, sprva ni bila namenjena njemu, marveč igralcu Johnu Garfieldu, ki je bil takrat bolj priljubljen kot Brand. Toda Garfield je zavrnil vlogo. Kasneje sta še dva igralca zavrnila igrati lik Kowalskega in na koncu se je režiser Elia Kazan odločil za Branda. Njegov zlomljeni nos je spomin na neko broadwaysko predstavo Williamsonove drame Tramvaj poželenja. V sceni prepira ga je igralec Karl Malden nehoti malo preveč kresnil po nosu in Marlon je tako spremenil svojo podobo. Znano je, da se je v hotelske knjige v šali rad vpisal kot Lord Greystoke, kar je bil v resnici plemiški naslov in pravi priimek Tarzana. Osem let mlajši Brandonov filmski kolega Omar Sharif, sicer Sirijec, je mladost preživel v Kairu in njegovo pravo ime je Michael Shalhoub. V svojem prvem filmu Zaslepljujoče sonce, ki so ga posneli 1953 v Egiptu, je poljubil takratno največjo filmsko zvezdo Faten Hamamu, ki je kasneje postala njegova žena. To je bil prvi poljub v zgodovini filmov, posnetih na arabskem govornem območju.

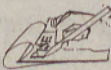
Belgijski pisatelj Georges Simenon, umrl je 1989., literarni oče detektiva Maigreta, se je rodil v petek, trinajstega dne v mesecu - kar je njegovo mater tako preplašilo, da je

prvega prvaka v boksu Muhammada Alija suženj, Cassiusa Marcelusa Claya. Kot abolicionist, prazničen gibanja za ukinitve suženjstva, je svojim sužnjem dal svobodo - v zahvalo so osvobojeni sužnji sprejeli njegovo ime. Tako je Ali, rojen leta 1942, vpisan v matične knjige kot Cassius Clay. Pod tem imenom je postal olimpijski svetovni prvak in profesionalni svetovni prvak v teški kategoriji. V mlajši leti je vstopil v življenje kot Rudolph Valentino, nato pa v Ameriki zopet omenjalo ime lani umrlega zvezdnika Marlona Branda. Najprej je njegov filmski kolega Jack Nicholson kupil Brandovo hišo na Mulholland Hillu v Hollywoodu, nato so na dražbi razprodali neke druge stvari velikega igralca. Mnogi ne vedo, da je bila njegova mati igralka, da je igrala na deskah amaterskega tenisa v Omahi. Njen največji uspeh pa ni nobena nagrada, marveč zasluga, da je k filmu spravila njegovega dečka. To je bil Henry Fonda.

Veliki nemški filozof Arthur Schopenhauer, umrl je 1860., je bil zelo občutljiv za svoj priimek. Zelo se je razburil, če ga je kdo napačno napisal, zato nikoli ni hotel plačati nobenega računa, na katerem bi bilo njegovo ime napačno napisano.

MADE IN USA

Branko Šomen

Tomi Škaper, Gornji Senik

Nedavno je bilo Porabje zgolj uradno pokrajina Slovencev na Madžarskem. Po padcu železne zavese in z odprtjem mejnih prehodov med Slovenijo in Madžarsko pa so se ljudje z obeh strani meje tudi dejansko začeli srečevati. Sorodniki, prijatelji, znanci ... Med tistimi, ki zahajajo v Porabje z naše, slovenske strani, ga skoraj ni človeka, ki se ne bi ustavil v vaški gostilni na Gornjem Seniku. Po domače se postojanki reče Pri Cifru, čeprav je že od junija 1999 tamkajšnji »vért« TOMI ŠKAPER. Star je šele 30 let in je 10-krat manj (tri leta) poročen s Suzano, receptorko v slovenskem hotelu Lipa v Monoštru. Tomi je zavoljo svoje šegavosti in prislovične prijaznosti že zdaj porabska legenda.

Tina Turner »zažiga« v Porabju

Kako to, da si se odločil za gostilno?

Nisem se hotel učiti, pa tudi ne veliko delati, zato sem postal gostinec.

In čisto zares?

Tudi zares ni kakšne velike umetnije – po osnovni šoli in gimnaziji sem končal še eno leto gostinske šole. Sovaščanko Eriko Csabai, takratno šefinjo gostilne, sem vprašal, ali bi jo dala v najem. Po premisleku, ko se je odpravljala v pokoj, je pristala. Tako sem gostilničar od junija 1999.

Iz sedem kilometrov oddaljenega Doliča na Goričkem so prišli k meni igrat. Prvič sta bila samo dva, in ko sta prišla drugič, sta že pripeljala pevko, Tino Turner. Tu je bila že tri- ali štirikrat. Prepeva slovenske narodne in hrvaške, česa podobnega pa porabski muzikanti ne obvladajo. Zato je prekmurska Tina tukaj zelo popularna.

Se v gostilni samo pije ali tudi jé?

Za zdaj je pijača tista, ki nas druži. Na Madžarskem še niso dovoljeni vinotoči kot pri vas, a po novem letu bodo

Ob nedeljah, po maši.

Pa je v redu, da tudi šef gostilne pije?

Če sem žejen, da. Pa tudi sicer, saj moram biti za zglede gostom, sicer ne bi hoteli piti.

Ostanejo slovenski pivci dolgo v gostilni?

Težava je v tem, da je mejni prehod Martinje odprto do 22.00. To je brez veze – človek dela do devetih zvečer, potem se umije in pripravi, da bi se ob pijači malce sprostil, a takrat več ne more k nam. Če bi bilo po moje, bi

Se pri tebi res ustavi vsak Slovenec?

Ja, res radi prihajate. Tu je bil že konzul, tu ste novinarji, kulturniki pa tudi naši soséde z Goričkega, ki pridejo na pijačo ali veselico. Vedno več pa je tudi ljudi iz drugih predelov Slovenije, od Dravograda do Kopra.

Govoriš v porabščini – se torej s »pravimi« Slovenci lahko zmeniš?

Ni me sram, zato takrat, ko sem v dvomih, raje dvakrat vprašam. Med vsemi, ki so bili v gostilni, sem še najmanj razumel goste iz Postojne. V bistvu pa ni težav: oni z roko pokažejo na hladilnik, jaz pa samo vprašam malo ali veliko (pivo, op. p.).

Menda so v tvoji gostilni tudi koncerti Tine Turner?

uvedli tudi te. Zato načrtujem, da bi od januarja 2006 ob dobrem vinu gostje lahko tudi kaj prigriznili – kakšno domačo šunko ali kaj podobnega.

Česa pa največ popijejo?

Vino je na prvem mestu. Imamo štiri vrste vina iz Badacsonyi Orsa. Iz Slovenije pa ga ne morem uvoziti, čeprav smo oboji v EU. Če bi hotel prodajati vino iz Slovenije, bi moral ustanoviti izvozno-uvozno podjetje.

Je boljše slovensko ali madžarsko vino?

Madžarsko, ker imam ta hip novo vino. Sicer pa je vaš »špricer« tudi v redu, posebej zame, ker imam rad malo bolj kislo ...

Kdaj prodaš največ vina?

Nekaj cen v gostilni Pri Klencu, kot se po domače reče Tomijevi družini in gostilni:

Mali »špricer« (kiš fröc, 2 dcl)	55 forintov/tolarjev
»Špricer« (fröc, 3 dcl)	100 forintov/tolarjev
Pivo (5 dcl)	210 forintov/tolarjev
Žganje (0,3 dcl)	90 forintov/tolarjev

prehod odprt 24 ur na dan ali pa bi zapornice ukinit!

Če ne morejo k tebi, pa ti prideš k nam ...

Ja, s pajdašem Stankom Knausom iz Nuskove (Dolna Soba) sva imela svojo stojnico na Miklavževem sejmu v Soboti. Razpoznavni smo bili po glasbi harmonikarja Oroskana, kot pravimo sovaščanu Ferencu Šušcu. S prometom na sejmu sem kar zadovoljen, čeprav tega vsega nismo prodali. Sicer pa smo vino, ki je ostalo, popili v jutranjih urah v Nuskovi.

Znan si tudi kot prireditelj tekmovanj v kolinarstvu?

Ja, februarja se pomerimo porabski in Slovenci Goričkega. Tudi letos sta dve ekipi tekmovali v mesarstvu dveh puišov.

Kdo je zmagal?

Nimam pojma, ko je bilo konec tekmovanja, sem bil že preveč »utrujen«.

So še kakšne skupne aktivnosti z Goričani?

Seveda – kartamo šnops, in sicer pri nas vedno na štefanovo (26. december), na slovenski strani pa ob kulturnem prazniku (8. februar). Poleg tega že tri leta brcamo v malonogometni veteranski ligi. Delimo si prijetne stvari – koline, nogomet, kartanje, pijačo ...

Tudi ženske?

Teh pa ne. Moram reči, da je pri vas »špricer« res v redu, ženske pa so pri nas lepše.

Bojan Peček

FOTO: Jože Gregurčič

Pri Klencu je »špricer« pijača, sestavljena iz 2 dcl vina in 1 dcl mineralne vode. Če pa hočete, da vam natočijo deciliter vsakega, kot velja za brizganec v naših gostilnah, morate izrecno naročiti »mali špricer«. Na zdravje, stari časi!

Zorjanovi

Zaradi ansambla Nova legija, v katerem igrajo, so največ na očeh javnosti predvsem trije Zorjani, in sicer Stanko,

Zvonko in Janez. Seveda ne smemo v uvodu pozabiti še na njihovega očeta Leopolda, ki s harmoniko razveseljuje staro in mlado, saj še vedno nastopa. Glasba je namreč že od vsega začetka v njihovi družini. To bi vam potrdili tudi preostali bratje in sestre iz družine Zorjan ter njihova mama Angela.

Sedem bratov in sester

Ko zmanjkuje parkirnega prostora

Čebele v laseh

Pri hiši takrat ni bilo veliko denarja. Mama Angela je vedno pravično razdelila hrano in druge stvari med otroke. Toda slednji so vedeli, da v shrambi še vedno visi kakšno meso. Popoldne so ponavadi priprli vrata shrambe, zvečer pa se splazili vanjo in skrivaj odnesli kakšen priboljšek, da se je mama nato lahko prihodnji dan jezila na njih. Zorjanovi otroci so se največkrat igrali z igračami, ki so si jih naredili doma. Eno od njihovih igrišč je bil domači čebelnjak. Ko sta se nekega dne Zvonko in Vesna igrala v njem (Vesna je prebirala izvide Čebelarja, Zvonko pa loputal z vrati), ju je eden od bratov ali sester zaklenil v čebelnjak. Medtem so se čebele vznemirile in napadle oba otroke v čebelnjaku. Zgodba se je srečno končala, le lasje so bili polni čebel, tako da so jih na koncu morali sprati pod prho. Veliko bolj trpeč za Zvonka je bil dogodek, ko so mami pekli rojstnodnevno torto. Bil je še majhen in sestra mu je naročila, naj meša beljak. Zmes je bila vroča, Zvonko pa jo je po nerodnosti zlil nase. Posledica je bila poparjena roka.

Smešen, četudi lahko resen, je otroški spomin na Stanka in Poldka. Stanka je vedno jezilo, ko je mali Poldek iz stajice kričal »aaaa, aaaa, aaaa«, kakor

to počnejo majhni otroci. Nekega dne mu je bilo dovolj, vzal je metlo in njen držaj porinil mlajšemu bratu v usta, tako da je ta takoj utihnil.

Niti spreti se ne morejo

»Veselic in zabav v mladih letih še ni bilo veliko. Bili smo mladi, svojih avtov še nismo imeli. Najdlje, kamor si lahko prišel s kolesom, so bili Radenci. Zbirali smo se v vasi ali pa ob reki Muri. Fantje smo šli večkrat z očetom, kadar je igral na različnih prireditvah. Spremljali smo ga na bobnih ali baritonu, dokler nismo omagali in zaspali. Moj prvi nastop z očetom je bil, ko sem hodil v prvi razred osnovne šole. Oče me je peljal na veselico z mopedom. Še danes imam sledi opekline, ki je nastala, ker sem nogo prislonil na vročo izpušno cev,« je dejal Zvonko. V osnovni šoli so Zorjanovi nastopali v pevskih zborih. Vesna in Zvonko sta pela tudi na srečanju zborov v Zagorju ob Savi, kar je bil takrat velik uspeh za zbor tišinske osnovne šole, ki se je uvrstil na srečanje. Poleg očeta Leopolda, ki še danes igra, so najbolj glasbeno aktivni Stanko, Zvonko in Janez, ki skupaj s klaviristom Robertom Ciglarjem sestavljajo ansambel Nova legija. Nedavno pa je z njimi začela peti tudi pevka Andreja, kar lahko slišimo na njihovi novi zgoščenki Brat-

Družinska fotografija Zorjanovih: Poldek, Marjana, Vesna, Zvonko, Leopold, Janez, Angela, Stanko, Dragica

je se najbolj spominjajo nastopov, na katerih je bilo veliko ljudi. V spominu jim je ostala tudi televizijska oddaja Poglej in zadeni, kjer so se srečali z Georgom Bakerjem. Takrat je nastala tudi njihova pesem Bjondina. Skupina je zelo homogena, saj imajo njeni člani podobne pogled na glasbo. »Ker smo bratje, se v naši skupini vedno lahko odkrito pogovorimo. Edina težava je v tem, da se ne moremo resno spreti med sabo, saj vsi vemo, da bomo

Spomini iz otroštva

vse note pravilno odigral. Poletje je namenjeno tudi družinskim piknikom. Zvonko zelo rad stoji za žarom, vendar na Petanjcih to delo prepusti Stanku. Jedi z žara so odlične, vsi jih imajo radi, toda člani Nove legije dajejo prednost dunajskemu zrezku. »Ko smo nastopali v Moravskih Toplicah, so tamkajšnji natakarji že vedeli, kaj naj postrežejo za večerjo. Pri tem

Oče in mama sta praznovala zlato poroko.

Na obisku na Petanjcih je bil tudi nekdanji televizijski voditelj Mito Trefalt.

prihodnjo nedeljo vsi skupaj sedeli v isti kuhinji pri starših na Petanjcih,« je v šali povedal Zvonko.

Dunajski dečki

Na svojih družinskih srečanjih in prireditvah Nova

legija ne igra, temveč raje najamejo druge glasbenike. »Mi se takrat zabavamo, delajo pa naj drugi,« še izvemo od njih, čeprav obenem priznavajo, da z enim ušesom poslušajo, ali je drugi ansambel na odru

pa so vpili proti kuhinji, da so prišli dunajski dečki in da naj nam pripravijo dunajske zrezke,« smo še izvedeli na koncu našega pogovora.

Legende

Bojan Zadavec

Nekoč je v Beltincih živel mož, ki je bil nekaj posebnega. Bil je visok z gosto brado, imel je modre oči in neverjetno fizično moč, uravnaval se je po ritmu narave, katere se je zavedal, celo več, čutil jo je kot mater, ki jo je treba spoštovati, negovati in častiti. Rad je pel, se smejal in se družil z ljudmi. Ljudem je pomagal in imel rad otroke. Beltinci ležijo na ravnem in on je imel rad ravnino. Enako rad je imel tudi gore. Nešteto krat je bil na Triglavu. Imel je rad murske rokave, kjer je lovil ribe. Še rajši je imel Muro; to skrivnostno reko, v kateri je utonil, za vedno ...

Rodil se je na premožni kmetiji v Beltincih 250 11. septembra leta 1924. Bil je drugačen že kot otrok, dovolj bister in iznajdljiv. Osnovno šolo je obiskoval v Beltincih in imel vedno pohvalno dobre ocene. Začel je obiskovati gimnazijo v Murski Soboti, vendar prvega letnika ni uspešno opravil, zato je ostal doma na kmetiji. Kmečko delo ga je veselilo in zanj je vedno kazal zanimanje. Leta 1955 se je poročil s sosedovo štiri leta mlajšo Elizabeto Zver, ki se je po poroki preselila na njegov dom. Dimek je imel še sestro, ki pa je po poroki odšla od doma. Baligačeva kmetija je bila vedno vzorno urejena in znana po dobrih pridelkih. Leta 1959 se je Imreku in Liziki rodila hčerka Elizabeta, ki jo je Imrek najraje klical Lilly, zatem pa še leta 1962 druga hčerka Terezija oziroma Zinka. Njo je oče klical Urška. Daleč naokoli je Dimek veljal za čudaka v pozitivnem smislu, tudi kot kmet je bil drugačen, namreč na njive je največkrat šel s kravami šele zvečer ob desetih ali enajstih. Delo je vedno opravil pravočasno tudi drugim ljudem, sorodnikom in sosedom, saj so bili tudi oni njegovi družini v pomoč. Skrbeli so za živino, ko so Baligačevi odšli za več dni v

gore ali kam drugam. Sorodniki in sosedje so skrbeli tudi za Liziko in Zinko, ko nista odpotovali skupaj s staršema. Vedno, ko je Dimek šel na polje ali z njega, je pel in se smejal. Bil je rad z mladimi in jim dajal nasvete, tako da imajo nanj vsi, ki so bili v njegovi družbi ali se ga spominjajo, lepe spomine. Prav pri vsem, kar se je v Beltincih dogajalo, je bil poleg Baligačev Imrek. Neverjetno karizmatično je znal privabiti ljudi in vedno je govoril, in to prav z vsakim. Na Baligačevem dvorišču se je obrnilo nešteto ljudi, planincev iz Slovenije in tujine. Bil je znan daleč naokrog. Med njegovimi pismi, po katerih sem brskal, sem našel pisma iz vse Slovenije, iz Nemčije, Hrvaške, Italije, Madžarske in še od drugod. Ljudje so ga radi fotografirali in Dimek se ni branil nastaviti fotoaparatu. Seveda je v svoji »uniformi«, najraje je bil oblečen v planinsko opravo ali v lovsko obleko, in poln optimizma kolesaril od Beltincev, skozi Ljubljano, do Mojstrane, do Triglava. Ob tem ga je največkrat spremljala njegova dobra, a tudi že pokojna žena Lizika, ki se je tudi oblačila v planinsko obleko. To je bilo takrat za žensko zelo nenavadno, kajti v tistih časih ženske niso nosile hlač.

V nekem svojem osebnem pismu se je takole predstavil:

Skoraj bi pozabil, da Vas gotovo zanima moj poklic, katerega imam in ga nimam. Sem namreč vse in nič. Torej na kratko bi izjavil tako: osnovno sem kmetič, kar me res veseli. Začel gimnazijo in v prvi šoli dobil šah mat. Dalje ilegalen lovec, begalen ribič in preparatorski (gačiteljski) samouk ter vaški bolničar. Upam, da je vse to zadosti za prazen nič, ki pokaže rezultat vseh teh nastevanj.

Mirko Baligač kot velik planinec, poznavalec narave si je izbral svoj vzdevek po redki, a lepi gorski roži, ki jo je nadvse občudoval.

Triglavski dimek (*Crepis terglouensis*)

Triglavski dimek je v ostrem grušču zasidran s kratko, močno koreniko. Nizko steblo je pokončno, nosi samo en velik košek, kakor imenujemo socvetje. Na prvi pogled spominja na regrat. Škrbinasti listi so v pritlični rožici. V Sloveniji raste redno v Julijskih Alpah okrog Triglava in drugih vrhov, ki se dvigujejo nad dolino Vrat, in tudi v Kamniškem pogorju. Nikjer ni pogost. Povsod pa vedo, da je njegov rojstni kraj v triglavskem kraljestvu. Prav zaradi tega je uvrščen med redke vrste na tako imenovanem rdečem seznamu slovenskih ogroženih rastlin.

Dimek kot igralec

Baligačev Imrek je bil talentiran za nastopanje v igrah. S svojimi obraznimi potezami je dobro znal zaigrati vsako vlogo. Nastopal je v glavnem na beltinskem odru, ki je bil znan daleč naokoli. Od ustanovitve planinskega društva v Beltincih je nastopal v planinski zasedbi, v kateri je bil režiser. Leta 1952 so v njegovi režiji pripravili odrsko delo Matajev Matija, ki so ga odigrali v beltinski kinodvorani. Nastopili so Karel Balažic, Mirko Baligač, Vili Rous, Lizika Zver, Jože Slavic, Martin Glavač, Katica Ifko, Anica Knaus in Elizabeta Sušec.

V Beltincih so že leta 1952 na Dimekovo pobudo ustanovili tamburaški zbor, imenovan Triglav, ki ima danes v svojih vrstah veliko dejavnih članov.

Dimek – večen planinec

Dimek se je zgodaj navdušil za planinstvo, enako tudi njegova žena. Tudi na Grossglocknerju sta bila. Na večino planinskih odprav je Dimeka spremljala

Dimek in Lizika se s kolesi odpravljata na Triglav. Oblečena sta v značilno planinsko opravo, ki je bila njuna noša. Na hrbtu v košu je starejša hčerka Lizika, ki je takrat štela še ne dve leti.

žena, le na vsakoletne skoke v Planici se je odpravil sam. Do planin, od koder naprej sta potem peščila, sta se peljala s kolesom.

S sabo sta večkrat vzela tudi svoji dve hčerki, tako da bi ti lahko bili kandidatki za Guinnessovo knjigo rekordov kot najmlajši planinki v visokih gorah. Dimeka na kolesu je povsod vsakdo takoj opazil, saj je izstopal po planinski obleki in petju. Rad je pel priljubljene pesmi, in sicer 1000 pozdravov in Tebi želim, moj Bog je pel v romarskem kraju Brezje, kjer se je vedno ustavil, ko se je peljal v Mojstrano. Skoraj neverjetno, da je Dimek večkrat kot zaveden Slovenec tudi v snegu šel bos na Triglav in pri tem ohranil cele prste.

Dimek in 1. maj!

Vsako leto na ta dan je Dimek ob prvi dnevni svetlobi na njivo s kravjo vprego peljal gnoj. Ljudje, ki so še spali, so prisluhnili pesmi Vse ptice goščave si venčajo glave ..., ki jo je Dimek pel vedno ob tej priložnosti.

Na Grossglocknerju skupaj z ženo (tretja z desne) in dvanajstimi prijatelji.

Otvoritev Pomurske poti ob Bukovniškem jezeru oktobra 1967. Dimeku je bila dodeljena čast, da je imel govor. Desno stoji recitatorica Darinka Peterka, levo pa Anica Duh.

Dimek

Mirko Imrek Baligač

Na »aberek« na Dolnji Bistrici z družino Kramar. Kramarjevi so bili Dimekovi dobri prijatelji, pri katerih je na seniku nešteto krat prespal, ko je šel na ribolov. Dimek je drugi z desne. Zanimivo, da je Dimek večje ribe spuščal nazaj v vodo, domov pa je nosil le »drobiž«, kot pravijo za manjše ribe. Povedal je, da zato, da ljudje ne bi govorili, da je on izkoriščevalec narave.

Mirko je potegnila k sebi

Vedno noči je Dimek preživel ob Muri, kjer je lovil ribe. Reko je dodobra spoznal. Imel je svoj »novan Cipa«, ki je bil lepo porisan. Cipa je bila pri njegovem domu na »gumli« in do Mure so jo peljali na »toplokrven«, a miren. Bilo je 12. maja 1968, ko je Dimek organiziral spust po reki Muri. Dneve prej je bil na Muri sedel v Cipi skupaj s svojima dvema otrokoma, ki sta bila 12 let. S Cipo so veslali po reki, kot usojeno je čoln trčil v brod na Srednji Bistrici. Dimek kot dober plavalec je bil na brodu za 180 stopinj. Dimek je v hipu skočil v vodo, a ga ni bilo več videti. Našli so ga čez enajst dni v enem od murskih rokavov. Usodno je bilo tudi za Dimekove otroke. Preostale otroke so rešili.

Spominimo se ga

Dimek kot spomin na Dimeka, vsako leto organizirajo spust po Muri, ki se ga poleg Slovencev udeležijo tudi Hrvati in Madžari. Poleg tega imajo v Beltinjskem društvu starih koles Dimek.

Dimekovi hčerki Lizika in Zinka

»Vai oče je bil dejaven na različnih področjih družbenega življenja in mnogo je prepotoval. Je imel zaradi tega dovolj časa za družino?«

Lizika: Čas ni je znal razporediti tako, da je imel dovolj časa za vse. Vsem ljudem je zelo rad pomagal in tudi oni, ki niso bili njegovi prijatelji, so se od njega lahko pomagali. Ko smo mi odšli iz doma, so sosedje skrbeli za našo živino.

»Na vaše dvorišče je v očetovem času prihajalo mnogo ljudi, med njimi dosti planincev? Kako ste vi kot hčerka Dimekove družine?«

Lizika: Še vedno se udeleženci pohoda po Pomurski poti odpravljajo v našo hišo. Vsi, ki so prišli na Pohod po Pomurski poti, tako da so pri nas vrata za popotnike, planince in turiste vedno odprta.

Matija Horvat, glasbenik (Beltinci)

Vsak ga ni razumel, nekateri so ga želeli posnemati. Meni in moji ženi je bil vedno vzor in to bo tudi ostal. Res škoda, da je umrl, ker bi še naprej lahko bil ideal za mladino. Če bi se vsa mladina zgledovala po njem, bi bilo vse idealno. Povem lahko, da Imrek res ni imel rad slave, vendar pa je bil vesel, če je kdo napisal reportažo o tem, kako je hodil v planine. Bil je tako pomembna osebnost, da so takrat, ko je umrl, po televiziji obvestili javnost in pokazali tudi njegovo fotografijo, kar je bila v tistem času redkost. K njemu so prihajali planinci iz vse Slovenije in sam se spominam, kako sem šel k ograji njegove domačije in iz nje opazoval obisk nekih planincev, katerim je Dimek ob ognju pekel prašiča. Skupno nama je bilo to, da sva ljubila naravo. Dimek se je imel za naturalista, v bistvu je uporabljal napačen izraz, saj je bil naturist. Jaz in on sva se najprej srečevala na njivah in kot študent sem kasneje rad zahajal k njemu domov. Njegova kmetija je bila take vrste, da nisi našel bilke slame, raztresene na vrtu. Na vrtu je imel lesen svinjak, okrog njega pa nizke smreke, obdane z brezovo ograjo. Prav tam je on poleti, pokrit s plaščem, prespal večino noči. Želel je biti čim bližje naravi. Spominam se, da sem nekoč prišel k njemu na obisk. Ker se je moj obisk pri njem nekoliko zavlekel, se je ob polnoči spomnil, da bi šla ribariti na Muro. Res sva šla do Dolnje Bistrice do Kramarjeve kmetije, kjer sva šla za nekaj časa spat na hleve. Dimek je zaspal v eni sami minuti brez strahu, da bi mu kaj zlezlo v uho. Jaz sem se bal različnih žuželk in druge golazni.

Ob petnajst minut čez dve se je Dimek prebudil in sva vstala ter se napotila proti Muri, kjer sva se usedla v čoln. Jaz sem veslal, on pa je ribaril.

Ko je prišlo jutro, se je odpravil k bližnji cerkvi na proščenje in bil pri dobrih ljudeh tudi na kosilu. K meni se je vrnil šele popoldan ob enih in nato naju je zajela nevihta, tako da sva še naprej ostala v zavetju murskega gozda do desete ure zvečer in se nato odpravila domov v Beltince.

Jožef Kavaš, diplomirani organizator dela, inženir elektrotehnike (Beltinci)

Z Mirkom Baligačem sem se srečal že v otroških letih. Kot 12-leten otrok sem bil skupaj z njim na dvodnevem kolesarskem izletu od Beltincev preko Ptujja do Trakoščana na Hrvaškem, kjer smo prespali na cerkvenem pragu, tako da nas je potem zjutraj zbudila policija, a smo se normalno vrnili domov. Potem se je naše druženje nadaljevalo. Dimek kot velik ljubitelj planin in gora je zahajal v Julijce in tako smo tudi mi mlajši vzljubili gore. Mladi smo se pri njem dobivali in ustanovili pododbor planinskega društva Murska Sobota, ki je bil v Beltincih, in v tistem času smo se pri njem doma dobivali vsak četrtek zvečer in se pogovarjali, peli ter igrali na tamburice in iz tega je kasneje zrasel tamburaški zbor. Skupaj z njim smo začeli zahajati v planine in takrat je planinsko društvo prvič poslalo mlade na tečaj za mladinske vodnike. Poleg mene in njega so bili na tečaju še trije drugi in to je zraslo v pravo planinstvo, saj smo vsako leto hodili v gore in vodili skupine, velike od deset do dvajset Prekmurcev. Nekateri so se takrat prvič srečali s planinami. Mladi smo se z njim veliko družili v naravi, pozimi pa smo smučali. V zimskih svetlih nočeh smo na smučeh večkrat pretekli okolico Beltincev. Dimek je imel tako fizično kondicijo, da smo ga sedemnajst- in osemnajstletni fantje komaj dohitevali. Z Dimekom smo zahajali tudi v Sloparico (gozd poleg Beltincev), ki je bila njegov drugi dom, kjer je imel svojo parcelo. Tam je večkrat pozno v noč sekal drva in čistil parcelo, in ko se je s kravami vračal domov, je vedno pel. Ko smo vstopali v Sloparico ali se iz nje vračali, je Dimek pred njo vedno pokleknil, najprej zmolil oče naš in zdravamarijo in nato smo šli naprej. To je bilo zanj zakon, saj je bil zelo pobožen. Z vero je živel. Poleg tega, da smo kolesarili, smo smučali in na teh srečanjih je bil vedno pogovor, pogovor in petje, bil je namreč dober pevec. Imel je dober posluš, tako da se ga Beltinčani spominimo kot dobrega pevca.

Mesto, kjer se je utopil Dimek.

me, prosin!

Penova
akcija

»Rejši

Timotej Šooš
& Maja Prettner

Jure Zauneker

»Pa jaz mam fanta.«

No, pa smo začeli. Nekoliko sem se ozrl naokrog in hitro izbral prvo žrtev. Prijaznima dekletoma, ki sta prišli mimo, sem na hitro razložil, da imam na telefonski liniji neko punco, ki mi ne da miru, in ju poprosil, naj se ena predstavi kot moje dekle in pove dekletu na telefonski liniji (to je bila moja sodelavka Maja), da naj neha težiti in me pusti pri miru. In res. Ena od njiju je hitro zgrabila telefon ter Maji povedala, kar ji gre. Kar presenetila me je nad zagretostjo, pomagati fantu v težavah, zato sem ji povedal še, da naj me hitro objame, saj gre dekle, s katero govori, na drugi strani ceste. Prijazna mladenka se je potrudila in storila tudi to. Ko sem ji razložil, da gre za Penovo akcijo, je bila malce jezna, saj ima fanta. Zato sporočilo tebi, kdorkoli že si. Tvoja dekle je punca in pol.

»Eh, pa ges tou nemo.«

Vsakega pač ni mogoče prepričati, da ti pomaga, še posebej če se mu mudi na avtobus. Tudi njej se je mudilo, a si je vzela minutko in Maji na hitro razložila, naj me pusti pri miru. Tudi tebi hvala za pomoč!

Toplo vreme nas je spet zvabilo na plano, da smo šli zganjat vragolije. Penova akcija je bila zastavljena nekako takole: želeli smo preizkusiti, koliko ste se pripravljeni boriti za nekaj, kar sploh ni vaše. Tako so se dekleta morala zavzemati za Timoteja in fantje zame. Tokrat se je izkazalo, da si več upajo dekleta kot fantje. Medtem ko se fantje niso znali po moško in odločno postaviti, so dekleta vpila, klela in se brez zadržkov postavljala za svojega »fanta«.

»Kakšen fant pa te si, ka ne veš za to sam poskrbet.«

Nekaj časa ni bilo videti nikogar od nikoder. Ampak je prišla starejša gospa, ki sem jo poprosil, naj se predstavi kot moja mama in Maji razloži, da naj me pusti pri miru. Pa je samo rekla, da naj sam poskrbim za takšne zadeve. In je šla ...

»Nej, nej, ge man zadosti svojih problemov!«

Vedno si je težko vzeti čas in reševati probleme drugih, ko imaš že svojih dovolj. Vsaj tako je zatrjeval tale kandidat. Ko sem ga prepričevala, da se nadležnega tipa (tokrat je bil na telefonski zvezi Timotej) res ne morem znebiti, in ga rotila, naj govori z njim, mi je znova odvrnil, da naj to sama rešim. Nato je zagledal našega fotografa in vprašal: »A, njega se nemreš rejšiti?«

»Ge ne ven, ka naj poven ...«

Naslednji fant pa ni bil tako zadržan. Najprej me je čudno pogledal, ko pa je na drugi strani telefona zaslišal jezen glas, je odločno dejal: »Pusti jo pri miru,« vzpodbujala sem ga, naj se moško postavi zame, a ostal je mirno ljuben. Obrnila sva se in našli smo objektivu je pošast. Ali je bil tako vesel, da bo v časopisu, ali pa je bil zadovoljen z vlogo, ki jo je moral odigrati?

»Jaz sem fant od te punce, ki jo gnjaviš!«

Led sem dokončno predrla pri zadnjem »rešitelju«. Razložila sem mu, kakšna je situacija, in da je sama ne znam rešiti. Ni mi bilo treba dolgo prositi, samo telefon sem mu dala v roko in že je stekel pogovor. Začel se je z zgoraj napisanim stavkom, nakar je Timotej odgovoril: »Katere punce?« In fant: »Pusti jo pri miru, od te punce.« Prav prirčno me je branil, nato pa sem še dodala, da se nama razburjeni moški, ki me nadleguje, približuje. Brez pomislekov se je vživel vlogo mojega fanta in me objel. Ko sem mu dejala, da je vse le del Penove akcije, mu ni bilo nič jasno, malce se je nasmehnil in odcepel naprej.

No, kljub vročini in lenemu poletnemu vzdušju ste punce kar pripravljene pomagati, nekoliko bolj zadržani ste fantje. Morda pa ste se ustrašili Maje ... No, upava, da poletja ne preživljate v travmah, kot sva jih midva predstavila svojim tokratnim žrtvam. Imejte se radi in se ne ubadajte z nepomembnimi težavami. Uživajte poletje!

**Tekma z
gorskimi
kolesi**

Lance Armstrong je blestel na francoski pentlji minule tri tedne, v Mali Nedelji pa so svoje vragolije postavili na ogled gorski kolesarji. Blizu 80 tekmovalcev se je spopadlo na petkilometrski progi. Prevoziti so morali šest krogov. Večina kolesarjev je tekmo končala v času od ure in tri četrt do dveh ur in 15 minut.

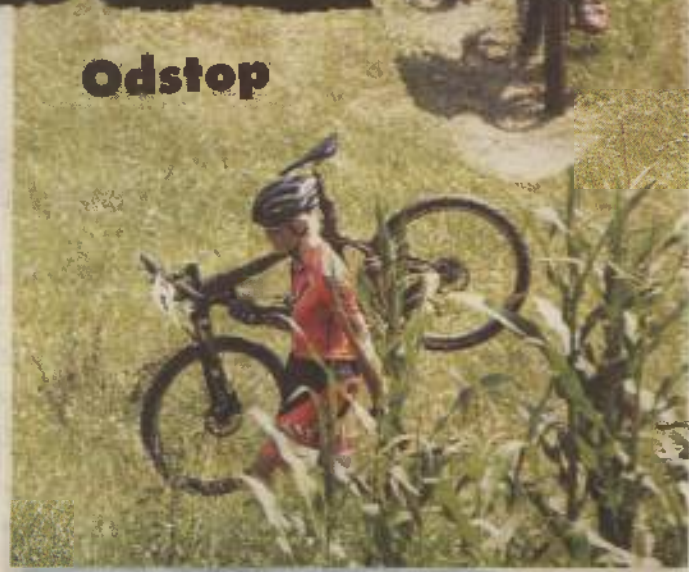
Tour de Prlekija

Navijači

Najprej dejstva: To je bila že deveta dirka z gorskimi kolesi Prlekija. Tekmovalo se je po pravilih mednarodne kolesarske zveze. Točke so se nabirale za razvrstitev v slovenskem pokalnem tekmovanju. Tekmovalci, ki so bili razdeljeni v osem kategorij, so najboljše, kar trenutno premore slovensko gorsko kolesarstvo. Na krožni progi so morali premagati številne vzpone in spuste ter skoke in zaviranja. In še marsikaj. Tekmovalo se je na lastno odgovornost. Čelada je bila obvezna.

Odstop

Spust

Start

Vzpon

Dvoboj

Druga dejstva: Vestnikova ekipa, ki je v nedeljo popoldne delala reportaža - namesto, da bi si zadnjo plat namakala v bazenu in zraven hrustala pečene perutničke -, je ostala brez sape, ko je videla, kakšna steza čaka tiste, ki so se odločili tekmovali. Vendar nas to ni zmedlo, ampak smo se smelo peš odpravili po progi, da bi našli najlepše mesto za posnetke in da bi najbolje občutili adrenalin, ki se je sproščal med premagovanjem proge.

Na pošto

Zaviranje

Prha

Še pripis: Udobno se namestite v fotelju na senčni terasi, privoščite si kozarec ali dva hladne pijače, noge dajte v lavor vode ter se prepustite besedi in sliki.

Metka Recek na stolpih tišine v Yazdu.

Lepota življenja je v drobnih trenutkih. Tega se vedno bolj zavedam in na potovanjih se jih splete toliko, da me bogatijo še dolgo potem. Kot učiteljica na OŠ Grad jih lahko razdajam tudi svojim učencem. Za tokratno doživetje vseh lepih trenutkov gre zahvala tudi gospodu ravnatelju, ki ima razumevanje za moja potovanja.

Iran

Ko sem znancem, prijateljem in domačim povedala, da bom prvomajsko praznike preživela na potovanju po Iranu, so na široko razprli oči. Iran? Zakaj prav Iran? Ali me ni strah? Saj to je vendar dežela, v kateri vladajo skrajneži. Ali ne berem časopisov in ne spremljam poročil o nevarnostih terorizma? No, tudi oporoko so mi nekateri takole v šali omenjali. Lažje zakaj, sem vprašala? V Egiptu so bili resnično teroristični napadi, enako tudi v Španiji, a nikomur ne pride na misel, da tja ne bi šel. O Iranu, v katerem pa nikoli ni bilo nobenega konflikta s turisti, pa vsi dvomijo. Mar le zato, ker je blizu Iraka? Ali pa zato, ker je to dežela Homeinijev in radikalnih muslimanov?

Na potovanju sem spoznala, da se redko kateri državi godi večja krivica kot prav Iranu. O Iranu imamo popolnoma napačne predstave. Nekaj dežel sem na potovanjih že obiskala, a kar sem doživela v Iranu, je preseglo vsa moja pričakovanja.

Nihče mi ni skrivil lasu na glavi, razen morda ruta, ki jo imam obvezno šal, ki sem ga morala nositi vse dni bivanja v tej muslimanski deželi. Oblačila, ki ne smejo poudarjati oblin, so skupaj z ruto in dolgimi rokavi edina zahteva. In to predpisi zahtevajo tudi od turistk. Prepovedano je še pitje alkohola, kar pa nas ob njihovem dobrem brezalkoholnem pivu sploh ni vznemirjalo.

Teheran nas je pričakal spektakularno. Mesto objemajo zasneženi širitisočaki, z njih prijetno piha in kljub visoki vročini v tem času ni bilo prevroče. Mesto leži na 1200 m nadmorske višine. Že Teheran, pozneje pa tudi drugo mesta so me presenetila z urejenostjo, čistočo, negovanimi parki, fontanami in obilico cvetja.

Ljudje – gostoljubni in prijazni

Ljudje so željni pogovora s tujci. Tujce povsod sprejemajo radovedni pogledi, ki spominjajo na otroško neposrednost in odobravaljoče nasmehe, priključevanje in odkrito zanimanje v pogovoru. Kjerkoli sem bila, so kar pristopili in pričeli pogovor. Spraševali so me, od kod sem, kako mi je bilo v Iranu, kaj vse si bom ogledala. In vedno so se posvetovali željo o dobrem počutju v Iranu. Iranci se radi družijo, so pozno zvečer posedajo po parkih, zelenicah, pijejo čaj, sladice in sadje. Tudi nas so vabili medse in nas pogovarjali, kar so pač imeli. V njihovem vedenju ni bilo nič vsiljivega, nasilnega, ampak le odkrito zanimanje, neposrednost in vljudnost. Takšne prijaznosti na zahodu res nismo vajeni. V človeku znajo vzbuditi občutek, da v njihovi deželi zaželen. Izredno radi se fotografirajo. Ničkolikokrat so pristopili in prosili, če se lahko skupaj fotografiramo. Vendar pa pazniki ob turističnih znamenjih to ne odobravajo takšnega početja domačinov. Po vidju domačine v pogovoru s tujci, pristopijo in domnevno vljudno oddaljijo. Mislim, da bi radi na ta način turisti obvarovali pred radovednimi domačini.

Položaj žensk v Iranu

Islamska revolucija leta 1979 je najbolj korenito zarezala v življenje žensk. Pred revolucijo je bil način življenja v Iranu podoben kot pri nas. Ženske so bile oblečene zahodnjaško. Tudi zabavali so se na podoben način. Po popitem alkoholu so bili celo peti na svetovni lestvici, veliko je bilo samomorov, ločitev, korupcije ...

Nato je prišel na oblast ajatola Homeini. Zahteval je strogo spoštovanje islamske vere. Na črno listo so prišli alkohol, zabave, ples in žensko petje. Ženske so se morale odeti v črno. Kdor je kršil pravila, je bil seveda kaznovan in to javno. Uvedli so versko policijo, ki je skrbelo, da se pravila spoštovala. Družabno življenje se je umaknilo na zidove domačih hiš.

V teh letih se je veliko spremenilo. Ženske so dokazale, da znajo s svojo žensko iznajdljivostjo preživeti sramotno. Iranke so neverjetno lepe. Skrbno so naličene, nekatere še preveč, kot da bi hotele nadomestiti vsa ta leta, ki so niso smele ličiti. Z rutami oz. šali si ogrnejo glavo, tako da so videti še privlačnejše. Črna barva se vedno bolj umika pred živahnimi barvami. Tunike postajajo vedno bolj zanimive, vedno bolj oprijete. Pod njimi pa je opaziti kavbojske in vrtoglavo visoke pete. Kot da se na ta način upirajo režimu.

Na ruševinah Perzepolisa sem se pogovarjala s študentkami iz Teherana. Spraševali sta me, kako se mlada dekleta oblačijo pri nas. Ob opisu sta samozavzdihnili in rekli, da si najbolj na svetu želita, da bi bile nekoč oblečeni tako, kot si sami želita. Upata, da bodo v časi prišli kmalu in na miren način. Mladi verjamejo v demokratični sistem in boljši jutri.

Sicer pa imajo ženske že dolgo volilno pravico. Večina jih je zaposlenih v pisarnah. Lani je delež študentek presegel petdeset odstotkov. Na fakultetah študije

Prometni kaos na ulicah Teherana

Parki so lepo urejeni

Zoroastrov tempelj v Yazdu

Pogled na Perzepolis

Grobnice Nagš I Rostam

Reliefi na stopnišču v Perzepolisu

Homeinijev mavzolej na obrobju Teherana

Hafizov mavzolej

Detajl z mošeje v Isfahanu

čudesna Perzije

ločeni po spolu, medtem ko je v osnovnih in srednjih šolah to še vedno v veljavi.

Siti so prepovedi

Leta, ko je verska policija na cestah ustavljala moške in ženske in jih legitimirala, v kakšnem odnosu so med seboj, so mnogi. Če ni bilo v skladu s pravili, je sledila kazen. Danes se to ne dogaja več. Tudi v poznih nočnih urah se lahko mladi svobodno sprehajajo po ulicah. Nič ni narobe, če pride ženska sama v lokal ali v čajnico ter si naroči vodno pipo. Vodne pipe so tudi edina »razvada«, ki je nova oblast ni mogla prepovedati. Čajnice so doživetje zase. Pomavadi so v kletnih prostorih in že pri vходу vas pozdravijo osvežujoč hlad, zatemnjen prostor in opojni vonj vodnih pip. Ljudje sedijo bodisi pri mizah bodisi na tradicionalnih ležiščih, pijejo čaj in kadijo vodne pipe. Domačini tobaku pogosto dodajo tudi kaj močnega, razne droge, čeprav so te v Iranu strogo prepovedane. Kljub prepovedi so droge v državi velik problem, zlasti zaradi mladih, zato vlada grozi, da bo prepovedala kajenje pip.

Dvotipni prebivalcev Irana sta stari manj kot trideset let. Mnogi so siti prepovedi, želijo si sprememb in več demokracije. Veter upanja je zavel na volitvah leta 2000, ko je prvič po islamski revoluciji konzervativna struja z novovsko izgubila večino v parlamentu. Reformisti s predsednikom Khatamijem so dobili 170 od 290 sedežev v parlamentu. Čeprav je tudi sam duhovnik, se s svojim prejetim in milim videzom razlikuje od drugih mul. Kljub zmerna politična stališča in reforme so zbudili

ne volilo veliko žensk, ker je dejal, da v islamu ni med moškimi in ženskami. Kljub tej izjavi je njihov glas se vedno daleč od tega, kar bi si želele ženske. Vseeno se Iran razlikuje od nekaterih arabskih držav, kjer ženskam ni dovoljena niti vožnja z avtomobili. Novo upanje na ženske je Nobelova nagrajenka za mir Shirin Ebadi. Nasploh je življenje postalo bolj sproščeno.

Satelitska televizija je prepovedana, prav tako poslušanje tujih radijskih postaj. Vseeno ima veliko Irancev satelitsko televizijo, vsake toliko časa pridejo in poberejo antene, a te se čez čas spet pojavijo. Čeprav sta ples in petje prepovedana, je glasbo slišati vsepovsod. Celo tisto, kar je bil režim prepovedal. Peti smejo le moški, kajti ženski glas bi imel moč zapeljevanja, zato je ženskam strogo prepovedano peti za moško publiko. Kaže pa, da petje ostaja v zboru tega učinka nima, zato je tradicionalna pesnišva predvsem mladi, so mojstri v prirejanju domačih pesni. Če ni že barov in diskov, se pač znajdejo po svoje. Vseeno, predvsem pri mladih, takšne zabave spremenijo v plesanje in omamljanje z drogo. Še ena oblika upora

Dežela z bogato zgodovino

Iran je prava zakladnica zgodovine. Popotovanje po deželi je potovanje v eni od zibelk civilizacije. Srečamo se z zgodovino dinastij, ki so se menjavale druga za drugo. Za sabo so puščale umetniške stvaritve neprecenljive vrednosti pa tudi opustošenja. Palače, mošeje, vrtovi, bazari, karavanseraji, čajnice, izdelki obrti in seveda preproge. Te so danes ponos Irana. V vzorcih preprog so vsega razmišljanje, sanje in verovanje ljudi. Nekje sem pogledom po preprogi. Kako lepa prispeboda!

Dežela je res tako raznolika, pisana, očarljiva in barvita, da posebej zanimive in dragocene so preproge, ki so izvirna nomadska ljudstva. Življenje v puščavi je trdo in hrapavost, zato so na preprogah upodobili vse, po čemer so preživeli, sanjali in želeli. Upodabljali so podoba raja, kjer bo vsega na pretek. Perzija, kot se je dežela imenovala do leta 1935, je v zgodovini veljala za deželo, iz katere so prihajale najlepše preproge na svetu. Vsaka pokrajina, vsako mesto se hrani z izvirnimi vzorci. Veliko njihovih preprog danes so vredna muzejev na svetu. Najbolj dragocene Perzepolis

Zgodovina Irana sega 5000 let v preteklost. Pod Kirom Velikim se je Perzijski imperij raztezal od Sredozemlja do roba Indije. Njegov sin Kambiz je imperiju

dodal še Egipt. Vladanje Dareja I. je prineslo zlato dobo blaginje in moči. Toda kmalu so Grki ogrozili perzijsko slavo. Aleksander Veliki je dokončno uničil imperij in leta 330 pr. n. š. zavzel tudi bleščečo prestolnico Perzepolis. Sonce je neusmiljeno žgalo, ko smo se sprehajali po nekdanjih veličastnih prestolnicah. Slišali pa smo tudi novo teorijo o uničenju mesta. Najnovejša odkritja naj bi dokazovala, da Aleksander Veliki mesta ob zavzetju ni razrušil, pač pa naj bi to storili Parti, ki so leta 250 pr. n. š. zavzeli Perzijo.

Kakorkoli že, bogastvo, ki je bilo takrat zbrano v mestu, je bilo nepredstavljivo dragoceno. Na ruševinah nekdanjega tako mogočnega mesta me je prevzel občutek spoštovanja do graditeljev, ki so vse to ustvarili. Lokalni vodnik je razlagal s tako vnemo in zanesenostjo, da smo se hočeš-nočeš v dogajanje vživeli še sami. Iranci sami pa gojijo do tega kraja prav posebne občutke.

Pesniki

Perzija je dala pesnike, ki s svojimi pesmimi navdihujejo Irance pa tudi svet še danes. V Shirazu sta pokopana najbolj cenjena pesnika Hafis in Saadi. Posebno Hafis ima pri ljudeh posebno mesto. Po besedah vodnika ima vsak Iranec poleg Korana doma tudi knjigo Hafisove poezije. Za njih ni le pesnik, je skoraj prerok. Ob grobnici res vlada posebno vzdušje. Ljudje obmolkejo, stopijo okoli grobnice, nanjo položijo desno roko, recitirajo njegove pesmi. Pravijo, da Hafisove pesmi dajo odgovor na vsako tvoje vprašanje. Vodnik nam je v pojočem farsiju, jeziku Irancev, prebral nekaj Hafisovih pesmi.

Pesnik je opeval svojo rojstno mesto, odlično vino in lepoto žensk. Danes vina ni več, v okolici mesta so vidni le še ostanki vinogradov. Je pa ostala lepota Irana in menda so v Shirazu najlepše ženske v deželi. Mesto kar vre od življenja in lepote. Tu smo na nekaterih avtobusih tudi videli, da so bili moški in ženske pomešani med seboj. Pravila v Iranu so namreč taka, da morajo biti ženske v avtobusu zadaj.

Na mostovih Isfahana

Isfahan je pol sveta, so govorili nekdanje, da bi opisali lepoto mesta, ki leži v osrčju Irana. Najbolj opazen je seveda kontrast, ko se po vožnji po puščavi pred nami odpre oaza, sredi katere leži to zgodovinsko mesto. Med košatim drevjem se bleščijo modre kupole mošej, mesto je polno cvetja, parkov in vodometov. Mesto deli na dva dela reka Zayande Rud. Čeznjo je zgrajenih kar nekaj mostov. Ljudje pa občudujejo najstarejše, in najlepše tri: 2550 let star most Šahraestan, most Khaju ali most 23 arkad, ki ima tudi vlogo jezusa, in most Arch ali most 33 lokov.

Zoroastrstvo

Je religija stare Perzije in hkrati ena najstarejših na svetu. Ustanovitelj te religije je perzijski prerok Zoroaster (grško Zaratuštra) nekje v 7. stoletju pr. n. š. Danes jih živi v Iranu še približno 20.000. Največ pripadnikov te religije pa živi v Indiji in se imenujejo Parsi. Tja so se zatekli potem, ko so Arabci zavzeli Perzijo in so zoroastrstvo preganjali.

Temelj religije je ideja o povračilnem učinku vsakega človekovega dejanja. Dobro se torej vrača z dobrom, slabo s slabim. Zoroastre so v preteklosti enačili s častilci ognja. Vendar pa ima ogenj pri zoroastrih pomen očiščenja. Karkoli vržeš v ogenj, bo zgorelo, ogenj pa bo ostal takšen, kot je. Simbolično vržejo vanj tudi svoje slabe lastnosti. Središče vsakega zoroastrskega templja je ogenj. V Yazdu gori že od

Imamov trg v Isfahanu

Nasad pistacij v puščavi

Dvojčici ob Hafisovem grobu

leta 470 in se imenuje sveti ogenj. Trikrat na dan svečeniki prinesejo les in ga ob posebnem obredu dodajo ognju. Pripadniki te religije morajo namesto zunanjih pravil vzpostaviti svoja lastna, notranja, in se po njih ravnan. Sami morajo izbrati in presoditi, kaj je dobro in kaj ni in za to prevzeti popolno odgovornost. Zoroastrijski svečeniki se lahko poročijo. Tudi ženske so lahko svečenice, a le od takrat, ko izgubijo menstruacijo. V Yazdu še vedno stojita na visoki skali stolpa tišine, v dolini pa so ostanki kapelic. Zoroastri so po običaju truplo prenesli v stolp in pustili, da so ga pojedle ptice. Svečeniki so ta čas molili v posebni sobici. Ko so od trupla ostale samo kosti, so jih odnesli svojcem, ki so čakali v kapelicah. Po revoluciji je vlada obred prepovedala in danes pripadniki zoroastrov svoje člane pokopavajo po muslimanskih običajih.

Stolpa in kapelice stojijo sredi puste puščavske pokrajine. Kljub prijaznemu sončnemu jutru se mi zdita stolpa zastrašujoča, prav trudim se, da odžinem misli na neizbežen konec in minljivost vsega.

Še veliko bi lahko napisala o tej čudoviti deželi. Nekaterih stvari se niti dotakniti nisem. Bilo je lepo, čeprav je svet drugačen, tako zelo drugačen od našega. Ostal bo velik kamen za vrečo spominov, iz katere bomo nekoč jemali in se spominjali doživetij. Še posebno radi pa takšnih prekrasnih.

Most Arch ali most 33 lokov

DOPUST?

POTOVANJE?

DOMOVANJE?

Med 5. in 20. julijem sem dopustovala ob hrvaški obali, v bližini Splita, in večkrat je bila priložnost, da smo večere preživljali na tamkajšnji »rivi« in v starem mestnem jedru, kjer se je vsak večer kaj dogajalo in se je trilo ljudi. Ne vem, zakaj, ampak všeč mi je gneča v starih obmorskih mestih. Več ljudi je bilo, bolj dopustniško sproščujoče se mi je zdelo. Potem je v Londonu, ki je prav poleti najbolj oblegana turistična destinacija, počilo. Ta večer mi je bilo v splitski gneči tesno pri duši. Kaj, če počti tu, kjer smo lahko žrtve tudi moja hčerka, njen partner, moj vnuk, jaz sama ... Hrvaški mediji so z velikimi naslovi pisali, da je Hrvaška varna država, zato sem se brez besed, da ne bi pokvarila večera drugim, potolažila.

Konec tedna mi je znanka rekla: Zdaj pa ne grem na dopust in tudi načrtovano jesensko potovanje bom odpovedala, strah me je, tu pri nas doma je še najbolj varno ... Bilo je prepričljivo kot pisanje v hrvaških medijih – doma se ti ne more nič zgoditi, tu smo varni pred terorizmom.

Besede, ki so me tisti hip v obeh primerih prepričale. V prvem si nisem dovolila pokvariti dopusta, v drugem ne vznemirjati znanke. Terorizem pa gre svojo pot ... medtem se je zgodil še Šarm el Šejk.

Žal smo žrtve turističnih napadov lahko vsi, vsak trenutek, na kateremkoli koncu sveta. Tudi v hrvaškem Splitu ali tu doma, v Pomurju. Na zemeljski obli ni neranjlive oaze miru, so le bolj ali manj rizična območja, kjer bivamo in kamor potujemo. Terorizem nam dopušča samo ta na videz majhen, a dragocen prostor izbire, žal pa nam ta hip nihče ne more zagotoviti popolne varnosti pred njim. Ne državniki s svojimi lepimi besedami o tem, kako so poskrbeli za varnost, ali da je njihova država varna, ne mediji s svojim bolj ali manj prepričljivim pisanjem, ne mi sami z odločitvijo, da pač ne bomo hodili okrog po svetu. S terorizmom začenjamo živeti in si po njegovem diktatu oblikovati način življenja. Če nas neposredno ne zadene, hitro pozabimo na tragedije drugih, tudi vzroki zanje so tam nekeje daleč od nas.

Pravzaprav je naša velika sreča, da ta hip res živimo na enem najmanj rizičnih območij na zemeljski obli. Žal tega ne znamo ceniti, zato pa začenjam bolj razumeti tujce, predvsem Angleže, ki kupujejo opuščene domačije po Goričkem ...

Bomo zmožni to, da je naše bivalno okolje zaenkrat res med tistimi najvarnejšimi, ohraniti?

Egoistično zastavljeno vprašanje. Pravo bi bilo:

Smo Zemljani zmožni narediti boljši svet za vse Zemljane?

Ostajam pri vprašanju, odgovora nimam.

ured-nik

huna

Rudi Omovšek je kleni 81-letni Gorenjec. Je najstarejši izmed dvanajstero otrok. Štiri deklice in osem fantov je privekalo na svet na Omovškovi domačiji v gorski vasici z zgovornim imenom Gozd. Domuje okoli tisoč metrov visoko v vznožju Kamniško-Savinjskih Alp med bujnimi gozdovi. Še kot otrok je pasel živino na Gojški planini in to spet počne. Kot gozdarski tehnik je vzljubil Prekmurje. In oni dan me je povabil po prekmursko:

»Odi se, duša draga!«

Veliko lepega, poučnega, zanimivega ohranja v bistrem spominu Rudi Omovšek iz Kamnika. Pozna celotno Slovenijo, a meni, da prijaznejših, gostoljubnejših od Prekmurcev ni. Z njimi ga danes veže družinsko prijateljstvo, celo botrina.

V Pomurju prvič leta 1945

Štirinajst let mu je bilo, ko je že samostojno pasel govedo na Gojški planini. Moizel je, si sam kuhal in užival v spoznanju lepote življenja. Na tamkajšnji planini so se znašli partizani že leta 1941. Postal je njihov kurir in kmalu partizan. Jeseni leta 1945 pa se znajde kot vojak JLA z Ljubljanske brigade v Veržetu in Lendavi. To je bil pravzaprav KNOJ (Korpus narodne obrambe Jugoslavije). Eni so lovili skrivače, on pa je bil intendant. Skrbel je za prehrano, obleko pripadnikov enote. Vojaško suknjo je slekel v začetku leta 1947 na Ptuj. V deželi ob Muri je bil takrat malo časa in

prihajali zaradi izmenjave strokovnih podatkov gozdarski strokovnjaki iz Zagreba in Ljubljane. Predvsem so se zanimali za nasade črne jelše pri Polani in za borove gozdove na Goričkem.

Na pomembnejših gozdnih območjih so bile logarske hiše. V njih so bivali območni gozdarji. Rudi je tja prihajal po pomočnike.

»Lampe trebej fküp držati!«

Rudi je po značaju zgovoren, samozavesten, radoživ. Prebivalstvu na severovzhodu Slovenije se je kmalu prikupil. V Dobrovniku živi 84-letni gozdarski tehnik Jože Gorza. Nekoč je imel po delovni dolžnosti pregled nad Črnim logom pri Polani, gozdovi na območju Kobilja, Motvarjevca ... Z njim Rudi še danes prijateljuje.

Omovšek je ohranil lepe spomine na srečanja s prebivalstvom. Življenje je potekalo v preprostih cimpranih in s slamo kritih hišah. Ljudje so hodili naokoli bos.

Pastirski stanovi na Gojški planini. Tu preživljata poletja Jožica in Rudi Omovšek.

ni imel pomembnejših stikov s prebivalstvom.

V Prekmurje kot gozdarski tehnik

V Mariboru je končal takratno gozdarsko šolo in se pozneje v poklicu sproti strokovno izpopolnjeval. Postal je gozdarski tehnik. Prakso je opravil na Vrhniki. Leta 1952 pa je bil poslan z dekretom v Mursko Soboto. Takrat so bile gozdarske uprave v Gornji Radgoni, Veliki Nedelji, Lendavi, Mačkovcih in še kje. Sprva je bil normerec pri sečnji. Zaradi bistvene spremembe naravnega okolja je imel precejšnje zdravstvene težave. Zaprošil je za premestitev v gorski svet, a je kar ostal na ravnini. Kmalu mu je gozdarski inštitut Slovenije naložil izdelavo evidence avtohtonih in pozneje posajenih drevesnih sort v Prekmurju, Slovenskih goricah in pozneje tudi na delu Pohorja. Zbrane podatke je vnašal na ustrezne karte. Prej take evidence pri nas ni bilo.

V tistih letih je bila na Tišini gozdarska raziskovalna postaja, kjer je delal. Tja so

A jedlo in pilo se je vedno dobro, danes pripomni Rudi. Pogosto so mu postregli ...dodole. Vabili so ga na kolone.

Nekoč je iskal v Bodoncih ostarelega gozdarja. Doma je bila le stara mati, ki ga je ogovorila: »Odi se! Ideva, ka bova vino vō potegnōla.« V roke mu je porinila šef. Rudi je to napravo prvič videl. Poskuša iz soda potegniti vino, a ni šlo, in ženica mu navrže: »Ve pa trebej lampe fküp držati.«

Na Tišini je bil v tistem času učitelj eden od štirih znanih mariborskih Križmanov. Rudi je hodil z njim po vesnicah obiskovat školnikovce ... Te so ga celo nagovorile, da je nekaj časa pel v soboškem pevskem zboru, ki ga je vodil Vladimir Močan.

Na Tišini je prijateljeval z že pokojnim profesorjem Frančkom Hegedušem, ki je takrat stanoval v tamkajšnjem farovžu. S kolesom se je vozil predavat v soboško gimnazijo. In na Tišini sta bila še učitelja Koltaj in Šadl. Spomini so lepi, a tudi senčni. Nekdo s Tišine ga je zatožil v Ljubljano, češ da je reacionar, ker se je z župnikom pogovarjal na cesti ...

Goričanci napadli z vilami

V tistih letih so na Goričkem na veliko smolarili. Na leto so izcedili iz goriških borovcev tudi 60 ton smole za potrebe Pinusa iz Rač. Referent za to dejavnost je bil Peter Fujs iz Čikečke vasi. Smola so ga klicali domačini. Rudi pravi, da je bil izjemno dobra duša. Omovšek je takrat delal na Goričkem poskuse, kako s pomočjo solne kisline izsiliti iz borovcev izdatnejše smolenje. In iskati je bilo treba še nove dotlej neizkoriščene borovce.

Takratni družbenopolitični sistem je imel popolno oblast nad zasebnimi in državnimi gozdovi in Rudi je Fujsu večkrat pomagal pri iskanju in označevanju primernih dreves za smolenje. Tako sta se nekega dne znašla jugovzhodno od Šalovec. Označevala sta ciljna drevesa. Opazila ju je lastnik gozda z nekaj sosedi. Vrata je hud prepir in domačini so gozdarje pregnali z vihtečimi železnimi vilami. Vpili so: »Ote k vragi!« In gozdarja so ucvrli do svojih koles in z njimi na varno. Primera nista prijavila. In na tisto območje nista več šla.

Tri dni na gostiji

Matjaš Gerenčer iz Strehovec je bil knjigovodja na gozdarstvu v Dobrovniku in je nekega dne povabil Rudija: »Boš pa prišel na gostovanje.« In je šel. Pojedini so trajala tri dni. Veselo je bilo, saj so cigane do onemoglosti fudali. »To se je samo pila in jedlo. Nikoli nisem bil tako zmoran od dobrot,« je poudaril Rudi in resno dodal, da je žal Matjaš lani umrl.

Prijateljevanje v Bodoncih

V tistem obdobju je tako kot Rudi slovenska oblast poslala v Prekmurje trgovca Jožeta Weissa iz Šmartnega ob Dreti. Kot tujca v pokrajini sta začela prijateljevati. Jože je bil poslovodja bodonjske trgovine z mešanim blagom. V njej je bila prodajalca domačina Terezija Weiss. Sebeščanu. Jože in Terezija Weiss sta dolgo živita v svoji hiši v Regentovi ulici v Murski Soboti.

Ko so raziskovalno gozdarsko postajo na Tišini leta 1956 ukinili, se je Rudi po 4 letih in pol življenja v Prekmurju odselil v Ljubljano. Delal je na Gozdarskem inštitutu Slovenije. Tam se je poročil z Jožico, doto iz bližine Vač. Sprva sta živela v Ljubljani, sta se kmalu preselila v novo zgrajeno hišo v Kamnik. In Weissovi ter Omovškovi sta se kmalu prijateljevala, se občasno obiskovala. Za potrebe svojega inštituta se je Rudi v poznějšíh letih pogosto službeno mudil v Prekmurju. Vsaki dve leti je opravljal meritve prirasta za pokrajino pomembnejših drevesnih sort. Okoli 16 let je upokoje in zdaj vsa poletja preživita z ženo na Gojški planini, kjer paseta govedo in obujata spomine.

Foto

Francšek Štefanc

YU-arhivi še nedostopni

pen jih je odprl

VII.

Ludvik Kovač

Imam občutek, da sem bil povsod zraven, zato je moj arhiv fotografij, ki so nastale ob uradnih ali družabnih dogodkih (slednjih je še posebno veliko), tako obsežen, da mi težko izbral le pet ali šest fotografij. O primernosti njihove objave raje ne bi, zato sem izbral nekaj takih, ki so ali niso neposredno povezane z delom, ki ga opravljam.

To je moja prva ohranjena fotografija nekje iz začetka petdesetih let prejšnjega stoletja. Najbolj sem ga »srak« za časa informbiroja, na orumeneli fotografiji pa je opaziti moj zaskrbljeni pogled v prihodnost.

Posnetek je nastal trideset let pozneje, ko sem že bil več del s pisalnim strojem. Rad sem potoval in bil sem med prvimi Slovenci, ki so obiskali Kitajsko. Čeprav je potovanje trajalo skoraj tri tedne, sem uspel spoznati le delček te velike države. Fotografija je nastala na Trgu nebeškega miru v Pekingu, pred Mao Zedongovim mavzolejem.

Ves čas sem bil novinar Vestnika, po službeni dolžnosti pa sem delal tudi za radio. Dali so mi v roke mikrofona in naredil sem številne intervjuje z običajnimi ljudmi, direktorji, ministri, predsedniki ... Poskusil sem tudi nekoliko drugače. Tale intervjuvanec je iz nekdanje skupne države in sem ga srečal v gorovju nad Jajcem, kjer mi je ostalo najbolj v spominu jagnje, ki smo ga vrteli na žaru. Bila je fešta! Pa da ne bo pomote, jaz sem na fotografiji desno, z mikrofonom.

Nekdanjega ameriškega predsednika Busha tu in tam še vidimo, za Garbačova skorajda ne slimo več, jaz (v sredini) pa sem še vedno tu in opravljam svoje delo.

Tale fotografija pa je že novejša, zato je tudi barvna. Vestnik je praznoval petdesetletni jubilej in upihniti je bilo treba petdeset svečk. Sedanjemu uredniku Janezu Votku (na skrajni desni) sva pomagala njegova predhodnika, Jože Vild (na levi) in moja malenkost.

V prihodnji številki bo svoj arhiv odprla Nevenka Emri.

O Abrahamu (pa ni bilo tako dolgo nazaj!) je nastala tudi tale fotografija. Bojan Peček in Feri Horvat sta mi v imenu sodelavcev predala kar dva prometna znaka. Zgornji je znak za obvestila, spodnji pa znak za izrecne odredbe.

Odgovor na članek

Še pomnite, tovariši?!

Čas odločitev in dejanj

v 124. številki Pena

Z zanimanjem sem prebral intervju z Iztokom Trčkom, v katerem v glavnem govori o spopadu z JLA na mejnem prehodu v Gederovcih. Ker je v članku veliko netočnosti in neresnic, se kot tedanji poveljnik Teritorialne obrambe Prekmurja čutim dolžnega, da odgovorim, kaj se je v Gederovcih zares dogajalo.

14 let je kar dolga doba v življenju človeka in popolnoma normalno je, da človek v tem času marsikaj pozabi, zato velja določena previdnost, ko dajemo izjave, ki so javnega značaja. Če bi Iztok Trček pobrskal po beležnicah ali poiskal dokumente v arhivu, ne bi povedal toliko netočnosti in neresnic. Najbolj me moti, ker govori, kot da so se proti JLA borili samo miličniki brez sodelovanja kogarkoli. Naj ga spomnim, da je bila vojna za Slovenijo leta 1991 skupni projekt vse države, da pa je oboroženi boj izvajala Teritorialna obramba skupaj z milico ob podpori civilnega dela Ministrstva za obrambo.

JLA je imela v Prekmurju okrog 450 vojakov. 26. junija 1991 je 31. korpus JLA v Mariboru poslal v Mursko Soboto še približno 120 vojakov, 15 miličnikov Zveznega sekretariata za notranje zadeve in štiri carinike Zvezne carinske uprave iz Beograda. Ti miličniki in cariniki naj bi vzpostavili na naših štirih mednarodnih mejnih prehodih prvotno stanje. Nobenih helikopterskih desantnih enot ni bilo in nobenih specialcev iz Niša. Dva helikopterja, ki sta 27. junija 1991 ob 17.20 pristala v Gederovcih, sta pripeljala JLA okrepitev iz Murske Sobote, in sicer dva 120 mm minometa in 15 vojakov. Po ukazu 31. korpusa JLA bi morala priti v Prekmurje tudi oklepna četa s tanki iz 32. mehanizirane brigade v Varaždinu, vendar ji to ni uspelo, ker je Teritorialna obramba blokirala vse prehode čez reko Muro.

Potem ko so miličniki okrepili svoje sile na mejnem prehodu Gederovci, sem 26. junija 1991 ukazal, da zasede obrambne položaje prehoda tudi Teritorialna obramba, in sicer 1. odred TO in 2. vod 1. diverzantskega odreda TO.

JLA je začela položaje v Gederovcih zasedati šele 27. junija dopoldne, in sicer so bili za to določeni vojaki iz stražnic na Petanjcih in Korovcih pod poveljstvom stotnika Kučana. Pripadniki milice in Teritorialne obrambe so lahko le gledali razporejanje vojakov JLA, ker je bilo streljanje in povzročanje incidentov prepovedano.

Popoldne je poveljstvo JLA v Murski Soboti poslalo v Gederovce še vodnika Maksa Vajnhandla z 51 vojniki, vendar se zaradi položajev TO ni mogel združiti z vojniki JLA, ki so že bili na položajih. Ker bi se s tem spremenilo razmerje sil v korist JLA, sem takoj ukazal 2. posebni četi v Vidoncih, da se je premaknila v Gederovce in okrepila položaje TO. Ukaz, da naj TO izvede ognjeni naskok na enote JLA, ki blokirajo mejne prehode, smo dobili 27. 6. 1991 ob 19.40 od Republiškega štaba za TO Republike Slovenije. Ukaz sem takoj prenesel enotam na terenu, ki so ga tudi izvršile. Ker miličniki niso hoteli streljati, sem ukazal prekinitev ognja in o tem obvestil nadrejeno poveljstvo. Po treh urah smo se končno uskladili in ob 22.21 začeli silovito obstreljevati položaje JLA. Pri tem streljanju je bil v nogo ranjen kapetan JLA Ibrahim. Na prošnjo poveljstva JLA smo dovolili vozilu prve pomoči, da je ranjenca 28. 6. 1991 ob 0.30 odpeljalo v bolnico v Rakičan.

Kapetan Kučan se je po začetku obstreljevanja odločil, da se z moštvom obeh stražnic in skupino iz Maribora umakne v stražnico na Petanjcih, skupino Maksa Vajnhandla pa je pustil na položajih. Te položaje sta milica in TO obstreljevali do 3.00 28. junija 1991. Ko se je pričelo daniti, so se začeli pogovori o predaji Maksove skupine. Vojaki so bili vidno prestrašeni, premočeni do kože, premraženi in brez volje za boj, zato so se ob 7.30 predali TO. Pripadniki TO so jim odvzeli orožje in jih vseh 51 z avtobusom odpeljali v prostore dijaškega doma v Murski Soboti, vodnika Vajnhandla pa v zapor v Murski Soboti.

Glavnina TO iz Gederovce je skupaj z miličniki v dopoldanskih urah 28. junija 1991 obkolila stražnico na Petanjcih. Pogajanja o vdaji je vodil major TO Jože Pojbič, ki je angažiral tudi ženo kapetana Kučana. Ker se ni hotel predati, smo položaje okrepili z 82 mm minometi, in ko smo odprli opozorilni ogenj iz pehotne obo-

rožitve, se je kapetan Kučan s 65 vojniki JLA ob 19.00 predal.

Moti me tudi konec članka, kjer je zapisano, da je borcev 10-dnevne vojne vsako leto več. Nasprotno, vsako leto nas je manj, ker so nekateri že umrli. V času 10-dnevne vojne in v času opravljanja varovanja meje smo vpoklicali več kot 3000 Prekmurcev. V Zvezo veteranov vojne za Slovenijo jih je vključenih le nekaj nad 1000 in veliko si jih še ni uredilo statusa veterana, ker nam določene pravice pripadajo šele po 50. letu starosti. Če se v javnosti širi glas, da nas je vsak dan več, je to zato, ker nas je vsak dan več starih in s tem koristnikov pravic.

Sam sem član Zveze veteranov vojne za Slovenijo in tudi Iztok Trček je lahko član te organizacije, saj je sodeloval v vojni za Slovenijo, jaz pa ne morem biti član veteranskega združenja Sever, ker je to policijsko veteransko združenje. Kdo torej širi število veteranskih organizacij?

Edvard Mihalič, upokojeni podpolkovnik SV, poveljnik TO Prekmurja v času 10-dnevne vojne za Slovenijo

akademska slikarka in kiparka

Odraščala sem kot ateistka – verjela sem, le v človekove sposobnosti in ni me bilo strah nobenih izzivov. Nikakor pa nisem mogla uplivati, na primer, na očetovo nepopustljivost, ko me je v puberteti zaradi neubogljivosti kaznoval s hišnim priporom. Večkrat sem želela pobegniti, pa so me v mislih ustavili njegovi

Ni mi žal za boleče življenjske izkušnje – zadnja je bila triletno prizadevanje za izboljšanje statusa likovnih umetnikov v Sloveniji, ko sem bila za dve leti izvoljena za predsednico Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov. Ignoranca večine kolegov, na katere vplivajo nekateri 'zunanji': galeristi, kritiki, kustosi, preprodajalci umetniških del in drugi, ki imajo od umetnosti več koristi kot umetniki sami, namerno napačno razumevanje mojih nesebičnih namer in dejanj, podtikanja,

To je ona

Zgodba z naslovnice

Za vse, ki vas zanima, kaj pomeni moja kratka B I T I s Heideggro) pomeni med drugim tudi to: »Kar je bivajoče, ki stoji v razodetosti samega sebe, je resnično. In kar pomeni resnica? Grki pravijo **a-létheia, neskritost**; v zahodni evropski filozofije pripada resnica bistvovanju biti. Resnica ni nič več kot kasneje in še danes, lastnost izjave in stavka, ki ju B I T I izreka in ponavlja O bivajočem, temveč je temeljna izjava bivajočega samega, tega, da bivajoče stoji v razodetosti ali da je v umetnosti prek del postavljeno v razodetost; kar umetnost je **u-DELO-vanje** resnice, razodevanje bitja stvari.

Zgodbe

ki jih piše
žirhenja

Lajos Lippai

Ludvik, doma v Ivanjševcih, je obiskoval osnovno šolo v Domanjševcih, kjer so si Madžari in Slovenci delili šolske klopi. »narabutano« sadje, ušpičili marsikatero pobalinstvo, skupaj vasovali in po koncu druge vojne je Ludvik oblekel uniformo Titove vojske, marsikateri njegov sošolec pa je šel za skrivača: prek meje. »Še danes ne vem, kaj bi bilo boljše, ali se takoj podati prek meje ali iti v vojsko. Mene kot domačina je prevzela milica in najprej sem moral v Maribor ter v sosednjo dolino, kjer smo varovali poti. Spomnim se majhne cerkvice na hribu, poleg pa jezera, jaz pa sem z vojaki stražil cesto. Dobil sem povelje, da če se kdo ne ustavi po prvem opozorilu, moram streljati. Slišali smo, kako so v zaledju ves dan in še v mraku pokale puške. Mislili smo, da »vježbajo«, in šele pozneje sem zvedel, da so tu pokončali mnogo ujetnikov. Že prej sem videl, da ni vse prav, saj so, ko sem čuval soboške zapore, pokončali enega od mojih tovarišev, ker je tihotapil pisma za kavarnarja Baca. Kavarnarka je povsem neznani ženski, ki je bila zaupnica Ozne, naivno zaupala, kako se dopisuje z možem, kako mož odlaga pisma v skrivališču na stranišču, nato pa jih fant prinaša njej ... Nesrečneža so dobili in do smrti potolkli. Tri mesece po tistem, ko sem že bil premeščen v Domanjševce, me je obiskala njegova sestra in s sklenjenimi rokami prosila, naj povem, kje je pokopan. Žal ji nisem mogel pomagati, saj tudi mi nismo vedeli, le toliko so povedali, da naj si zapomnimo, da pred oblastjo nič ne ostane skrito.«

Človek, ki ni ubogal oblasti

»Ja, 1947. leta so me odpeljali v Budimpešto, potem v Beograd, od tam v Ljubljano in po nekaj mesecih sem se lahko vrnil v rojstno vas. Neko noč sem pobegnil nazaj k ženi. Mojim staršem so grozili, da jih bodo izselili, vendar se je počasi vse

»Proti urokom, da vam bo v življenju prihranjeno marsikaj tero zlo, ne kot meni.«

»Težko je živeti v dvomih in se večno spraševati, kje sem zgrešil, zakaj sem sploh šel v vojsko, ... na koncu vseeno postal še sam skrivač, takšen kot tisti, ki bi jih moral loviti. Od doma sem prinesel le to, kar sem imel na sebi, in grenke spomine na zadnji dve leti. Nisem imel nobene fotografije, nobenih dokumentov, osemnajst let nisem videl svojcev, le redka materina pisma so prihajala z veliko zamudo. Hudo je biti tu, čeprav moraš korenine pogrniti tam, kjer se ti rodijo otroci ...«

Kdo pa so dekleta zala?

Mineva šestdeset let od konca 2. svetovne vojne in spomin mi uhaja nazaj v ta leta po vojni, ko smo v Murski Soboti ponovno oživljali gledališko dejavnost. Po razformiranju Lackovega odreda sem se vrnila v Sobotu. Ne bi bila Niševicerjeva, če ne bi takoj poiskala stikov z igralci amaterji, s katerimi sem sodelovala že pred vojno. Ljubezen do gledališča mi je že dolgo nazaj zanetil oče, ki je bil režiser pri Sokolu. Srečala sem se s sošolci, s katerimi smo v šolskem letu 1940/41 pod taktirko Janka Liške uprizorili Nusičevega Doktorja. To so bili med drugimi Štefan Antalič, Milan Puncer, Vili Gerlec in Judita Hahn.

Spomin na gledališče

Zmislili so bili skromni Milan Puncer in Edvard Maroje, ki sta uprizorila

nja poskušal tudi v režiji, in Marijo Zrim s soprogom Jožetom, ki je z znanjem in

začela delovati lutkovna skupina, tudi orkester in godba na pihala sta uspešno nastopala.

Gledališčniki smo svojo dejavnost opravljali v domu Partizan. Sledile so uspešne predstave: Planinska roža (opereta), Hasanaginica, Pribelem konjičku, Vzorni soprog in Deseti brat. Predstava Desetega brata je bila na prostem, na dvorišču Parti-

odhajali. Bilo je res doživeto. Nikomur v Soboti ni ušlo leto 1955. Na prostem, pred vrtcem v ulici Št. Kovača, je bila odigrana Miklova Zala. Bila je bogata in nepozabna. Predstava s petjem, s plesom, z dobrimi igralci in mnogimi statisti, v kateri so nastopali celo jezdec. Konje za to priložnost je posodila vojska.

V letu 1957 je to uspešno obdobje sklenila opereta Oj

to lectovo srce.

Do leta 1963 so sledile predstave Dva ducata rdečih vrtic, Strast pod brestu, Operacija Altmark in nepozabno doživetje gledalcev med predstavo Dnevnik Ane Frank. Profesor Bruno Hartman je v enem od gledaliških listov označil obdobje od leta 1947 dalje kot obdobje posrečene združitve glasbe, petja, plesa, igre in slikar-

stva, ki je razvedrilo in osvojilo ljudi.

Temu obdobju sledi skoraj desetletno zatišje. Oživitvev odrskega dela se začne v sezoni 1973/74 s prihodom kvalificiranih, poklicnih režiserjev (V. Potočnik iz mariborske opere) in mladih igralcev. Avgusta 1981 je bila odprta razstava Gledališka preteklost M. Sobote.

Dragica Juteršnik

Opereta Oj to lectovo srce, režiral V. Kukanja, 1957. Na fotografiji med drugimi: Matilda Gašpar, Darinka Skalar, Vili Gerlec, Ante Novak, Edo Perhavec, D. Razdevšek, D. Klemenc, Mera Nadai, Marija Močan in drugi

Dundo Maroje, režiser Jože Zrim, 1952. Na fotografiji Majda Ferjan, Sonja Meglič, D. Razdevšek, Katica Dolgov, Edi Gregorič, Pavle Jeršin

enotne in ske, ker so mladi, polni elana, in so želeli čimveč. Tudi sama sem v pripravi skupnosti z pripravljala take predstave. Že leta 1947 pa Antalič prvo kvaliteten delo. Veliko punč. Bratka Krefta Občin- to jo je dobro sprejelo. Leta 1948 je bilo ustanovljeno društvo SKUD Stefana Liške, ki je združevalo vse kulturne dejavnosti, od dramatike, lutkarstva, glasbeni skupini do pevskega zbora. Leta 1950 je uspešno nastopila na številnih delovnih in gradnji novo domovi-

spretno roko ustvarjala mas-

Ustavila bi se ob prireditvi Prekmurski teden v času od 24. VIII. do 7. IX. 1952. Na dvorišču stare šole v središču mesta smo pripravili igro M. Držića Dundo Maroje z glavnim igralcem, gostom iz Ljubljane, Pavlom Jeršinom iz Šentjakobskega gledališča. Imeli smo več predstav in zelo zahtevno sceno.

Zanimiva je tudi brošura, ki je bila izdana ob Prekmurskem tednu. Že takrat je bila omenjena gradnja kulturnega doma v Soboti (ki še danes ni zgrajen - op. ur.). Organizatorji prireditve so sklenili, da bo ves prihodek namenjen gradnji doma. Predsednik pripravljalnega odbora Prekmurskega tedna Bela Brglez je takole sklenil uvodni prispevek: »Ta dom bo ponos slehernega Prekmurca, kateremu sta pri srcu kulturni razvoj in dvig kulture prekmurskega naroda.« V tem letu je ze

zana. Bila je odlično odigrana in ravno tako tudi obiskana.

V letu 1954 smo dosegli velik uspeh s predstavo Hmeljska princesa. Posebej jo omenjam, ker so v igri sodelovali dramski igralci, solo pevci, orkester in pevski zbor. Po sklopu glasbenih predstav smo v sezoni 1953/54 uprizorili še igri Kralj na Betajnovi in Mam zelele nitovome?

Kot režiser se v letu 1953 prvič pojavi Vlado Kukanja s predstavo Sveti plamen, naslednje leto pa prijetno preseneti novi režiser, profesor na Gimnaziji, Bruno Hartman z delom Mladost pred sodiščem. Skupaj so igrali igralci SKUD-a Stefana Kovača in dijaki Gimnazije. Režiser je namenil posebno pozornost izgovorjavi, posebnost pa je bil tudi nov pristop. Dvorana z gledalci je bila zdaj istočasno sodna dvorana. Iz nje so igralci med predstavo na oder prihajali in

No julij je za nami. Takšega že dolgo nej bilou. V leti je rado vroče. Letos pa lejko rajši povejmo ka v leti dešč ide. Pa je bar se bole raslo. Še najbole trava. Žetva je tuj več ali menje mijmo. Od cejne pšenice boukše ka nika ne pravimo. Najboukše de ka jo živijna pogej. Naš ati nemre pa nemre razmitti, kak lejko ena žemla košta 80 tolarof. Pa ena vaga 6 dek. Se pravi ka s kile dobiš 16 žemlic. Po 60 tolarof je tou skoro dūrda. Malo menje 960 tolarof. Za kilo pšenice pa kmet dobi 26 tolarof. Se pravi ka če še kilo žemlic kūjpiiti more doj dati 36 kil pšenice. Tou je računica. Samo mi je neka nej jasno. Eto sva z attjon seglij našo pšenico doj pelala. Ka sva vidla? Traktore ka koštajo po 15 pa 20 milijonof. Pa še več. Ka li tej kmetje pouvajo? Ati se je nej mogo pomiriti se nazaj do Bakovec.

F politiki je pa več ali menje se po staron. Tej nouvi še izda menjav-lejo. Samo so se lekar malo preveč zagnali. Zaj so se že med sebof začali menjavati. Pukšiči ka bi naj za sloven-ce po svejti raztepene skrbu, so nej mogli razložiti ka v Ameriki tuj kakši slovenci živejo. Pa sta se prej z Ruplon svadila. Da li? Vej pa Dimitrija nigdar nega doma. Mičo, pa nej naš, liki Mrkaič, ka je bil iber nadzornik ali ka že za naše gospodarstvo, je pa tuj do kraja prišlo, pa je odstopo. Ka je ta nouva opejvana vlada prepomalajsta z liberalizacijof gospodarstva. Tak ne ven zakof se ide. Samo po mojen, si je tou zmisllo. Znankar nešče po noutaj svojega dirigenta špilati. Tudi na finančnon ministerstvi so se gospod sekretar Špiletič odločili ka do se prej več posvetili družini. Pa ka ga več tou ne zantima. Delo državnoga sekretar na finančnon ministerstvi. Odleto z gnejzde ministerstva za javno upravo je še eden državni sekretar Gorazd Perenič. No te edini je pravo, ka je šlo za »zelo oseben spor med njim pa nekdanjimi podrejenimi«. Nej tou zanimivo. Friško njim je prejk prišlo ali boukše povedano prišo. Samo ka bi se pa sekejrali, tou pa nej. Sakši den več direktorof pa menaderof presvejtli ka boukše

stranke kak je SDS, nega na kugli zemelskoj, če ščejo seveda na položajaj postati. No nouvoj vladi pa skoro najbole v nous ide predsednik protikorupcijske komistije Drago Kos. Te njim je za njuf nouvi zakon o nezdružljivosti javne funkcije s pridobitno dejavnostjo razložo, ka je tak napisani ka bi ga lejko mirno imenovali zakon o pospeševanju korupcije. E, moj Drago. Ja ge pa živeš. Vej pa s ten ka so do oblasti prišli, se njim je spuno dugoletni sen. Pa zaj če je kakši zakonček malo bole naraji napisani, pa ja nika nej. Štiri lejta friško minejo. Pa vrag si ga vedi, ka bou te. Do-tečas pa kak pravijo naša južna brača: »Uzmi sve što ti život pruža, danas si cvet sutra uvela ruža.«

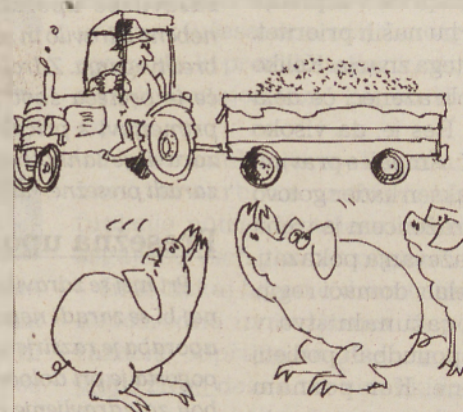
Tri lejta je pa mijmo, od zgraditve nouve rakičanske porodnišnice. No pohištvo prej že monteirajo. Z opremo je pa še izda nej se gotovo. So pa pred dnevi že bilij v Rakičani predstavniki

Guinnessove knjige rekor-dov. Še par dnij nji falij, pa do je lejko fipisali f tou knjigo. Takše porodniš-nice prej na svejti nega. Ka bi gotova prazna sta-la. Tou je pa cejna de-mokracije. F staron pok-varjenon komunističnon sistemi, bi jo že gvušno opremili. Pa oudprli tuj. Pa pevski zbor bi po-pejvo, otroški seveda. Pa v limuzinaj bi se sekre-tari pa ostala kompanija

prpelala. Pa slikali bi se za novine. Pa žrli bi pa pilij. Skratka svinjarija. Vište v demokraciji je pa tou nači. Tu se špara. Pa se gleda na sakši tolar. S štere žepke de f štero žepko več prteklo.

Od podvoza na lendavskoj je tuj gvušno ka bou. Ja no, samo da se še ne vej da.

Vači smo pa lejko na enoj od lokalni televizij vidli propagandni filmček. Še Leni Riefenstahl bi težko boukšega napravila. Komaj zaj smo vidli, kak je Sobotu eden najglavnejši varašov Med Barcelonof pa Kijevon. Si bi radi vlagali v Sobotu. Sobotu de gratala pouleg New Yorka, Londona pa Tokija, še eno finančno središče sveta. Se že vijdin borzo sobočko naprimer, v Šavel centri. Milijoni evrof pa dolarof do se pretakali, pouleg boš pa lejko cote kūjpo pa kakšo kaseto tuj na enoj najlepši tržnici f Sloveniji. Avtobusna postaja sobočka, de prej pri nas v Bakofcaj, ka da na njenon mesti zraso Sobotu-land. Pa tak dale pa tak dale. Od kukorce pa pujce-kof, pa da drugič več.

VANEK

Svet
digitalnih
tehnologijPriložnosti
v informacijski
družbi

Tokrat se bomo nekoliko bolj posvetili regijski oz. lokalni temi. Ne bomo predstavljali računalniških tehnologij, ampak bomo pogledali nas same in naše okolje v luči uporabe in razvoja informacijskih tehnologij. Vsi vemo, kako pomembna postaja informacijska tehnologija v našem vsakdanjem življenju in poslovanju, zato sem že večkrat poudaril, da moramo izkoristiti informacijsko avtocesto, če že nimamo tiste prave.

Prejšnji mesec je bila v M. Soboti okrogla miza na temo informacijskih tehnologij. Na njej smo med drugimi sodelovali tudi predstavniki izobraževalnih in raziskovalnih institucij, predstavniki podjetij, gospodarska zbornica in novinarji. Beseda je tekla predvsem o stanju informacijske tehnologije v naši regiji ter o možnostih in priložnostih te panoge. Vsi smo se strinjali, da je treba biti v Pomurju veliko aktivnejši, če želiš uspeti, saj je panoga zaradi svoje geografske lege regije in dostopnosti v slabšem položaju kot bolj centralne in dostopne regije. Seveda imajo iste probleme tudi druge panoge. Vsekakor je res, da sta tako Pomurje kot tudi Slovenija v bistvu premajhen prostor za pravi razvoj in napredek nekega podjetja.

Trg je majhen, podjetij je precej in tisti, ki niso »pri koritu«, zelo težko preživijo z omejenim krogom strank. Tako tudi naša pomurska računalniška podjetja, večja ali manjša, iščejo možnosti, kako ponuditi svojim strankam dobre storitve. Težava je seveda, dobiti dovolj strank in tudi iztržiti dovolj za svoje storitve. Tukaj seveda pridemo do gospodarske moči regije, kjer je malo strank, ki bi bile sposobne naročiti in tudi ustrezno plačati kakovostno opravljeno delo na tem področju. Zgodi se lahko tudi, da v boju za obstanek podjetja drugo drugemu znižujejo ceno, kar pa za njih dolgoročno ni preveč ugodno.

Potrebno bi bilo tudi več poznavanja in povezovanja, saj bi se tako lahko dopolnjevali in navzven skupaj nastopali večji in močnejši. Kako pa to skupno nastopanje izvesti, pa je seveda vprašanje, ki si ga vsak lahko predstavlja po svoje. Nekateri si želijo le sodelovanja pri posameznem projektu, drugi raje dolgoročno kapitalsko povezovanje. Samo s ponujanjem osnovnih storitev je v naši regiji težko. Treba je ponuditi izdelek s čim višjo dodano vrednostjo, nekaj novega, boljšega, koristnejšega. Tu pa seveda pride v ospredje znanje. To mora biti na vrhu naših prioritet. Nujno je treba zaježiti beg tega znanja. Koliko nam koristi pomurski izobraženec, če dela za podjetje iz Ljubljane? Res je, da visoko izobražen kader stane več. Ampak s pravimi idejami in cilji se vložek v takšen kader gotovo poplača. Prihodnjim izobražencem je treba že v času njihovega izobraževanja pokazati, da res obstaja možnost dela v domači regiji. V času mojega študija računalništva v Mariboru smo slišali le o ponudbah podjetij iz Maribora in Ljubljane. Ker poznam situacijo na fakulteti, vem, da se morajo v to vključiti naša regija, podjetja in institucije. Ko bodo študenti videli priložnost doma ter slišali o uspešno izvedenih projektih in zaposlitvah, bodo doma tudi ostali. Moram pa povedati, da določena podjetja in institucije v tej smeri že delujejo. Stvar je treba v smislu promocije aktivnosti še okrepiti. V tem sklopu je začetek višje šole za informatiko v M. Soboti vsekakor korak v pravo smer. Ker je informacijska tehnologija panoga prihodnosti, se vanjo tudi precej vloga. Tako so možnosti za razvoj precej široke, saj tako država kot tudi Evropska unija podpirata njeno uporabo. Z dobrimi idejami, predlogi in vizijami bomo gotovo lahko uspešno pokazali, da imamo v regiji znanje in strokovnjake z različnih področij ter da z njihovo pomočjo lahko postavimo regijo vsakomur ob bok. To so naredili že drugi in ne vidim razloga, da ne bi uspelo tudi nam.

Dr. Matej Gomboš

Uporaba zdravil
v starosti

Polifarmacija se nanaša na uporabo več zdravil, ki se jemljejo hkrati ali eno za drugim. V preteklosti je veljala za ključno težavo pri uporabi zdravil v starosti. Gotovo pomeni zdravstveno tveganje. V resnici je neželen zdravilski učinek pri starostniku dvakrat pogostejši ob istočasnem jemanju štirih zdravil kot pri jemanju enega. Tveganje se postirinajsteri pri hkratni uporabi sedmih zdravil. Vendar je polifarmacija slabo merilo za (ne)kakovostno predpisovanje. Starostniki imajo ponavadi več bolezni in simptomov, ki se morejo in jih je tudi treba zdraviti z zdravili. Torej ta ne zrcali nujno nepravilnega predpisovanja in uporabe zdravil. Ne pomeni, da se nekaterih zdravil uporabi preveč, ker je število zdravil preslab kazalnik o kakovosti zdravstvene skrbi. Koncept uspešnosti je mnogo boljši način, kako ovrednotiti zdravilsko uporabo. Tu se zavedamo, da nobeno zdravilo in zdravstveno ukrepanje nista brez tveganja. Zdravilska uporaba je ustrezna, če je preteča škoda sorazmerno majhna v primerjavi s pričakovano koristjo. Uporaba zdravil je lahko neustrezna iz treh razlogov: zaradi presežne, napačne in okrnjene uporabe.

Presežna uporaba

Pri njej se zdravilo uporabi v okoliščinah, ko naj bi se zaradi nepotrebnosti opustilo. Takšna uporaba je razširjena pri starostnikih, posebno pogosta je pri določenih skupinah zdravil, najbolj za zdravljenje okužb, želodčno-črevesnih simptomov, psihičnega nemira in motenj v spanju. Do presežne uporabe pride, ker so starejši bolniki in njihovi svojci vajeni zahtevati zdravila zoper simptome, ki naj se ne bi zdravili z zdravili, predpisovalci pa so nagnjeni k temu, da ugodijo željam, zlasti takrat, ko se morajo spoprijeti z značilnimi pritožbami. Farmacevtsko ukrepanje pogosto spodbuja zaradi primanjkljaja informacij ali pomanjkljivega delovnega sistema, ki bi ukrepanje omogočilo. Presežna raba zdravil ogroža starostnike z nepotrebnim tveganjem za njihovo zdravje, družbi pa zapravi omejene zdravstvene vire.

Napačna uporaba

Napačna uporaba zdravil pri starostnikih je resnejši problem. O njej ne govorimo le takrat, ko se uporabi napačno zdravilo. Napačen je lahko tudi odmere, časovni presledki med jemanjem in trajanje zdravljenja s pravim zdravilom. Pri večini vrst zdravilskih terapij obstaja bolj in manj varna izbira za starostnike.

Z našega štedilnika

Pikantni zvitki z goričko šunko

8 rezin tanko narezane goričke šunke, 1 dl točene smetane, 250 g nemastne skute, 20 g margarine, 30 g naribanega svežega hrena, 200 g glavne solate, 1 paradižnik, 1 paprika, 1 čebula, 1 žlica jabolčnega kisa, 3 žlice bučnega olja, sol, poper, sesekljan peteršilj

Smetano stolčemo in damo na hladno. Margarino penasto zmešamo in dodamo pretlačeno skuto ter jo solimo in popramo in vse skupaj dobro premešamo. Dodamo nariban hren in točeno smetano. Solatne liste operemo in odcedimo. Paradižniku odstranimo semenje in narežemo na majhne kocke, enako tudi papriko. Čebulo očistimo in narežemo na kolobarje. Iz kisa, olja, soli in popra naredimo preliv, v katerega vmešamo narezan paradižnik in papriko.

Rezine šunke damo na desko, na katero namažemo skutni nadev, in jih zvijemo. Solatne liste damo na krožnike, prelijemo s prelivom in na vrh solate položimo šunkine zvitke ter dekoriramo s kolobarčki čebule in seseklanim peteršiljem.

Juha iz stročjega fižola

500 g stročjega fižola, 300 g krompirja, 200 g paradižnika, 100 g čebule, česen, sončnično olje, 1 žlica mehke moke, 8 dl jušne osnove, sol, poper, drobnjak

Na
lekarniški
tehnici

Predpisovalcem

pogosto spodleti izbrati najboljšo zdravilo za starejšega bolnika, dodatno pa jim tudi ne uspe najti pravega odmerka in odmernega režima v luči fizioloških sprememb v starosti. Več ameriških raziskav kaže, da skoraj vsak peti starostnik, ki se zdravi doma, dobi zdravilo, ki ga eksperti ocenjujejo kot neprimerno. V negovalnih domovih kar štirideset odstotkov bolnikov dobi neustrezna zdravila in deset odstotkov dobi dve ali več neustreznih zdravil istočasno. Do takšnih napak pride, ker predpisovalci ne upoštevajo bolnikove starosti in posebnosti geriatričnega predpisovanja. Nekatera zdravila v prosti prodaji so veliko tveganje za starejše, ker so opozorila nezadostna, kupci pa nepazljivi. Farmacevti ne ukrepajo ustrezno, če niso vključeni v prosto prodajo, kajti ne zavedajo se bolnikovega celostnega zdravilskega profila. Napačna uporaba zdravil pri starostnikih pomeni zelo veliko tveganje. Podvoji možnosti za padeč, ki pripelje do zloma kolka, zveča pogostost zmedenosti po operaciji, izzove srčno popuščanje in ledvično popuščanje, poslabša depresijo, povzroči zaprtost in zveča želodčno-črevesne krvavitve. Običajni so naslednji neželeni učinki zdravil: motnje pri hoji, manjša vitalnost, težave pri uriniranju, moten vid, suha usta in položajna hipotenzija. Glede na klinične izkušnje zdravilska toksičnost vpliva na »opravilno sposobnost starejših ljudi.

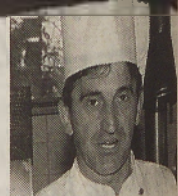
Okrnjena uporaba

Ta je še slabo raziskana. O njej govorimo takrat, ko bi se zdravilo moralo uporabiti, a se ne. Obstajajo zdravstvena področja, kjer so zdravila brez razloga premalo v rabi. Raziskave kažejo, da se pri starejših premalo zdravijo depresija, inkontinenca, in srčno popuščanje, v preventivi pa je premalo cepljenj proti pnevmoniji in gripi. Okrnjena raba zdravil na teh področjih ne privarčuje denarja, ampak povzroči negativne izide, vključno s potrebo po dražjih zdravilih, zdravljenju v bolnišnicah in drugih ustanovah ter rehabilitaciji.

Opozorilo

Besedilo opozori na sistemski problem zdravljenja z zdravili pri starostnikih v razvitem svetu in ne pove nič o zdravilskem zdravljenju v konkretnih zdravstvenih okoljih.

Janez Špringer, mag. farm.

Janez Gjergjek,
vodja kuhinje
hotela Radin

V zelenjavno osnovo damo očiščen, opran in na majhne koščke narezan stročji fižol ter krompir, solimo, popramo in kuhamo približno 20 minut. Nato dodamo olupljen in na kocke narezan paradižnik. Posebej na olju prepražimo sesekljano čebulo, moko in česen, dodamo juho in nekoliko prevremo. Juho nalijemo v skodelice ali krožnike, potresemo z drobnjakom narezanim drobnjakom in ponudimo.

Telečja ruladica z brusničnimi
cmoki s pivsko omako

4 telečji zrezki po 150 g, sol, poper, olje za pečenje

Nadev: 70 g teletine, 1 dl sladke smetane, 1 beljak, 50 g belega kruha brez skorje, 3 žlice ledu, sol, poper

Pivska omaka: 2 dl piva, 1,5 dl telečje osnove, 1 žlica masla

Priprava za nadev: 70 g sesekljane teletine dodamo beljak, sladko smetano, majhne kocke belega kruha, kocke ledu in vse skupaj sesekljamo v mešalniku. Na koncu nadev solimo in popramo ter postavimo na hladno. Zrezke prekrijemo s prozorno folijo in potolčemo. Zrezke premažemo s hladnim nadevom in zvijemo ter spnemo z zoborebcom. Ruladice solimo in popramo. Z robom obrnemo navzdol jih zložimo v ponev in na vročo olju z vseh strani opečemo. Nato jih v ogreto pečico in pečemo še dobrih 15 minut.

V kozici povremo pivo do polovice zalijemo s telečjo osnovo in omako vlijemo mo z maslom. Gotovo omako polijemo s toplim krožniku, na katerega položimo ruladico. Jed okrasimo z listom bazilike.

Brusnični cmoki

250 g kuhanega krompirja, 2 žlici moke, 1 jajce, ščepec soli, ščepec naribanega muškatnega oreščka, 40 g brusnic, 20 g masla

Kuhan olupljen krompir drobno naribamo, dodamo moko, jajce, topljeno maslo, malo solimo, dodamo ščepec muškatnega oreščka in vse sestavine hitro zgnemo v testo.

Na pomokani deski testo razvaljamo in razrežemo na enake kvadrate. Na vsako kvadrato damo žličko brusnic, nato pa oblikujemo cmoke. Cmoke damo kuhati v vrelo posoljeno vodo. Ko priplavajo na površino, jih pokrijemo in kuhamo približno 5 minut. Kuhane poberemo s penovko iz vode in jih odcedimo ter ponudimo k telečjim ruladicam.

Jabolčni praženec

5 dl mleka, 300 g moke, 1 žlica pecilnega praška, 100 g sladkorja, 4 jajca, vrečka vanilijevega sladkorja, malo soli, olje za pečenje, 1 žlica masla, 2 jabolki, 1 žlica rjavega sladkorja

Jabolka olupimo, narežemo na rezine, damo v ponev in z rjavim sladkorjem karameliziramo ter pustimo na toploti.

Za testo gladko zmešamo moko in maslo, dodamo sladkor, pecilni prašek, vanilijo, sladkor in malo solimo. Rumenjake ločimo od beljakov in stepemo čvrsti sneg. V sneg vmešamo rumenjake, nato pa sneg s stepenimi rumenjaki. Testo zlijemo v ponev, segrejemo na 200 °C. Testo približno 5 minut na vroče olje in pečemo približno 10 minut. Nato ga obrnemo še na drugo stran in pečemo še 10 minut. Pečenega vzamemo iz peči in z vilicami raztrgamo na kose. Na koncu dodamo pripravljeno jabolko in vse skupaj še enkrat pretresemo. Praženec damo na tople krožnike in posipamo s cimetovim sladkorjem v prahu.

Zelišča, uporabna v kuhinji in gospodinjstvu

Zelišča za lepoto

Zelišča za zdravje

Gojitev in spravilo zelišč

izrazno mimiko na obrazu.

Preveliko, premajhno

Ne gre pozabiti, da je izbor velikosti tako torbic kot čevljev izjemnega pomena. Premajhna torbica na visoki osebi slednji samo še poveča, prevelika torbica pa deluje na majhni osebi preveč mogočno. Če vidimo osebo s prevelikimi salonarji, nam postane jasno, zakaj je pomembna točna številka čevljev.

Kakovost v detajlih ...

Misel oz. vprašanje, ali je vredno tega denarja, se upravičeno vrti po naših možganih, ko kupujemo usnjene modne dodatke. Če nas pogled na šive torbice, njeno mehko in vzdržljivo podlogo ter lepo oblikovano okovje prepriča, potem je odgovor na dlani. V tej sezoni razprodaj pa nam je lahko vsaj pogled na ceno lepši. Torbice so vseeno bolj podvržene funkciji kot modi. Če v zdajšnji torbici nikoli ne moremo najti šminke, ključev in mobilnega telefona, potem lahko izbor torbice s posebnim žepom spremeni naše življenje.

Tatiana Kalamar Morales

Zelišča kot okras: navadna plahtica, rman, lavandula, rožmarin, žajbelj, monarda, dišeča pelargonija, žametnica, oenothera, kovačnik, sončnica, navadni vrtni nagelj, aloja itd.

Plahtica (*alchemilla vulgaris*), v krščanstvu jo imenujejo plašč naše gospe, ima velik zdravilni sloves, kot poparek jo

**Poletni šopek –
kombinacija sončnice, naglja in plahtice**

uporabljamo za splakovanje ust po puljenju zob, proti driski, kot hladen obkladek ali za ustavljanje krvavitev.

V floristiki je zelo uporabna kot sveže zelenje ali kot dekorativno dopolnilno cvetje. Listi so mehki modrozeleni, okrogli, fino nazobčani, z globokimi gubami.

Gojena doseže od 15 do 50 cm višine, odvisno tudi od prehranjenosti zemlje oziroma terena, kjer raste. Visoko v planinah jo najdemo čisto nizke rasti, le do 15 cm. Steblo je dlakavo, razvejeno. Cvetovi so rahli rumenoprosojni grozdi. Njena uporaba je vsestranska, saj jo uporabljamo tudi za zasaditev gredic, skalnjakov in obrobkov. Razvrščamo jo lahko med gredne trajnice ali naravne trajnice. Dobro prezimi. Dobimo jo na vrtnarijah. V šopkih se dobro kombinira z ostržniki, kalami in belimi vejami

(na sliki).

Olga Varga

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Moč strpnosti je moč razuma, žal pa to največkrat zanemarjamo. To pa prinaša trpljenje. Nestrpni in nerazumevajoči zbolijo veliko prej in pogostejše kot tisti, ki življenje jemljejo takšno, kot jim je določeno. Tisti, ki živijo za življenje, so neodvisni od pomoči drugih in so duhovno visoko ovrednotene osebe, ki več dajejo kot jemljejo. To jih dela bogate.

Na zadnjem delu je nanj priključen del malih možganov, ki skrbijo za gibanje in vzdrževanje ravnotežja. Po sredini možganskega debla poteka kanal, ki se v ponsu ili medmožganih razširi v možgansko votlino, po kateri se pretaka tekočina, tako imenovana cerebrospinalna tekočina. V tej tekočini so raztopljeni glukoz, beljakovine, soli in limfociti. Ta tekočina deluje kot blažilnik in poskuša zmanjšati ali preprečiti poškodbo pri udarcih v zadnjo stran glave ali vratni del hrbtenice. Če pride do poškodbe tega dela hrbtenice zaradi udarca, padca ali prometne nesreče, so težave neizogibne. Težave pa povečujejo osteoporoza, krivljenje hrbtenice in sladkorna bolezen. Zato boli glava ter se pojavljata vrtoglavica in epilepsija.

Medula oblongata. V njej so jedra dvanajstih parov živčnih celic, ki sprejemajo in oddajajo zaznave okusa z jezikom in oddajajo signal mišicam, ki sodelujejo pri govorjenju, premikanju jezika in vratu. Od tu se tudi avtomatično uravnavajo srčni utrip, dihanje, krvni tlak in prebava. Ti signali pa potekajo po 10. možganskem živcu, ki se imenuje vagus. Številne živčne proge, ki potekajo skozi medulo oblongato, se v spodnjem delu križajo, tako da je leva stran telesa povezana z desno stranjo možganov in obratno, zato pride pri poškodbah do prizadetosti ene strani telesa. Če imamo bolečine po levi, je prizadeta desna stran in obratno.

Pons. Je precej širši od medoline oblogate. V njem so debeli svežnji živčnih vlaken, ki so povezani z malimi

možgani. Ta vpliva tudi na sluh, in sicer s pomočjo prenašanja čutilnih podatkov iz ušes, obraza in zob vpliva na premikanje čeljustnih mišic.

Medmožgani. Nadzirajo premikanje oči ter vplivajo na velikost in odzivanje zenic. Po vsem možganskem deblu so razkropljene še številne skupine živčnih celic, ki se imenujejo s skupnim imenom retikularna formacija. Ta deluje kot varuh čutilnih formacij, ki prihajajo v možgane, ter nadzira naš cikel spanja in budnosti.

Funkcije možganskih živcev: nekateri možganski živci skrbijo predvsem za pošiljanje čutilnih podatkov iz organov (ušesa, nos, oči) v možgane, drugi pa prenašajo sporočila, ki premikajo (jezik, oči, obrazne in druge mišice) ali spodbujajo žleze, kot so žleze slinavke, solznice in druge.

Najpomembnejši možganski živec je vagus. To je 10. živec, ki skrbi za vzdrževanje ritmične avtomatične funkcije notranjih telesnih mehanizmov. Njegove veje segajo do vseh glavnih organov prebavil, srca ali pljuč.

In še nekaj besed o dvanajstih parihi živcev, ki izhajajo neposredno iz možganov in potekajo iz lobanje skozi različne odprtine, to pa so: vohalni živec vpliva na voh, vidni živec deluje na vid, ukulomotorični, trohlearni in živec abducenta vpliva na premikanje zrkla, Trigeminus deluje na zaznavanje obraza in gibanje čeljusti, obrazni živec deluje na izraz obraza in okus, vestieulokohlearni živec deluje na okus in žrelo, vagus deluje na dihanje, krvni obtok in prebavo. Akcesorni živec deluje na gibanje vratnih in hrbtnih mišic, hipoglosus deluje na gibanje jezika, če odpove ali je prizadet kateri od omenjenih 12 živcev ali pride do poškodbe možganskega debla, nastanejo težave, ki so osredotočene na le eno ali več organskih funkcij, zato prihaja do težav govora, požiranja, vrtoglavic, tresenja, slabšega vida, šumenja v ušesih in slabega sluha, aritmijske bolečini v glavi, predvsem v zatilju, ki prehaja v čelni del glave, trde vratne mišice, bolečin po levi ali desni strani glave in telesa, motene hoje (bolnik hodi kot bi bil pijan), oteženega dihanja itd.

Če opazite podobne težave, je potreben temeljit pregled omenjenih živcev, zato Vam predlagam, da se s svojim osebnim zdravnikom dogovorite za specialni pregled. Ker pa je odgovor na Vaše vprašanje zelo zahteven in potreben temeljite obdelave, saj boste le na tak način dobili celostno sliko vašega problema, bo nadaljevanje odgovora objavljeno še v naslednji številki Pena.

HOROSKOPEN

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

(20. II. - 20. II. 1944)

Rezultati splošne in poklicne mature

V pomurskih šolah letos veliko zlatih maturantov

Višje in visoke šole že pripravile seznane sprejetih kandidatov

Maturanti splošne in poklicne mature so že nestrpno pričakovali rezultate. Te je prejšnji teden objavilo šolsko ministrstvo in skupaj z Državnim izpitnim centrom ugotovilo, da je letos uspeh sicer nekoliko slabši kot lansko leto. Kljub temu pa nekatere pomurske srednje šole beležijo najvišje število zlatih maturantov.

Celje je bil letošnji uspeh na splošni maturi nekoliko slabši kot lansko leto, letos je bilo uspešnih 81,5 odstotka dijakov, lansko leto pa 87,5 odstotka. Šolski minister Milan Zver je ocenil kot zadovoljivo. Med letos kot lansko leto pa je pri poklicni maturi, kjer je bilo letos uspešnih 87 odstotka tistih, ki so jo opravljali prvič. So pa tudi toliko boljši dijaki na poklicni maturi, kar se tiče najuspešnejših. Vseh zlatih maturantov so morali doseči od 30 do 34 točk, letos pa 249. Od tega je torej 34, doseglo 22 točk, kar je eden več kot lani.

Pohvale pa bo dobilo tudi 212 kandidatov (lani 139) poklicne mature, ki so dosegli izjemen splošni uspeh, in sicer 22 oz. 23 točk.

Pri nabiranju točk so bili letos uspešni tudi pomurski dijaki, saj imamo tokrat kar štirinajst zlatih maturantov pri splošni maturi in devet pri poklicni. Kar sedem jih je bilo najuspešnejših na ljutomerski gimnaziji, kar je tudi na njihovi šoli največ doslej. Med temi sta dosegli vse možne točke dijakinja Staša Tkalec in Tanja Dominko. Drugi zlati maturanti pa so še: Matej Holc, Tamara Muhič, Jasmina Golc, Katja Kustec in Samo Prelog. Prav tako največ doslej jih

imajo na Gimnaziji v Murski Soboti. To so: Iztok Štefanec, Jernej Celec, Tadeja Kisilak, Sana Koudila, Andreja Nemec in Nastja Šimonič. Enega zlatega maturanta pa imajo tudi na Dvojezični srednji šoli v Lendavi, to je Dominik Zver, ki je tudi dosegel vse možne točke.

Kar se tiče poklicne mature, pa so prejeli pohvale kot zlati maturanti Nives Stanek, Helena Vargazon, Mateja Podgorelec, Katja Ohman, Nina Kosi, Nadja Horvat, Valerija Skrt in Lidija Bedenik, ki so končale program predšolske vzgoje na ljutomerski gimnaziji, ter Danijel Škafar iz Srednje

zdravstvene šole Murska Sobota.

Prijave za jesenski rok splošne mature so potekle 25. julija. Pisne izpite bodo kandidati opravljali med 24. avgustom in 10. septembrom, do 7. septembra pa bodo šole izvajale tudi ustne izpite. Z rezultati jesenske splošne mature bodo kandidati seznanjeni na šolah do 23. septembra. Kandidati, ki želijo popravljati in izboljševati rezultate poklicne mature, in tisti, ki želijo prvič opravljati poklicno maturo jeseni, pa so se morali prijaviti na svoji šoli do 10. julija. Pisni del bo med 24. in 29. avgustom, ustni del pa med 30. avgustom in 7. septembrom. Rezultati jesenskega roka poklicne mature bodo znani 9. septembra.

Letos je za vse uspešne maturante na univerzah in drugih samostojnih visokošolskih zavodih na voljo 16.385 vpisnih mest za redni in 8.409 za izredni študij. Visokošolska prijavna služba je 27. julija pripravila seznane sprejetih kandidatov, ki bodo o tem obveščeni po pošti na domači naslov. Takoj po končanem izbirnem postopku bodo objavljeni podatki o še prostih mestih. Prijavna služba jih bo po izteku roka za vpis sprejetih v prvem roku, to je 30. avgusta, dopolnila in jih objavila na svojih spletnih straneh, na oglasnih deskah visokošolskih zavodov in v dnevnem časopisju. Druge prijave za vpis bodo kandidati lahko oddali od 30. avgusta do 8. septembra.

Za izobraževanje na višjih strokovnih šolah pa je razpisanih 9.762 mest. Izbirni postopek za te šole poteka v Višješolski prijavni službi. Izidi so bili znani 26. julija. Z drugo prijavo za vpis se bo mogoče prijaviti od 1. avgusta do 6. septembra.

C. K.

Vaše pesmi

Drobni metuljčki

Ko drobni metuljčki se prikradejo in te v želodcu ščipajo, zvečer so v glavi, sanje kradejo, ti nemirno v postelji ležiš, zakaj še ne spiš, nekaj je narobe, a tajiš, ker priznati ne želiš, da po nekom hrepeniš. Vem, jaz vem, kako je to, ko hormoni polni energije so, ljubezen potka na srce, življenje narobe postavi se, preveč občutkov srce drhti, glava med oblake si želi. Drobni metulji ljubezen so, ščegetajo srce, dušo in telo, ne, ne upiraj jim se, naj v prsih dehtijo rožice. Ker ljubiti je lepo, če ljubiš, ljubezen vrnjena bo, zato zapomni si to, pusti, naj metulji letajo, ker oni so del tega sveta, brez njih bila bi tema.

Sonja

Rohnenje medsvetov

Ladja, polna misli najtemnejših grobov, poslušaj prebujanje rohnečih medsvetov.

Tema glasu rohnenja požira greh, neutrudno kljubuje usodi globin.

Trupla roteče kričijo, se dušijo v kesanju, ihtijo v grobovih, trohniijo ...

Valerija

Vaša čustva

Čakam te vsako noč. V tihoti misli k tebi beže, čutim ob sebi tvoje dlani, čutim poljube tvojih ustnic, slišim tvoj smeh. So le sanje, da si to ti? Nekje zaprte so tvoje oči, nekje počiva tvoje srce. Sanjaš o meni, me tiho vabiš, danes k tebi ne more srce, predalet je peš v tvoj objem. Sanjam, sanjam, moja ljubezen, danes so sanje, jutri ljubezen.

Sonček

»Mednarodna matura se spleča«

Vse poteka v angleškem jeziku, maturitetnih predmetov je najmanj šest

Kramar je pred kratkim naredila, da je maturo opravila z odlično. Ne gre pa spregledati dejstva, da ni opravljala klasične mednarodne mature po programu od slednje precej razlikuje. Prvi dve leti je študijala v Murski gimnaziji, nato pa se je vpisala na 2. gimnazijo Maribor, kjer poleg angleške gimnazije v Ljubljani študira omenjeni program. S šolo smo se pogovarjali o predmetih mednarodne mature.

Kakšna je mednarodna matura in katere prednosti ima ta program? Šolam in mednarodna matura poteka v angleškem jeziku. Izbrani predmeti so najmanj šest predmetov, ki so slovenščina, angleščina in matematika. Tri je izbranih na višjem nivoju. Delo na naravoslovne predmete (sociologija, ekonomija, psihologija). Nato izbereš med angleščina, nemščina ali francoska. Mednarodna matura je prava pravzaprav povsod enaka. Rezultati so zato priporočeni v drugih državah, kar pomeni, da se lahko prijaviš na Cambridge ali drugo priznane univerze. Druga prednost je tuj jezik, saj ga naučiš mnogo bolje, saj

ga uporabljaš pri pouku.

Katera matura je po tvojem mnenju dijakom prijaznejša, kakšni so maturitetni izpiti in zakaj si se odločila zanjo?

»Želela sem pridobiti več znanja, ga izpopolniti na tistih področjih, ki me zanimajo in ki mi veliko pomenijo. Kasneje sem ugotovila, da se je izbira splečala, tudi odnos profesorjev do dijakov je zelo dober, večji poudarek je na praktičnem delu, na izobraževanju v laboratorijih in raziskovanju. Matura je sestavljena iz različnih testov, pri slovenščini in angleščini se opravlja tudi ustni izpit. Izbereš si neko temo, poveš nekaj o njej, nato te izpraša še profesor. Vse se posname in posnetek se kasneje pošlje v Bruselj in tudi v druge države na ocenjevanje. Pisni deli se razlikujejo od predmeta do predmeta. Pri nekaterih med štirimi danimi odgovori izbereš pravih, pri drugih pa odgovarjaš na vprašanja. Sama bi rekla, da je potrebno res zelo veliko dela, truda, tudi časa, ko presediš za knjigami, ko se pripravljáš na mednarodno maturo. Lahko bi rekla, da je dela nekoliko več kot pri klasični maturi. A na koncu vseeno ugotoviš, da se nekako spleča, saj so možnosti, ki ti jih ta program ponuja, res tako velike, da ti potem na koncu ni žal vloženega truda.«

Rezultate pa ste dobili prej kot

Z odliko maturirala po programu mednarodne mature

pri klasični maturi. Kakšni so bili in katero fakulteto si izbrala?

»Rezultate smo dobili 6. julija. Bilo je zanimivo, ker smo jih prejeli po internetu. Vsak je imel svojo kodo, tako da si potem v velikem pričakovanju samo pritisnil na tipko na tipkovnici in zagledal svoje rezultate. Na srečo so bili moji dobri, končala sem z odličnim uspehom, zmanjkali pa sta mi dve točki za zlatega maturanta, ampak vseeno je ugodna pretvorba v klasično maturo, po kateri imam 33 točk od 34. Izbrala pa sem fakulteto za farmacijo. Najprej se je bilo treba prijaviti v Ljubljano, želim pa nadaljevati v Gradcu, tako da sem prijavo poslala tudi tja. Rada bi se izpopolnila tudi v nemškem jeziku, saj je znanje jezikov dandanes zelo pomembno.«

Iztok Štefanec

Odličnjaki in izjemni športniki OŠ Puconci

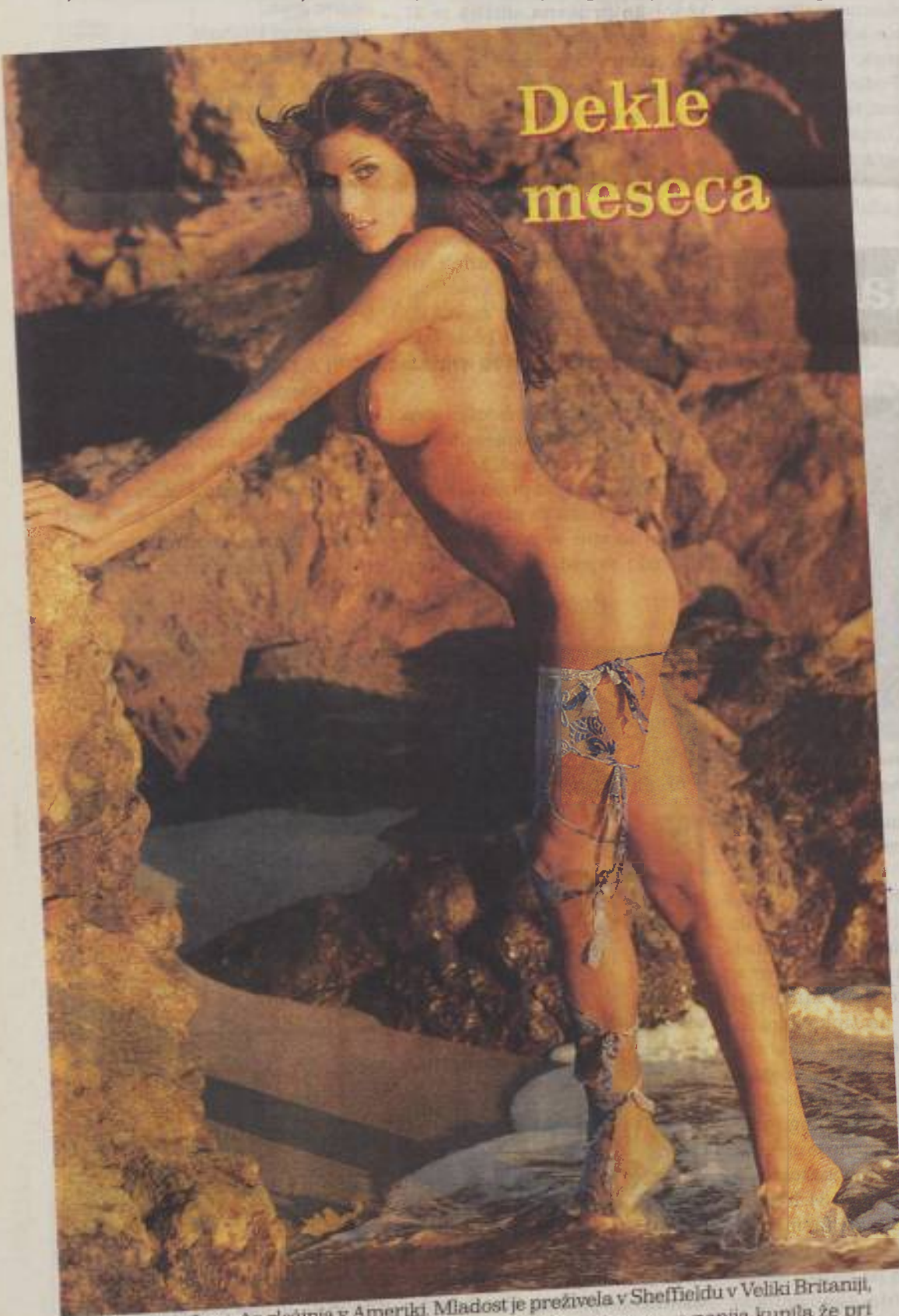
Prva vrsta: župan Ludvik Novak, Martin Podlessek, Vanja Vrečič, Tadeja Lončar, Ksenija Duh (dobitnica zlatega priznanja iz nemškega jezika), Elza Zrinski (učiteljica); druga vrsta: Janez Lipič (pomočnik ravnatelja), Nada Bačič (učiteljica), Dominik Škraban (učenec, ki dosega izjemne športne rezultate), Dario Ostojčič, Matej Fujs (učenec, ki dosega izjemne športne rezultate), Petra Franko, Nina Šoš, Jasna Vovk (učiteljica), Ernest Nemec (ravnatelj), Majda Vrečič (pedagoginja). M. C.

Vdih za 59 svečk

Na poti v škotsko mesto Gleneagles, kjer so se srečali državniki osmih najbolj razvitih držav in ruski predsednik Putin, se je ameriški predsednik George W. Bush ustavil na Danskem, kjer ga je sprejela tamkajšnja kraljica Margarethe. S soprogo Lauro sta prenočila v kraljičinem dvorcu Marienborg, kamor mu je zgodaj zjutraj prišel čestitat za 59. rojstni dan danski premier Anders Fogh Rasmussen. Prinesel mu je torto v obliki kavboja – Bush je Teksašan –, priložnostni ansambel pa mu je pod oknom zaigral Happy Birthday. Še isti večer je slavljencu v čast priredila svečano večerjo tudi kraljica. Tudi ob tej priložnosti je dobil ameriški predsednik torto – tokrat »navadno« okroglo –, na kateri je bilo 59 svečk. Globoko je vdihnil in jih vse – z majhno pomočjo kraljice – tudi upihnil.

Dekle meseca

Victoria Lucci, Angležinja v Ameriki. Mladost je preživela v Sheffieldu v Veliki Britaniji, kjer si je prosti čas najraje popestrila z jahanjem. Mama ji je prvega ponija kupila že pri devetih letih. Potem je rekla, da bi bila rada manekenka, pa ji je mati odvrnila, da jahanje in manekenstvo ne gresta skupaj. Pri sedemnajstih se je morala odreči poniju in oditi na Japonsko – zaradi manekenstva. Tako se je začela njena življenjska zgodba...

Dokazala, da se sanje uresničijo

Marija Šarapova – posnetek v reklamne namene za sponzorje

V All England Clubu, kjer se britanski milijonarji v odmorih med teniški dvoboji sladkajo s smetano in jagodami, se je v teh dneh vrtela tudi Marija Šarapova – sibirski tigrice, kot ji pravijo. Dekle je staro šele osemnajst let, vendar se obnaša in daje izjave kot stara profesionalka: »Mislim, da moj poraz proti Venus Williams ni kakšna tragedija. Igrala sem dobro, vendar je bila moja nasprotnica boljša. Ni mi pustila, da bi igrala bolje. Nekaj podobnega se je zgodilo lansko leto, ko sem igrala proti njeni sestri Sereni. Vendar je bil takrat Wimbledon moj.« Lanskoletna zmaga na Wimbledonu ji je prinesla 660.000 funtov (približno 201 milijon dolarjev). K temu znesku je treba dodati še najmanj toliko za nagrade sponzorjev. Tudi drugo mesto letos je dobro plačano.

Maša, kot jo od malega kličejo starši, ima kljub svoji mladosti zanimivo pot, ki jo je pravzaprav začrtal njen oče. Po černobilski katastrofi so zapustili mesto brez ficka v žepu. Oče, naftni inženir, je dobil službo v nekem mestu v Sibiriji. Maša je odrasčala v težkih razmerah, vendar je že zgodaj pokazala, da ne bo

ostala samo pri talentirani igralki tenisa. Oče je zmogel toliko, da je uredil vse formalnosti in se spet brez denarja in poznavanja jezika z družino odpravil v Ameriko. Za njo je zvedela Martina Navratilova in z njeno pomočjo je prišla na

na. Porsche, vreden milijon dolarjev na primer, je bila menila kot pomoč otroku, ki je žrtvam muslimanskega terorističnega napada na šolo v Beslamu. »Tenis je steza moje prihodnosti, vendar ni nujno

Marija Šarapova – na teniškem igrišču. S svojo gracioznostjo in postavo odstopa od robustnih kolegic

znamenito Academio Bollettieri. Na njej je dekle zraslo v vitko plavalasko z manekenski merami (183 cm, 59 kg).

Kljub medijskemu pompu in vrtenju sveta okrog nje je Marija ostala skrom-

važnejša v mojem življenju. Moja družina, zdravje, to je sreča. Ko sem na terenu, pa hočem zmagati,« pravi Maša in očitno je, da ji slava in bogastvo zaenkrat nista zmešala glave.

Zanimivo jo bo gledati spremljati.

Nova ljubezen

Tudi žalost in bol po izgubljenem očetu, ki je umrl 6. aprila, ne moreta ustaviti monaške princese Stephanie in njene nove ljubezni. Dekle je februarja dopolnilo štiriideset let in zdaj strastno ljubi nekega Mathieuja. O novem srečanju se ve le to, da je natakar v Monte Carlu, da je star 26, da ni poročen, vendar ima nezakonskega otroka. Stephanie je strastno zaljubljena in se s svojim izbrancem cele dneve cvre na soncu plaže v Cap d'Ailu nedaleč od Monte Carla, na veselje papircev seveda.

Princesa in njen »novi« na plaži v Cap d'Ailu

Bob Geldof nobelovec?

Zaradi koncertov Live Aid, ki naj bi velike sile spodbudili, da spremenijo svet, v katerem živimo, in da ustavijo neverjetno smrtnost otrok predvsem v Afriki – 30.000 vsak dan –, je svet vsaj za trenutek postal eno. Združila ga je pop in rock glasba z desetih koncertov po svetu, ki jih je prenašalo 140 držav vsega sveta. Zdaj je vodilni britanski tabloid Sun predlagal, da bi irski rocker, ustanovitelj in glavni organizator Live Aida, Bob Geldof dobil nagrado za mir za leto 2006. »Vse to je ustvarjeno zaradi njegove predanosti, energije, vizije in hrabrosti,« je zapisano v predlogu.

Seznam slavnih imen posameznikov in ansamblov, ki so sodelovali na tej veliki humani prireditvi, je dolg. Naj jih naštejemo nekaj: U2,

Sine, Madonna, sir Paul McCartney, Robbie Williams, Coldplay, Annie Lenox, David Black, Black Eyed Peas, Bjork, The Pet Shop Boys... Med sodelujočimi je bil tudi dobitnik nagrade Nelson Mandela, ki je nastopajoče v začetku koncerta takole ohrabil: »Naloge ne bo lahka, vendar od vas zahtevam, da povzdignete svoj glas za humanost!«

V službi krone

Planovanju v študentskem življenju, ne ravno redkih in samostojnih potovanjih je končno prišel čas, da spozna čare pa tudi obveznosti kraljevskega. Za začetek se je znašel v vlogi predstavnika krone v Novi Zelandiji. Njegova desetdnevna potovanja se je začela v glavnem mestu Wellington. Tam je že na začetku, ko je izstopil iz letala. Resna in resna obleka sta presenetila številne navdušence, ki so ga prišli pozdravit. Tudi rokovanje s tamkajšnjo premiero Helen Clark je bilo na nivoju. Da ne bi vse potekalo uradno in smrtno resno, se je vmes udeležil igre v ragbyju in celo nekaj časa igral v dresu ene od predstavnic neznega spola pa so občudovale njegovo lepoto v rdečem klubskem dresu. Na koncu tekme so se igralci okrepčali v bližnjem lokalčku, kjer je William igral svojo preprostostjo in izvirnimi dovtipi. Da ni bil samo športnik, ampak je tudi ekološko osveščen, je William povedal naslednji dan, ko je pred zgradbo državne uprave posadil drevo, ki naj bi bilo trajni spomin na njegov prvi obisk v daljni Novi Zelandiji.

S 23 leti je William prvič uradno predstavljal britansko krono zunaj države. Sam, brez očetove prisotnosti, je dolžnost dostojno opravil in očaral svoje gostitelje. Fant le ima nekaj po svoji materi!

Vojna je končana

Strni spor dveh ameriških mega zvezd, Mariah Carey in Jennifer Lopez, ki je trajal od leta 1999, je končno zglajen, mediji pa glasajo druge kosti. Začelo se je pred petimi leti, na začetku njune kariere. Takrat sta hkrati objavili nove albume, ki so takoj postali hit. Do spora je prišlo, ko je Mariah Carey ugotovila, da ti dve pesmi na albumu Jennifer Lopez zelo podobno tistima, ki ju je ona sama objavila na naslednjem albumu. Mariah je postala »popoln«, ko je Mariah

zvedela, da je Jennifer dobila skladbi od njenega nekdanjega soproga. Od tistega dne sta si dejansko postali smrtni sovražnici in druga druga nagajali, kjer se je le dalo. Danes sta obe srečni v karieri, nekdanje sovraštvo pa je zbledelo – nihče ne ve, zakaj, verjetno pa zaradi časa, ki je preteklo od takrat do danes. Spet ob istem času je izdala Mariah nov album, Jennifer pa posnela nov, uspešen film. Obe zdaj samozavestno izjavljata in se sprašujeta, ali je tisto pred časom imelo smisel.

Plavalasa Mariah Carey ...

... in Jennifer Lopez

Obisk v bolnišnici

Avstralska pop zvezda Kylie Minogue očitno dobro okreva. Potem ko so zdravniki ugotovili, da ima raka na dojki, je vložila vse napore, da ga premaga. Po operaciji v maju je bila na intenzivni terapiji in za nekaj časa zapustila odre ter se posvetila sebi. Počuti se odlično, kar je dokazala v začetku meseca, ko se je prvič po daljšem času pokazala v javnosti. V rojstnem Melburnu je obiskala otroški onkološki oddelek kraljeve bolnišnice in hrabrila mlade bolnike, med katerimi je tudi osemletni Brodie.

Se bo spet poročila?

Na Havajih, v istem kraju, kjer se je pred tremi leti poročila z igralcem Nicolasom Cageom – od njega se je ločila že po štirih mesecih zakonskega življenja –, se pevka Lisa Marie Presley (37) spreha z novim fantom. Tokrat je izbranc Michael Lockwood, kitarist v bendu, ki jo spremlja na njenih koncertih.

Aprila je izdala novi CD z naslovom Now What, zdaj pa se je znana pevka in hčerka še bolj znanega očeta, Elvisa Presleya, podala na ameriško mini turnejo. Seveda jo spremlja tudi kitarist Michael, ob njem pa igra basist Danny Keough, njen prvi soproga.

Novi CD je uspešen, saj se je že povzpela na deveto mesto ameriške glasbene lestvice, za zaljubljenca pa pravijo, da sta se verjetno skrivoma zaročila, saj v zadnjem času Lisa Marie nosi prstan, ki ga pred turnejo ni bilo videti na njeni roki.

Lisa in zaročenec (z belo kapo na glavi) Michael Lockwood

Bralci Péna se predstavljajo

Martin Horvat z Ivanec

Živi za plastiko, trto, gasilstvo, knjige ...

Popotnika, ki kaj potrebuje ali poizveduje na Ivancih, kraj spada v KS Bogojina, tam blizu pa je velika gramoznica, običajno napotijo k Martinu Horvatu - Tineku. Vrsto let je že namreč aktiven v vaškem odboru (še prej v KS), ki mu je do pred kratkim tudi predsedoval, in v gasilskem društvu, ki ga je prav tako vodil določen čas. Poleg tega je običajno doma, v delavnici, kjer se ukvarja z izdelavo plastičnih predmetov. Ob vsem tem ne bi

pričakovali, da je velik ljubitelj knjig, da piše celo pesmi, da osvaja visoka priznanja za svoje vino, ki ga prideluje v Filovskih gorica, da je tudi velik ljubitelj rož in ptic ter da uživa v petju.

V delavnici

Ondan, ko sem ga poklical in izrazil željo, da se dobiva zaradi njegove predstavitve, mi je vljudno predlagal, če lahko pridem kdaj drugič, ko bo imel več časa, da bova na

primer lahko skočila tudi v njegove gorice, kjer bi mi rad pokazal in povedal nekaj zanimivega. Seveda sem se strinjal. Ob dogovorjenem dnevu sem ga našel v domači delavnici za proizvodnjo izdelkov iz plastične mase. V rokah je nekaj držal.

»To je nosilec koluta za varilni aparat. Izdelujemo pa še tuljave, obroče, zatezne matice, držala za varilne maske, obročke, podložke, ohišja ventilatorjev in drugo. Z redno obrtno dejavnostjo sem začel leta 1974, potem ko sem se za stalno vrnil iz tujine, Avstrije in Nemčije, kamor sem odšel leta 1969, da bi zaslužil dovolj denarja za nakup opreme, ureditev delavnice in druge potrebe pri hiši oziroma na kmetiji. To mi je v glavnem tudi uspelo. Prej pa sem imel le en starejši stroj, ki sem ga leta 1968 kupil od ženinega brata Jožefa Špilaka iz Noršinec, kjer sem si tudi pridobil praktično znanje za to dejavnost. On mi je v začetku pomagal tudi pri samostojni obrti. Včasih sem celo kaj delal zanj. Nekaj let je bila redno zaposlena v proizvodnji tudi žena Amalija, zdaj pa prihaja čas, ko bom prepustil obrt sinu Janezu, saj sem že med tistimi, za katere velja, da nimamo časa. Saj veste, na kaj mislim?«

Najlepše je v gorica

Tinek, kot mu pravi žena in tudi večina, kdor ga pozna, se

je rodil pred 65 leti v Bratonicah in po končani osnovni šoli v Beltincih končal še 3-letno izobraževanje v zimski kmetijski šoli.

»Naučili smo se skoraj vse, kar je moral znati kmet. No, doma zame vseeno ni bilo dovolj kruha, zato sem šel med zidarske vajence; leta 1965 pa sem se poročil in se podal za zeta na Ivance, kjer me je čakalo delo na 10-hektarski kmetiji. Delo na zemlji, zlasti v hlevu pri živini, me je veselilo tudi potem, ko sem postal obrtnik. In še zdaj obdelujemo njive. No, zame je seveda najlepše v gorica.«

Ob koncu pogovora sva res skočila tudi tja. Najprej sem moral poskusiti nekaj njegove dobre kapljice. Da je zares dobra, pričajo številna priznanja na ocenjevanjih vin; tako tudi zlata medalja za chardonnay letnik 2003, za katerega je prejel 18,70 točke, kar je bila najvišja ocena v Prekmurju med vsemi vini normalne trgovine. Tisto »nekaj zanimivega« pa je bil tram na terasi oz. nekoliko skrito mesto pod streho, kjer si je lani par kosov spletel gnezdo.

V naši delavnici za proizvodnjo izdelkov iz plastike izdelujemo kolute, tuljave, ohišja, obročke in še marsikaj drugega za Varis Lendava, Agis Ptuj, Ino Brežice, Liv Postojna idr.

»Večkrat, ko sem sedel tukaj, sva se spogledovala s ptičkom. On je vmes vzletel in se vrnil s črvom v kljuno. Večkrat je tudi zapel, kot da bi se mi s tem zahvaljeval za črve, ki jih je našel, ko sem kopal gorice. Tudi sam skoraj nikoli ne grem od tod, če kakšne ne zapojem, sam ali v dobri družbi.«

Ko so se zapeljali čez murski most

Več pesmi je celo napisal sam in jim »določil« tudi melodijo. Najraje opeva domačo pokrajino in doživlja.

»Največ pesmi je nastalo med dolgimi vožnjami iz tujine. Vedno sem komaj čakal, da smo se peljali čez murski most. Zdaj smo že doma, smo si vedno govorili. Jaz sem običajno sedel tiho, razmišljal in v mislih opisoval rodno grudo. Tako je nastala tudi pesem Moja prekmurska krajina. Prva kitica se glasi takole: Moja prekmurska krajina, / kak si lepa, ti edina! / K tebi spet se vrnil bom, / saj le tukaj srečen bom. Ta pešem ima sicer šest kitic. Martin pravi, da piše tako, kot čuti, kot mu pride iz srca. Zdaj, ko ima nekoliko več časa,

Iz svoje mladosti se spominjam tudi dogodkov med 2. svetovno vojno leta 1945, ko mi je bilo pet let. Nekaj dne, ko se je bližala ruska fronta, je močno pokalo. Skrijmo se v kleti pri sosedovih. Starejši so rekli, da pokajo »Stalinove orgle«. Fotografije iz tistih časov nimam, te tej pa poziram, ko mi je bilo 28 let in sem bil na delu v Avstriji.

pogostejše sede tudi za mizo in bere knjige. Sposoja si jih v potujoči knjižnici. Najraje vzame v roke resnične potopise ali kaj zgodovinskega oz. knjigo, v kateri je opisano kakšno pomembno dogajanje. Pred kratkim je tako prebral roman Lipa zelenela je.

V prostem času gre kdaj pa kdaj tudi na pohod, se druži in igra s psom in zaliva tudi rože. Če je potrebno. Znal bi namreč marsikaj tudi v kulturi, včasih mu tega ni potrebno oziroma prizna, da je žena pri tem boljše. **FO** Jožef G. Bistričan

Rad berem knjige in včasih napišem tudi kakšno pesem.

Najraje sem v gorica, kjer obrezujem trto, kosim škropim ... in seveda tudi uživam – sam, v dobri družbi prijateljev in znancev pa tudi priče.

Ne bi rad, da bi kdo mislil, da se želim hvaliti, a vseeno lahko povem, da sem že od otroških let aktiven gasilec. V gasilske vrste sem se vključil že kot pionir v Bratonicah, kjer sem bil tudi član mladinske in članske desetine. Na Ivancih pa sem si z vsemi močmi prizadeval, da smo dogradili in obnovili gasilski dom. Osem let sem bil tudi predsednik društva. Na tem posnetku sem skupaj s tovariši gasilci (sedim drugi z desne) in mladim naraščajem.

Te dni sta v Čepincih in okolici gotovo »vznemirili« fante in spogledljive moške dekleti Danica in Suzana, ki ju je večina lahko videla in občudovala prvič. Stalno namreč živita v Avstraliji, kjer sta se tudi rodili staršema Matoš - Gašpar iz Čepinec. Obe govorita še kar dobro slovensko. Danica je po poklicu učiteljica, Suzana pa dela v finančnosvetovalni službi. Obe sta se še samski, njuni izbranci pa morajo biti simpatični, dobrega srca in nekadilci. **TOTO** **JOG**